

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti ártományokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A bosnyák tartománygyűlés.

Budapest, június 13.

A bosnyák tartománygyűlést a király e hó 15-dikére Szerajevóba összehívta, a bosnyák alkotmányosság tehát ezen a napon kezd tényleg működni. Mert az, ami eddig történt, tiszta abszolútizmus volt. De maga a bosnyák „alkotmány” is abszolút uralkodói cselekedet, mert annak megállapításába sem az osztrák, sem a magyar parlament be nem folyt, azt a közös pénzügyminiszter, tehát egy felelőség nélkül való forum dolgozta ki s az uralkodó felelős miniszteri ellenjegyzés nélkül publikálta.

Igazi alkotmányosságról tehát Boszniában beszélni nem lehet. Mert addig, míg maga a közös pénzügyminiszter, tehát a bosnyák közigazgatás feje, parlamentárisan felelőségre nem vonható, addig alkotmányról sincs szó. Addig legfeljebb csak az abszolútizmusnak formája változott, de nem a lényege. Ha tehát a király igazán alkotmányt akart adni Boszniának és Hercegovinának, azon kellett volna kezdenie, hogy a közös miniszterek felelőségéről szóló azt a törvényt, amely 1867 óta pusztá ígéret, a magyar országgyűléssel és az osztrák birodalmi gyűléssel megvalósítsa. S ne maradjon tovább is illuzórius az az elv, mely törvénybe van ugyan iktatva, hogy a közös miniszterek is felelősek, mely azonban csak írott malaszt mindaddig, míg a felelőségre

vonás foruma, módja, bírósága s az ítélkezés szankciója törvényben megállapítva nincs.

Nagyon természetes tehát, hogy a magyar nemzet ilyen körülmények közt alkotmánynak el nem ismerheti azt, amit alkotmány czimén a két annektált tartomány oktroj utján kapott. Mert ha a bosnyák tartománygyűlés határozatait a király nem szankcionálná, ezért a felelőség de lege a közös pénzügyminisztert terhelné ugyan, de nincs törvényes parlamenti forum, amely a közös pénzügyminisztert tényleg felelőségre is vonhatná. A bosnyák tartománygyűlés nem vonhatná, mert ezt a jogot nem biztosította számára az ugynevezett alkotmány. Nem vonhatná a delegáció sem, az osztrák birodalmi gyűlés sem, a magyar országgyűlés sem, mert nincs törvény, amely a közös miniszterek, köztük a közös pénzügyminiszter felelőségét szabályozná.

Nem tudjuk, hogy Khuen-Héderváry a nemzeti munka programjába felvette-e a közös miniszterek felelőségéről szóló törvény megalkotását, de kétségtelen, hogy addig, míg ez meg nem történik, addig a monarchiában igazi alkotmányosság nincs, mert addig felelőségre nem vonható miniszterei is vannak, akik nem a parlamentnek, hanem csak az uralkodónak tartoznak számadással.

Ezt szükségesnek tartottuk kijelenteni ma, mikor a bosnyai lapok máris azzal harangoznak be a most megnyíló bos-

nyák tartománygyűlésnek, hogy ezzel az utolsó talpalattnyi föld is a monarchiában, az alkotmány áldásában részesül. A magyar nemzet azt az alkotmányosságot, amelyet Bosznia és Hercegovina kapott, el nem ismeri, azt tovább is abszolútizmusnak tekinti s tovább is követeli, hogy a két annektált tartomány Szent István koronájához, a királyi eskükhöz hiven, visszacsatoltassék s azután ott a magyar alkotmány törvényes és parlamenti módon életbe léptetessék.

Mert a bosnyák alkotmány nem is akart a két tartomány lakosságának igazi szabadságot adni. Az európai kulturnemzetekkel szemben a monarchiának becsületbeli kötelessége volt az, hogy a két tartomány is kapjon alkotmányt. Így történt azután, hogy Burián magát az európai sajtóban úgy ünnepeltette, mint aki az európai értelemben vett alkotmányos szabadságot kiterjesztette erre a két tartományra is, magát az „alkotmányt” azonban úgy csinálta meg, hogy az mindössze csak vékony lepedő legyen a tényleges abszolútizmus betakarására. Hisz a királyi proklamációban is nem „alkotmányról”, hanem csak „a közigazgatás új berendezéséről, és elveinek új megállapításáról” van szó.

Még a tisztán belső ügyeiben sincs Boszniának és Hercegovinának olyan önrendelkezési joga, mint van például egy osztrák koronatarománynak, vagy egy magyar vármegyének. A bosnyák

Varju ének.

Irta: Nógrádi László.

(Utánnymás tífus.)

Az erdőszél egyik fáján varju ült fenn a száraz csucságon. Egykedvűen bámult bele a nagy virágos mezőbe, mely fölött finom páráként virágpár ködött. A ragyogó nap sugaras levegőn át madarak uszkáltak gyors kerengéssel. Az öreg, ütött-kopott varju fáradtan pislákolott feléjük. Utálta ezeket a jókedvű csicsergőket. Jobb szerette a telet, mikor a sűrő szélben a kietlen hópuszták fölött egymagában kóborolhatott. Nagy csőre alig mozdult, de egyszerre kukucsálva billent meg összesedő feje. Valamit vett észre a nagy virágos mezőn. Egy terebélyes óriási piros pipacs közeledett sietve az erdő felé a keskeny mezei uton. Az öreg varju kicsit beljebb húzódott a lombok közé s onnan lesett le a mezőre. A nagy piros pipacs pedig sietve közeledett, szinte futott az erdő felé. Ezer meg ezer virág hajlott eléje s egyikhez se hajolt le, csak ment egyenesen annak a fának, melyen a varju üldögélt, melynek a tetején a száraz ágak úgy meredtek az ég felé, mint egy megdermedt kéz ujjai.

Kicsit emelkedett a hegyoldal az erdőszél felé, s mikor a nagy piros pipacs felfelé futott a huszafüves sikamlós keskeny utacskára, elfulva megmegállt. Az öreg varju ki-

dugta durva csőrét a lombok alól s szemügyre vette a magános jövevényt. Szép, sugár fiatal lány tartotta bágyadtan a piros napernyőt, areza tüzelt s melle zihálva szivta a levegőt.

— Kár, kár, — recsegte az öreg varju.

— Kár, kár, — hallatszott a mező felől egy másik varju kiáltása s az is a száraz gallyas fára ereszkedett le.

Most már ketten ültek egymás mellett az ágon.

— Honnan jöttél, pajtás? — kezdte az egyik varju.

— Én a városból, pajtás.

— Én meg a faluból, pajtás.

— Mi hír a faluban?

— No, nem sok. Nyomorúságos az élet.

A bíró felakasztotta magát.

— Hát hisz ez öröm, pajtás, — mondta a városi varju. — Meghivhattál volna rá pajtás.

— Mire mi oda értünk, levágták a fáról, pajtás. Az embernek kopik az álla. Még télen csak akad fogyott ember, de most... Biz' isten, éhen vessz az ember. Hát a városban, hogy vagytok, pajtás?

— Sehogy, mióta annyi a szemfüles rendőr, mint a mezőn a fűszál, rosszul megy a sorunk. Nem akad ott préda. Ha valami esik, azon nyomban jön a számozott kardos ember konstatálja a tényt, s viszi agnoskálni. Aztán feldarabolják, nekünk egy fia

ujja se jut belőle. Éhes vagyok, azért ténferedtem erre, hátha akadna valami. De pszt, ott lent az uton valakit látok, pajtás.

— Már én régen nézem, onnan jött a város felől. Előbb azt hittem, hogy egy nagy piros pipacs.

— Lány az, pajtás. Nézd csak, valakit keres.

— Erre felé tart.

— Csendesen légy, pajtás.

A két varju nesztelenül húzódott össze, a lány pedig izgatottan nézett körül, mintha valakit keresne. Napernyőjét összecusukta s idegesen szurkálta hegyével a földet. Bemézett az erdőbe a bokrok közé, hallgatósított aztán lenézett a virágos mezőre, meg újra az erdőbe, honnan a szél méla bugása hallatszott s meg-megroppant valami. A lány összebrazadt. Látszott, hogy fél. Megbuzódott a fa alá s jobbra-balra tekintgetett.

— No, pajtás, mit gondolsz? — kezdte a városi varju.

— Az biz' valakit vár, — felelte a falusi varju.

— Persze, hogy vár. A kedvesét várja. És hidd el, lesz valami. Nézd csak, hogy meg van ijedve. A kezét tördeli. Egészen jó megy a dolog, pajtás... Nagyon éhes vagyok, pajtás.

A lány pedig fázósan reszketve állt a fa alatt. A kezét tördelte, tépte a finom csipke keztyűt. Aztán tenyerébe hajtotta arezát és

tartománygyűlés egészen az orosz дума mintájára szerveztetett. Egyes kérdések felett még tanácskozni sem szabad, más kérdések felett tanácskozni szabad ugyan, de határozni nem s végül vannak kérdések, amelyek felett határozni is szabad, de a senki más, mint a király által felelősségre nem vonható közös pénzügyminiszter kényére-kedvére van bízva, hogy ezeket a határozatokat szentesítés alá terjeszti-e vagy sem. Mert erre kötelezve nincs.

Nagyon természetesen ez a rávaszkodás nem a bosnyákok érdekében történt, hanem azért, hogy Bécs tovább is feltétlen ur maradjon a két tartományban. Az indokolást aztán már könnyű volt megtalálni. Kisütötték, hogy a parlamentarizmus „idegen intézmény” s mint ilyen „idegen talajban” igazi gyökeret nem verhet. Az angol parlamentarizmus — mondják — csak Angliának jó, de nem lehet jó a bosnyákoknak. Mi sem kívánjuk, hogy Bosznia azonnal olyan alkotmányt kapjon, mint van Angliának, de követeljük, hogy legalább olyan parlamentarizmus legyen ott is, minő van Magyarországon. Mert Bosznia és Hercegovina a miénk s ahogy mi itthon küzdünk a parlamentarizmusra épített abszolutizmus ellen, küzdünk az ellen is, hogy a magyar szent koronát illető ez a két tartomány tisztán orosz módra kormányoztassék.

A magyar parlamentnek nem volt eddig módjában, hogy a bosnyák kérdésben nyilatkozzék. De Khuen programja szerint a magyar országgyűlés egyik legelső teendője lesz az annexió törvénybe iktatása. Majd ha az annexió kérdése a magyar képviselőház napirendjére kerül, itt lesz az alkalom s azt fel is kell használni arra, hogy ne csak az annexió költségeit szavazza meg a magyar országgyűlés, hanem Bosznia hovatartozásának kérdésében is állást foglaljon és Szent István koronájának jogát érvényesítse. Ne csak annyiban, hogy a két tartomány visszacsatolását

követeli, hanem annyiban is, hogy a két tartomány olyan alkotmányt kapjon, amely megfelel a magyar alkotmány szellemének.

Az apostolok szótára.

Budapest, június 13.

Csak a mesékben van párja Khuen-Héderváry Károlynak. Politikai értelemben kentaurnak lehetne mondani, aki félig ember, félig paripa, úgy beszél, mint egy ember és úgy gázol keresztül mindenben, mint egy megbokrosodott paripa. Ha valaki csak a szavait figyeli, azt hihetné, hogy kenetes pap prédikációját hallgatja; ha azonban a cselekedeteit nézi, azt kell gondolnia, hogy Nero császárnak egy gonoszabb kiadása támadt fel benne. Mert ez a Khuen a kifejezéseit az apostolok szótárából, az eszközeit azonban a zsandárok fegyvertárából veszi.

Ime: a miniszterelnök ur, mielőtt horvát birtokaira utazott volna pihenőre, még hamarosan nyilatkozott egy osztrák újságíró előtt és azt mondta, hogy „ő a béke olajágával jött” Magyarországra. A béke olajága: ez a kifejezés az apostolok szótárából való. De ez az olajág olyan furesa olajág volt, hogy a zsandárok rabvállalásra is használhatnák. Ilyen olajágot nem látott még se apostol, se ember. Mert ez az olajág felülről szuronyban végződött, alulról pedig marczona katoná tartotta. Ez az olajág vert, szurt, ölt. Ez elől az olajág elől rémülten menekült falvaiba a jámbor lakosság. Ettől az olajágtól meghaltak az eleven szavazók és föltámadtak a holt szavazók. Ezt az olajágot nem Krisztus tartotta, hanem Pilátus.

Micsoda kínai fal lehet a miniszterelnök ur fantáziájában Magyarország körül, ha ő ilyen hirhedett választások alkonyán azt meri mondani, hogy a béke olajágával jött! Neki azt kell képzelnie, hogy a külföldről, de már a szomszédos Ausztriában se láttak semmit azokból az eszközökből, melyekkel ő a magyar nemzetet „pacifikálta.” Neki azt kell képzelnie, hogy a le-

gázolt magyarság hörgése nem hangzott ki a külföldre, még a szomszéd Ausztriába sem s ennél fogva elhiszik neki pusztá szavára, hogy a magyar nemzet a megváltás gyönyörével ujjongta tele a levegőt, mikor az olajágas miniszterelnök rózsák között sétált keresztül a magyar tartományon. Mert ha a miniszterelnök fantáziája nem látja Magyarországot körül a kínai falat, akkor ilyen keneteshangu gonosztságot még a külföldnek se mer mondani. Hogy itthon elhigye neki valaki ezt a kenetes kijelentést, azt talán maga Khuen se képzelte. De akármilyen messze vagyunk a művelt külföldről, annyira rövidlátók a komoly emberek odakünn se lehetnek, hogy meg ne lássák ennek a furesa olajágnak szuronyba végződő hegyét és katonán kezdődő szárát.

Olajággal jött! Friss hantok takarnak boldogtalan választókat, akiknek még a választás előtt kellett fübe harapniok. Ezek az olajág halottjai. Feldúlt béke, társadalmi és felekezeti villongás, felhőkig lobogó indulatok képét mutatja az egész ország. Ezt az olajág varázsolta a Duna és a Tisza mentére. Egy egész nemzet van elvtelennek, máról-holnapra lelkét kicserélőnek szigmatizálva a világ előtt s maga a király is furesát gondolhat arról a nemzetről, mely tegnap még többségében negyvennyolczasnak látszott, ma pedig érthetetlenül leborult a programtalanul, vívmánytalanul érkezett Khuen lábai előtt. Az olajág gyalázta így meg a nemzetet. Száz meg száz sikoltó, hörgő és vádoló kérvény repül a pártatlan Kuria felé, elégtételt és megtorlást követelve az elkövetett erkölestelenségeikért. Ezek a kérvények is az olajágot dicsőítik. Az olajág árnyékában termelt munkapárti többség pedig már szinte a komikumig srófolja fel gögjét és azon tanakodik, hogy például a Justh-pártot a képviselői tegezés megtagadásával fogja megbüntetni. És ez is az olajág czime alatt történik.

Gyönyörű apostol ez a Khuen, olyan gyönyörű, mint az olajág, amelylyel Magyarországra jött. Kifejezéseit az apostolok szótárából, eszközeit a zsandárok fegyvertárából veszi. S ha az ő saját külön apos-

teserjesen zokogott. Csodálatosan gyors változások mentek át arcán. Kétségbeeséséből hirtelen felocsudott, finom, szép arcát szinte eltörzifította a kemény elszántság. Kiegyensúlyosodott, mint az acél s keze ökölbe szorult. Aztán megint összeroppan, mintha nagy, nagy teher esett volna rá. Síri kezdett s arca összetöpreődött. Leült a fa tövében, tenyerébe tenette fejét s görcsösen rázta a sírás. Sokáig maradt így, mikor feltekintett, kacagni kezdett, felugrott s szinte futva szaladt lefelé az erdőszéltől a mezei uton. Megint megállt s visszacompolygott a fa alá összetörve, megsemmisülve.

— Kicsit soká tart, — mondta a városi varju, — kezog a gyomrom. A lábamba görcs állt. Egyet szállok, addig te vigyázz, pajtás.

A városi varju nagyot esapott szárnyával s hatalmas ívet kanyarítva, esapott a völgy fölé.

A lány összerézzen s a szálló varju felé nézett. A varju lombán röptelt tovább, míg eltűnt a mezővirág poros, ködlő levegőjében. Egyszerre hirtelen felkiáltott. A völgy fenekén fekete mozgó pont látszott. Lassan, kényelmesen jött a gyaloguton az erdő felé. A lány szemét belefurta a messzeségbe.

— Ez ő lesz, — mondta önfelédten s arca nyugodtabb lett. Szeme örömtől csillogott s lehajolt, hogy leszakitson egy-egy virágot. Kis csokrot kötött s a mellére tűzte. Aztán körülnézett, most már barátságosan s szeli-

den meg-megveregette napernyőjével a bokrok ágait. A fekete ember-pont pedig lassan, követve a mezei gyalogut kanyarulatait jött az erdő felé. Olykor eltűnt a bokrok között, meg is állt. A lány ilyenkor sürgetve topogott lábával türelmetlenül. Ajka értelmetlen szokat sóhajtott. De boldog volt, látszott rajta.

Fent az erdőszéli fa lombja megesörrent. A városi varju érkezett vissza. Nagy esőrért haragosan koppantotta oda a fa törzséhez, s így szólt falusi kollégájához:

— Vége mindennek, pajtás. A számozott kardos ember jön. Ott jön a völgyben. Akaszszák fel, megint elrontja a keresetünket.

— Már miért, mi köze hozzánk, — mondta a falusi varju.

— Vastag a koponyád, pajtás. De nézd, megmagyarázom a dolgot. Ez az erdő, pajtás, a szerelmesek és öngyilkosok kedves helye. Ez már olyan hely, ahol nem egy mondott örökre búcsút a napnak. Látod, én mindjárt tudtam, hogy az a csinos személy, itt a fa alatt valamit akar. Azért jött ide, hogy valakivel találkozzék... A szeretőjével. Itt kellett volna vele találkozni, mert nagyon elszántan szerelmes a kicsike. Ő már úgy jött ide, hogy vagy vagy. Ha nem, hát akkor... Nézd csak, hogy kidudorodik a kis kézi táskája. Abban egy kis fényes szerszám van, mert hát az ilyen finom uri nép nem úgy tesz, mint a ti falusi bírótok. A városiak közül a finomabbak szivesen bíbelik magukat... No, hát

én biztosra vettem a dolgot, hanem most mindent elront a számozott ember... Elront mindent... Nézd csak, biztosan erre jön... Hanem várj csak, megpróbálkozom vele, hátha másfelé vezethetem. Te csak vigyázz a lányra.

A városi varju hirtelen lecsapott megint a völgybe, s nagyokat bukfenchezve belebelehullt a völgy tulsó felének bokrai közé. Olyan volt, mintha egész sereg varju röpököne fel-le. Éktelelenül károgott, mintha sokan veszekednének.

Az ember megállt s figyelve nézett a bokrok felé, honnan a varjukárogás hallatszott.

A lány pedig már gyanította, hogy nem az jön, akit ő várt. Sápadtan állt s a szívére tette kezét, mintha csitítaná. Merően nézett le a völgybe, hol az ember állt, mintha még nem tudná bizonyosan, hogy jól látja-e. Aztán elsápadt, megtántorodott s fehér lett, mint a fal. Görcsös rángás fogta el testét.

— Mégis ő, mégis ő, — mondogatta kétségbeesve, meg reménykedve, mikor az ember lent megmozdult.

A nap már lassan esuzott lefelé s a mező virágos porából sugarai ezüstös fátyolt szöttek a völgy fölé. Ezüstös szürkés volt lent minden, a völgy tulsó oldala pedig sötétedett.

— Jól csinálod, pajtás, — mondta magában a fa ágai között a falusi varju, a számozott ember már a bokrok felé tart.

toli szótárát vágná a fejéhez valami jószágos szellem, attól a miniszterelnök ur tovább szenvedne, mint attól a törvénykönyvtől, melyet Zakariás János vágott hozzá. S ha a Gondviselés olyan olajjával közelítene Khuenhez, amilyennel ő közelített a nemzethez: Khuen jobban összetörne, mint ahogy a nemzet összetört. Ezt akartuk az olajjágas miniszterelnök urnak megmondani.

Budapest, június 13.

A bosnyák tartománygyűlés összehívása. A Budapesti Közlöny vasárnapi számában a lap élén a következőket közli:

Mi első Ferencz József, isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb., és Magyarország apostoli királya, adjuk tudtára mindenkinek, akit illet: a bosnyák-hercegovinai tartománygyűlés 1910. június 15-ére Sarajevó országos fővárosba hívatott egybe. Kelt Sarajevóban, 1910. május 31-én. *Ferencz József s. k., Burián s. k.*

Az alkotmányos követelményeknek ez a forma egyáltalán nem felel meg s kétségtelen, hogy amíg az annektált tartományok köz- és államjogi helyzete tisztázva nincs, szükséges, hogy az ilyen királyi kéziratot mindkét miniszterelnök ellenjegyezze, ne pedig a közös pénzügyminiszter.

Sarajevóból táviratozzák: A félhivatalos „Večerni Sarajevski List” jelenti, hogy a király a bosnyák-hercegovinai tartománygyűlés elnökévé Ali Bég Firdus mohamedán képviselőt, alelnökeivé pedig Sola Vojislav szerb és dr. Mandić Miklós horvát képviselőket nevezte ki.

Gróf Zichy János utja. Pécsről jelentik: Gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter édesanyja, özv. gróf Zichy Jánosné társaságában ma este Pécsre érkezett öccsének, Zichy Gyula gróf püspöknek látogatására. A miniszter holnap édesanyját elkíséri a püspöki nyári kastélyba Szent-Lászlóra, hol gyengélkedő édes anyja orvosi ajánlatra üdülni fog. Gróf Zichy miniszter még a holnapi napon visszatart Budapestre.

Oszták miniszter Budapesten. Wrba, az oszták vasutügyi miniszter ma reggel Budapestre érkezett. A miniszter ma délelőtt felkereste hivatalában Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert és hosszabb ideig tanácskozott vele. Azután látogatást tett Marx János miniszteri tanácsosnál, az államvasutak elnökgazdájánál, Pulszky Garibaldinál, a kassa-oderbergi vasút vezérigazgatójánál és Lovag bárdáni Bram Miksa miniszteri tanácsosnál, a Déli vaspályatársaság vezérigazgatójánál.

Gyönyörködve nézte, milyen fűgér s gyorsan bukfenyeznek fel s alá pajtása a bokrok fölött. A káromgát ugyan nem hallotta, de tudta, hogy olyan zenebonát csap, mint ötven varju szokott, mikor összevesznek valami jó koncepcion. Öreg, tépett fejével helyeslően bólingatott s egészen megfélekedett arról, hogy neki a fa alá kell vigyáznia. Mikor betekintett senkit se látott. Hallgatott s valami gyöngye recsegést hallott, mintha valaki futna bent messze az erdőben.

— Kár, kár, — hallatszott feje fölött a városi varju kiáltása. — No, ezt jól megcsináltam, keresi a számozott ember a semmit.

— Gratulálok, pajtás, ti városiak már az igaz, hogy értitek a dolgokat, én meg elszalasztottam az enyimet.

— Utána, pajtás, — káromgát a városi varju s nagy szárnycsapásokkal lendült el a fák teteje fölött.

Gyorsan szelte a levegőt, bár az estve szél is neki-nekiesett. Egyszer csak hirtelen leült egy fa tetejére.

— Kár, kár, — kiabált a falusi varjunak. — Megvan már. Ott fekszik a bokor alatt. Gyere, pajtás, falatozzunk.

A városi varju oda szállt a lány mellére, ahol éppen véres volt a fehéruha.

— Ehes vagyok nagyon, pajtás, — mondta s aztán esőrért möhön belevágta a mozdulatlan, finom arczba.

Kossuth és Apponyi nyilatkozata.

— Héderváry gróf az olajjaggal. —

Fél a parlamenti harczoktól.

Budapest, június 13.

A függetlenségi párt két vezére tegnap vidéken járt, két pótválasztás alá eső kerületben, ahol a Kossuth-párt jelöltjei mérkőznek munkapárti ellenfelekkel. Kossuth Ferencz a dunavecsei kerületet látogatta meg s lelkes óvációk közepette jelentette ki, hogy pártja a lemondás politikáját nem ismeri. Gróf Apponyi Albert Halason beszélt s rámutatott arra, hogy az előző kormánynak azért kellett megbuknia, mert a nemzet jogait képviselte s nyomatékkan hangoztatta, hogy az ellenzék le fog számolni a mostani bünös rendszerrel s minden törvénytírással. Igen nevezetes, hogy Apponyi is — miként a multkor Mezőssy Béla — a titkos szavazás behozatala mellett tört lándzsát.

Vasárnapra gróf Héderváry miniszterelnök is nyilatkozott s bőséges szóarádattal igyekezett bizonyítani, hogy az obstrukciónak jelenleg semmi jogosultsága sem volna s ha az ellenzék mégis kedvet kapna az obstrukcióna, várjon evvel néhány óvig, ráért a ciklus vége felé ezt a gyilkoló fegyvert elővenni. Khuen-Héderváry, a bátor, a rettentetlen, úgy látszik fél, s ajkára fagyó mosolylyal siet a béke olajjával a baloldal felé, melyet azonban előbb hihetetlen erőszakosságok és terrorizmus révén megtizedelt. De hiábavaló ez az alakokodás. Az ellenzék elég erős arra, hogy a legelkeseredettebb harczot megindithassa s megtorolhassa a választási gyalázatoságok hoeszú láncozatát. A legelősebb eszközök használatát is jogosulttá teszi a nemzeti közvélemény korrumpálása s meghamisítása, az obstrukcióna nem is kell más megokolás. Aki vétkezett, el fogja venni méltó büntetését.

A miniszterelnök utazása.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök vasárnap délután 2 óra 55 perczkor titkára, dr. Bárczy István kíséretében több napi tartózkodásra testvéröccsének, gróf Khuen Henriknek meg látogatására a szlavonai Nustarra utazott.

A kormány tervei.

A miniszterelnök horvátországi útja előtt nyilatkozott. Arra a kérdésre, hogy a kormány minő munkaprogrammot dolgozott ki a képviselőház nyári munkaidejére, így felelt:

— Legelső sorban semmi mást nem akarunk, mint a legsürgősebb állami szükségletek tető alá hozását. Ezekhez tartoznak az ujoncztvény, az indemnitás és a román kereskedelmi szerződés. Amennyiben lehetséges ahhoz is hozzájutnunk, a Szerbiával és a Montenegróval való kereskedelmi szerződéseket parlamenti uton intéztetjük el. Ez azonban nem csupán tőlünk függ s azért ennek a két utóbbi szerződésnek elintézését nem jósolhatom meg teljes bizonyossággal.

Ezután az obstrukció lehetőségét ítélte el, majd arra a kérdésre, vajjon a trónbeszédben lesz-e a választói reformra vonatkozó passzus, a miniszterelnök ezt válaszolta:

— Minthogy a kormány az általános választójogot programjába vette fel, egészen logikus a fölterés, hogy a trónbeszédnek lesz erre vonatkozó passzusa. Ennek szövegét azonban csak a legközelebbi napokban fogjuk megállapítani.

A hírlapiró végül azt a kérdést vetette fel, vajjon a kormány a Ház elé terjesztie azokat a javaslatokat, amelyek az annexió parlamenti elintézésére vonatkoznak. A miniszterelnök e kérdésre így felelt:

— A kormány tényleg javaslattal szándékozik az országgyűlés elé lépni a király uralkodói

jogának Boszniára és Hercegovinára történt kiterjesztésére vonatkozólag. Ez azonban már a kormány téli akcióprogrammjára tartozik. Ezt a programmot természetesen csak ezután fogjuk megállapítani.

A honvédelmi miniszter utja.

Hazai honvédelmi miniszter ma este Bécsből visszaérkezett Budapestre.

Khuen az obstrukciónról.

Egy bécsi hírlapirónak ama kérdésére, vajjon a kormány milyen eszközöket alkalmazna az ellenzéki pártok esetleges obstrukciónjával szemben, amennyiben az obstrukcióna már a nyári ülésszakban kitörne, gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök a következőket válaszolta:

— Ez pusztán az ellenzék magatartásától függ. Mi olajjaggal a kezünkben jövünk, békés munkát kínálunk az ellenzéknek és arra kérjük őt, hogy munkákban ne zavarjon imparlamentáris, erőszakos eszközökkel. Persze azok az idők, amikor a kormány és a többség az ellenzék kegyelméből élt, elmúltak. Ha most mindjárt a választások után nekiszegznék a parlamentnek az obstrukcióna fegyverét, ez annyit jelentene, mintha azt mondanák a népek, hogy az ellenzék a nemzetet csak akkor tekinti abszolút parancsolójának, ha az ő akarata szerint dönt. Ilyesmit azonban nem igen képzelhetek el olyan ellenzékéről, amely parlamenti ellenzéknek akar tekintetű. A választások után két vagy három év múlva legalább ürügyként állithatja az obstruáló ellenzék, hogy a nemzetet erről vagy amarról nem kérdezték meg, hogy tehát a nemzetet előbb a kormánynak egy vagy más tervbevett intézkedéséről meg kell kérdezni. A legutóbbi választásoknál azonban a nemzetet nyíltan és határozottan megkérdeztük, vajjon a nemzeti munkapárthoz vagy pedig az obstrukcióna pártokhoz akar-e szegődni. Egyedül ez a kérdés volt az, amely körül a választások forogtak. Ha az új országgyűlésen élnek obstrukcióna, akkor ezt már nem azért tesszük, hogy ezt vagy amant a kormányjavaslatot megakadályozzák, mert hisz az indemnitás és az ujonczjavaslat bizonyára nem időkök egy obstrukcióna küzdelemre. Ha most támadna obstrukcióna, természetesen az egyenest a nemzet ellen irányulna. Amint látja, ilyen obstrukcióna most más kritikai mértékkel kellene mérni, mint az előzőket. Ezért tehát be kell várni, vajjon az ellenzék a kritikának ezt az elősebb fajtáját provokálni akarja-e?

Kossuth Dunavecse s Kecelen.

Kossuth Ferencz vasárnap a dunavecsei választókerület négy községét látogatta meg, a kerület Kossuth-párti képviselőjelöltjének, Benyovszky Sándor gróf támogatása végett. Kossuth Ferencz Dömsödre nagyobb küldöttség élén Benyovszky gróf, a kerület képviselőjelöltje fogadta. A lelkes ováció lecsillapulása után Horváth József kerületi pártelnök üdvözölte Kossuth Ferencz, aki szíves szavakkal mondott köszönetet a lelkes fogadtatásért. Hoeszú zászlós kocsisor kísérte be Kossuthot Dömsödre, melynek lakossága nagy lelkesedéssel fogadta. A község elején Szűcs Eszike a dömsödi honleányok nevében mondott kedves üdvözetet, hatalmas virágcsokrot nyújtva át. A gyűlést Horváth pártelnök nyitotta meg.

Kossuth Ferencz szíves szavakkal köszönte meg az üdvözlést és nagyhatású beszédben mutatott rá arra a küzdelemre, melyet a vezetése alatt álló párt visel a lemondás politikájával szemben, a nemzeti jog előbbreviteléért és az ország függetlenségéért. Nagy örömmel vette tudomásul, hogy a kerületben végre megszűnt a régi magyar átok, a széthuzás és a függetlenségi pártok tömörülve mennek neki a küzdelemnek. Kitartásra és erős akaratra buzdította a választópolgárokat, mert akkor a függetlenségi zászló diadalmaskodni fog.

Benyovszky Mór gróf országgyűlési képviselő és Platty György dr. mondottak még nagyhatású beszédet, majd Rozsnyai Károly földbirtokos szölt, végül Benyovszky Sándor gróf, kerületi jelölt mondott köszönetet a választópolgárságnak, kérve, hogy tartsanak ki rendületlenül a függetlenségi elvek mellett.

Ezzel a népgyűlés véget ért. Délután két órakor Kossuth Ferencz tovább folytatta útját. A menetet Tass község határában valóságos székértábor fogadta. Itt a népgyűlés a községéhen előtti téren folyt le. Kossuth Ferencz beszédelén a függetlenségi elvek mellett való kitartásra buzdította a választópolgárságot Szalkszentmártonban megismétlődött a lelkes fogadtatás.

Innen tovább indult a menet s hat óra volt már, midőn beérkeztek Dunavecse. Kossuth Ferencz itt is lelkes fogadtatásban részesítették. A népgyűlésen Kossuth Ferencz nagyhatású beszédben rámutatott arra, hogy egész Pest vármegye függetlenségi képviselőket küldött be a parla-

mentbe, lehetetlen tehát, hogy a vármegyének ez az egy kerülete rázafoljon Pest vármegye hazafias tradícióira. Kossuth Ferenc ezután Benyóvszky Sándor gróffal Soltra utazott, ahonnan hétfőn reggel kíséretével a kezeleti kerületbe ment át Pozsgay Miklós támogatására.

Apponyi az ellenzék szerepéről.

Gróf Apponyi Albert vasárnap a halasi és kezeleti kerületbe utazott a Kossuth-párt ottani jelöltjeinek, Babó Mihálynak és Pozsgay Miklós-nak támogatására, akik pótválasztásba kerültek. Utjában elkísérte Förster Aurél és Hammersberg László képviselő is. Apponyit mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták.

Délelőtt tíz órakor érkezett meg Apponyi Halasra. Az állomáson nagyszámú közönség lelkes éljenzéssel fogadta. Silling Ede polgármester a város nevében, Batory Gábor, a Kossuth-párt elnöke pedig a párt nevében üdvözölte. Apponyi megköszönve a fogadást, hosszú kocsisorból kísérvé a piac-téren lévő gyűlésre ment. Ekkor már több ezer főnyi közönség gyűlt egybe, amely hosszas, lelkes éljenzéssel és tapssal üdvözölte. Batory Gábor pártelnök nyitotta meg a gyűlést, üdvözölve Apponyit, valamint a megjelent képviselőket.

Ezután gróf Apponyi mondott beszédet. Sajnálatlaltan említtette, hogy a választás a kormánypárt győzelmével s a függetlenségi párt súlyos vereségével végződött. A pótválasztáson mégis teljes erővel küzd a Kossuth-párt, mert elsőbbség is tiltakozni akar azok ellen az eszközök ellen, amelyekkel a kormány győzedelmeskedett. Az égbekiáltó tényekért majd nagy számadásra vonják a kormányt a parlamentben. Még a kormánypárt embe-reinek is el kell ismerni, hogy hivatali presszió s az óriás pártkassza nélkül, amelynek nyomát mindenki fölhalálhatja, a kormány nem győzött volna. Az ellenzékre nézve kivételes helyzetet teremt az a tény, hogy nem kénytelen erkölcsi szempontból elismerni a nemzeti akarat megnyilvánulásának, ami a választás eredményeként jelentkezik. Ezt a kivételes helyzetet mérlegelni fogjuk, amely szerint el fogunk járni, de csak úgy, hogy magát a hazát meg ne sebezük, midőn ellenfeleink büneit akarjuk megtorolni, de csak úgy, hogy az ország érdekét messze fölé helyezzük minden sebezett lelkek boszúvágyának és minden pártérdeknek. Ezt később gondosan és higgadtan mérlegelni fogjuk, de akármilyen hozta létre ezt a kormánypárti többséget, nagy hazai érdek, hogy ezzel a többséggel, a föltámadt öszabadelvű párttal szemben álljon egy erős, számban is háfalmas, tántoríthatatlan nemzeti ellenzék. Az ellenzék azért bukott meg a belső torzalkodás mellett, mert a nemzeti törekvéseket, a gazdasági függetlenséget s a katonaság magyar jellegét képviselte, a kormány pedig azért győzött, mert megelégszik a gazdasági szolgáltsággal, s a magyar államezmet arculító berendezkedéssel, amelyet a katonaság terén most látunk. Ha most már a többségi párt, amelyben a szülő sok nagytehetségű embert és jó hazafit tisztel, ily irányt képvisel, kell, hogy szemben álljon vele egy ellenzék, amely a nemzeti követeléseket fontartja, a kormányt is erősíti, ha visszafeltesztő dolgokba akarják felülről beleerőszakolni. Ezután a választási visszaélésekről beszélt Apponyi s kijelentette, hogy a rettenetes presszió láttára, amely most dúlt, a választásokra nézve a titkos szavazást követeli.

Apponyi beszédét nagy lelkesedéssel fogadták. Utána még többen beszélték. Délben a színházban lakoma volt, melyen Apponyi felköszöntőt mondott. Rámutatott arra, hogy a függetlenségi párt veresége csak bizonyos változást jelent a közvélemény kedvében. Ez a változás csak azt jelentheti, hogy az ország vezetőségének egy része belefáradt a küzdelembe, nem hisz abban, hogy azokat az akadályokat, amelyek a fokozatos fejlődés útját állják, békésen el lehessen hárítani. Ha ez így van és ez a nemzeti munkapárt nézve a legjobb föltétel, hogy tudniillik van valami őszinteség, van valami lélektani igazság legalább abban a győzelemben, amelyet kivívtak, akkor is ez a győzelem semmi egyebet sem jelent, mint mulékony fáradtságot, mulékony esüggedést, a küzdelemre való hajlandóság hiányát, a nemzet idegenszerének bágyadságát, szóval olyan tüneteket, amelyeket orvosolni maga az idő fog.

Délután harmadfél órakor Apponyi Keczelre ment Pozsgay Miklós támogatására. Keczel község határában száz tagu lovashandórium, kétszáz kocsiból álló szekértábor, valóságos zászlóerdő fogadta. A népgyűlésen Apponyi nagyhatású beszédben buzdította a választókat, hogy a függetlenségi lobogó mellett törhetetlenül kitartsanak.

Apponyi este hét órakor visszautazott Budapestre.

Darányi visszavonul a politikától.

Szegedről jelentik: Darányi Ignác volt földmívelésügyi miniszter tegnap Szegedre érkezett, hol ünneppességgel adták át neki a város díszpolgári

oklevelét. Délben Kállay Albert nyugalmazott főispán díszebédet és este a város tanyáján bankettet rendeztek tiszteletére. Darányi hosszabb beszédet mondott, melyben kifejtette többek között, hogy a cselekvő politika teréről teljesen visszavonult és csupán polgári kötelességeinek akar élni.

Pártközi konferencia.

Zlinský István országgyűlési képviselő, a képviselőház háznapja, a pártközi konferenciát a hónap 20-ának délelőtti 11 órájára a háznapji hivatalba hívta egybe. A pártközi konferencia tárgya: a pártoknak a képviselőházban való elhelyezkedése. Minden párt két-két párttaggal képviselteti magát a konferencián.

Pestmegye nem ünnepel.

Pestpilissoltkiskun vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt gróf Ráday Gedeon főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen Agoraszó Tivadar főjegyző bemutatta az alispán érvényes jelentését, amely az általános állapotokról szól a vármegye területén. Felemlíti a jelentés, hogy a mezőgazdasági viszonyok általában kielégítőek, hogy a kivándorlás tekintetében némi emelkedés mutatkozik és végül közli, hogy a képviselőválasztások a vármegyében mindenütt rendezten folytak le. Utána Förster Aurél a dunakezeleti választási eredményeket tette szóvá.

Ezután tárgyalásra került Tolna vármegye törvényhatóságának az a körrendelete, amelyben az uralkodó nyolcvan éves születésének évfordulója alkalmából azt az indítványt teszi, hogy a vármegye díszközgyűlést és ünnepélyes istentiszteletet tartson. A közgyűlés kimondotta, hogy díszközgyűlés megtartásának szükségességét fenforogni nem látja, mert az alispán ugyanis fel van hatalmazva, hogy a királynak születésnapja alkalmából a közgyűlés hódolatát tolmácsolja. Másrészt, mert istentisztelet megtartását is feleslegesnek tartja, mert ez alkalomból Budapesten több helyütt van ünnepi istentisztelet, amelyen a kevés számú Budapesten tartózkodó bizottsági tagok részt vehetnek.

Utána bemutatta a főjegyző Jásznagykunszolnok vármegyének az a köriratát, amelyben eljélni kívánja a gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter ellen intézett inzultusokat. A közgyűlés kimondotta, hogy bár nem helyesli a tetteiket, de ebben az ügyben a képviselőházhoz azért sem érkezik fel, mert ez az ügy tisztára a képviselőháznak belügye. A közgyűlés egyben kimondotta, hogy a képviselőháznak ez-lexben történt felosztását nem helyesli.

A közgyűlés végül több folyó ügyet intézett el.

Rejtélyes rendelet.

Pest vármegye ma délelőtt közgyűlést tartott, amelyen Förster Aurél orsz. képviselő szóvá tette a kezeleti választáson történeteket. Keczeleten ugyanis az a különös, szinte hihetetlenül hangzó dolog történt, hogy a munkapárti jelölt felmutatott a választási elnöknek egy belügyminiszteri rendeletet — amelyben állítólag a név eredetileg nem volt kitöltve és ő maga vezette rá a saját nevét. A rendelet szerint a belügyminiszter a karhatalom feletti rendelkezés jogát a választási elnök kezéből kivesszi és az illető munkapárti jelöltre ruházza át. A választási elnök természetesen hamisítványának nézte a hihetetlenül hangzó rendeletet, de a katonaság, úgy látszik, respektálta ezt, mert a választás előestéjén a választási elnök egyenes intézkedése ellenére elhagyta a kerületet. Másnap délelőtt, a választás napján 14 esendőr állott csak a választási elnök rendelkezésére, akik egészen képtelenek voltak a több ezer főnyi választópolgárságot rendezni tartani. Csak ismételt távirati sürgetésre jött meg azután késő délután a belügyminisztériumból az intézkedés, amely katonaságot küldött a választás színhelyére. A választási elnök utasításait azonban ekkor is kontrakarirota az illető munkapárti jelölt az állítólagos felhatalmazás alapján. Az alispán kijelentette, hogy a különös esetre vonatkozólag be fogja kérni a jelentéseket és meg fogja állapítani, hogy tényleg hiteles volt-e az a rendelet, amely a választási elnököt megfosztotta a karhatalom feletti való rendelkezési jogától.

Erőszakoskodó szolgabírák.

Szalmárról jelentik: Vasárnap délelőtt tartott ülésén a központi választmány Szunyog Mihálynak Péchy László mészárszakai főszolgabíró, Luby Géza-nak Jékely Sándor főszolgabíró és dr. Földes Bélának Domokos Ferenc főszolgabíró elleni panaszával foglalkozott. A központi választmány a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte és annak foganatosítása véget a közigazgatási bizottságot megkeresette.

Harez a választójogért.

Az általános, egyenlő és titkos választójog országos szövetsége vasárnap nagygyűlést tartott Nagyszombat városában. A népgyűlés elnökeivé Magyar Richardot, Jancsó Károlyt és Lehoczky Emánuel választották meg, akiknek magyar és tót nyelvű megnyitói beszédei után dr. Kalmár Antal fővárosi író, a szövetség kiküldötté beszélt először. Beszédében a közönség nagy tetszése mellett ismertette az általános választói jog szükségességét Magyarországon. Utána Benda Nándor tót nyelven ismertette a választói jog reformjának kérdését. Kalmár Henrik német nyelven, majd Vágó Béla magyarul intézték rövid lelkesítő beszédet a közönséghez. A gyűlés végül egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy az általános, egyenlő és titkos választói jogért országszerte megindult mozgalomhoz teljes erejével csatlakozik és a reform mielőbbi törvénybeiktatásáért a képviselőházhoz kérvényt intéz.

Fejérváry tisztviselői.

Vasárnap mintegy 105-en a Fejérváry-kormány volt megyei tisztviselői közül gyűlést tartottak Budapesten, amelyen elpanaszolták egymásnak keserű sorsukat, amely miatt két társuk már öngyilkossá lett, másik kettő pedig a tébolydába került, majd pedig elhatározták, hogy volt főnökükhöz, báró Fejérváry Gézához fordulnak protekcióért. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöktől pedig azt kéri, hogy kérvényeket intézze el érdemlegesen, különben a királyhoz mennek panaszra, mert 67-es elvtársaik nem akarják őket rehabilitálni. A gyűlésen különben Farkas László, volt esanádmegei alispán elnököt s Gyulassy Gyula volt főszolgabíró terjesztette elő az előkészítő bizottság szervezkedési javaslatát, amelyet egyhangulag elfogadtak és egy 36 tagból álló permanens bizottságot jelöltek ki. Dr. Füzesséry Emil határozati javaslatot terjesztett elő, melyet tímafalvi Nagy Sándor, dr. Mosulin Leó és dr. Nagy Rezső hozzászólásai után elfogadták. A határozati javaslat szövege ez:

„Az értekezlet egy bizottságot küld báró Fejérváry Gézához, kérve őt, hogy az ügynek álljon az élére. Ugyancsak Khuen-Héderváry grófhoz, hogy a beadott kérvényeket érdemlegesen intézze el. Ha a két helyen eredményre nem jutnak, úgy mindent elkövetnek a törvény és tisztesség határain belül, hogy ügyüket a trón számolya elé vigyék, melyet a koalíció oly sokszor meghiusított.”

Az értekezlet után a megválasztott permanens bizottság elhatározta, hogy szükség esetén a Fejérváry-éra összes tisztviselőit újból összehívja.

Peticziók.

Szegvár: A kerületben a kisebbségben maradt Mezőfi-párt Pallavicini Ede örgróf mandátumát petícióval támadja meg és az adatok összegyűjtése végett most járja be a kerület községei ügyvéd, A petíciót etetés-ítatás és vesztegetés címén indítják meg. A petíció beadásának hírére a mindszenti választók 63 kocsival megjelentek Szilágyi Gézánál, a gróf Károlyi-uradalom intézőjénél és kérték tőle a voksokért megígért egy-egy kocsiromány szénát. Az intéző Pallavicini örgróffhoz utasította őket, mire a mindszentiek fölbőszülten támadtak rá Szilágyira, úgy hogy csak a gyors esendőri segítség mentette meg a tetteges inzultustól.

Fülek: A függetlenségi párt elhatározta, hogy petícióval támadja meg dr. Mocsáry Sándor munkapárti képviselő mandátumát, aki 175 szavazattöbbséggel győzött Keszten Lipót Justh-párti jelölttel szemben.

Élsed: A választókerületben, ahol tudvalevőleg Farkasházy Zsigmond volt függetlenségi képviselőt csak a legnagyobb erőszakkal és korrupcióval sikerült kiszorítani, még mindig oly izgatott a hangulat a függetlenségi választók között, hogy a főszolgabíró jelentése folytán az alispán kérelmére két század katonaság ma napig a kerületben állomásozik és előreláthatólag még egy hónapig ott fog maradni. A központi magyarság, de a vidéki román-ság is állandó forrongásban van és a kiorozsakolt eredménybe belenyugodni nem tud. Több jegyzőt inzultáltak, ablakaikat bevették, több papot pedig a templomból zártak ki. A kormánypárti szavazók százával önként jelentkeznek és sirva panaszkodnak el, hogy erőszakkal kényszerítették őket a munkapárti jelöltre leszavazni. Kabalszatak községben dragonosokkal a mezőkről szedették össze az embereket és még arra sem hagytak nekik időt, hogy ruhát vegyenek magukra és 20—20 koronát nyomva markukba, szekerekre rakták őket és szállították be szavazásra. Más községben feltűzött szurony katonasággal kísértették be a szavazókat, figyelmeztetve őket, hogy a legénység fegyvere golyóra van töltve. Alig van község, ahol hatóság közbenjárás-sal 2—3000 koronát ne osztottak volna szét. A petíció benyújtására alakult bizottság eddig közjegyzői okiratba foglalt, 600-nál több bizonyítékot

szerzett, amelyek egyértelműen bizonyítják a minden mértéket meghaladó vesztegetést. Egész halmazzát sorolja fel a közjegyzői okirat az abszolút semiségi okoknak. A petícionálók biznak abban, hogy ezernél több választóról fognak a Kuria elő okmányyszerű bizonyítékokat terjeszteni, amelyek mind a vesztegetést bizonyítják. A vasárnap tartott értekezleten az éledek elhatározták, hogy mindazok ellen, kik a vesztegetésben részesek, *bünyvádi feljelentést tesznek* és a panaszok benyújtása már folyamatban is van. A győztes munkapártiak körében nagy a lehangoltság és hír szerint már kompromisszumra is hajlandók, mert bizonyos az, hogy a második választásnál munkapárti jelölt el sem képzelhető.

Zalaegerszeg: A kormány pénzelése és erőszakoskodása a várakozásnál nagyobb sikert ért el Zala vármegyében. Az ellenzéki érzelmi vármegyébe a kormány főispánt sem küldött, mert hosszas tárgyalások után arra a meggyőződésre jutott, hogy az ügyis hasztalan lenne és a megyében a kormány négy mandátumot nyert. Ez természetesen négy petíciót jelent. Mind a négy petíció egyértelműen beszél az óriási mértékű vesztegetésről és mind a négy petíció egyformán megemlíti egy dúsgazdag földbirtokost, aki a neki beígért béróság fejében 300.000 koronát áldozott a kormány érdekében. *Letenyén*, ahol *Zalán* Gyulát választották meg, minden kortes ezer korona fixfizetést és minden leszavazott "fej", után 3—5 koronát. A kerület korcsmáiból 3—4 ezer koronás számlákat prezentálnak. A szavazatokat 20—50 koronával vásárolták. Jellemző, hogy a lepenzelt szavazók most, hogy a mandátum megtámadásának híre ment, sereggestül önként jelentkeznek tanúnak. Épp ily mértékben történt ez a *bakcsi, lendvai és csáktornyai* kerületekben is.

Kitűzött pótválasztások.

Június 15.

Ujrad, Mezöcsáth.

Június 16.

Mohács, Székelyhid, Kisjenő, Peér, Halas, Dunavecse, Keczel.

Június 17.

Zenta, Sárkeresztur.

Június 18.

Hódmezövásárhely, Somogyzsil.

Június 20.

Békéscsaba, Versecz, Karczag.

Június 21.

Oroszáza, Gyoma.

Június 22.

Nagyigmánd, Apatin.

Június 25.

Szarvas.

Képviselőknek korhü, magyar díszruhát, előgáns kivételben, olcsón készítenek *Tiller Mór és Társa*, udvari szállítók, Budapest, Váci-utca 35. szám alatt.

Budapest, június 13.

A magyar ágyugyár. Miskolcra jelentik: *Lipót Szalvátor* főherceg tüzérségi főfelügyelő július 7-én Miskolcra érkezik és 11-éig Miskolcra marad. A főherceg megtekinti a diósgyőri vasgyárat. E látogatás azzal függ össze, hogy a diósgyőri vasgyárat ágyugyártásra rendezik be.

Az újságírók parlamenti képviselése. Az országgyűlési tudósítók és politikai hírlapírók gyűlést tartottak ma délelben a képviselőházban az újságírói teremben. *Rákosi Jenő* főrendiházi tag, a szindikátus elnöke elnökölt. A jegyzőkönyvet dr. *Lukács Gusztáv Jenő* vezette. A gyűlés az 1910—1915. országgyűlés tartamára szindikátusként újabb egyhangulag *Lenkey Gusztávot* és dr. *Schiller* Henriket választotta meg.

A karlócai kongresszus. Karlóczáról jelentik: *Bogdanovics* patriarka elnök a kongresszusi ülést délelőtt 11 órakor nyitotta meg. Egész halmazzát demleges beadvány elintézése után az elnök 2 órakor berekesztette az ülést. Legközelebbi ülés holnap délelőtt lesz a költségvetési bizottság jelentésének tárgyalásával.

Jegyek a Ház első ülésére. A képviselőháznak e hónap 23-án tartandó első ülésére a karzati jegyeket a háznagyi hivatal 22-én déli 12 órától

kezdve adja ki; a 25-iki ülésre, amikor a mandátumokat nyújtják be a képviselők, a karzati jegyeket 24-én déli 12 órától kezdve adja ki a háznagyi hivatal.

A krétai bonyodalom.

— A görögellenes bojkott terjed. —

Budapest, június 13.

A krétai mohamedánok megsértése miatt Törökország, úgy látszik, éppen olyan elégtételt vesz Görögországon, mint annak idején a monarchián Bosznia és Hercegovina anektálása miatt. A török teherhordók ismét akcióba léptek és amit a porta diplomáciája nem tud nyelbe ütni, azt elvégzik a konstantinápolyi és a szaloniki-i hamalok és kényszerítik a hatalmakat, hogy közönyösségüket levessék, mert a bojkott folytán keletkezett zavarok mindjobban elmérgesítik az amugy is feszült helyzetet. Állítólag a legújabb terv, hogy krétai nemzetközi konferenciát hívnak egybe, mely precizirozni fogja Kréta viszonyát Törökországhoz és Görögországhoz. Annyi bizonyos, hogy a védőhatalmak tétovázó magatartása nagy elkésredést szült Törökországban. Különösen Anglia iránt nagy az ellenszenv és mindenütt V. György királyt okozzák a krétai kérdés elmérgesedése miatt. A nagyhatalmak konstantinápolyi képviselői, a görög követ megkeresésére, lépéseket tettek a portánál a bojkott megszüntetésére. Ennek az intervenciónak azonban ez ideig még nem volt hatása.

A legújabb fejleményeiről a következő tudósítást kaptuk:

A konstantinápolyi görög követ Athénből nyert információk alapján eljárta a nagykövetségnek és felhívta figyelmüket a növekvő bojkottmozgalomra, a görög alattvalók kiutasításával való fenyegetésre és a Görögország elleni izgatásra, amely veszélyes fokot ért el. A követ felkérte a hatalmakat, hogy interveniáljanak a portánál, amit több nagykövetség, különösen a szmirnai események dolgában, már meg is tett. Hírlik, hogy a hadügyminiszter a többi miniszterrel folytatott tanácskozásban a görög-ellenes bojkott és a *Görögország ellen vezetendő háború ellen nyilatkozott*. A görög követ különben maga is tiltakozott a bojkottmozgalom ellen és rámutatott a komolyabb zavargások veszélyeire. A külügyi államtitkár közölte a szmirnai váli által tett szigorú intézkedéseket és megígérte a bűnösök megbüntetését. Rhodosban a bojkott kezdetét vette.

Muhsin Fahmi sejk György angol királyhoz nyílt levelet intézett, amelyben szemére veti, hogy a krétai kérdésben igazságtalanul Görögország javára foglal állást, miáltal 30 millió mohamedánok keserves esalódást okoz. A levél a mohamedánoknál mély hatást tett. A török asszonyok nagy tüntetésre készülnek Kréta ügyében.

Miután most már a konstantinápolyi mahonadzsi (esónakosok) és hamalok (teherhordók) is kimondták a bojkottot a görög hajók és a vasutakon érkező áruk ellen, ezzel teljessé vált az akció és ez idő szerint Törökország egyetlen kikötőjében sem rakodhatnak ki a görög hajók. A helyzet körülbelül ugyanaz, mint másfél év előtt a monarchiánk ellen rendezett bojkott kezdetén, a mikor még a kereskedők nem csatlakoztak a mozgalomhoz. Görögországgal szemben aligha sikerül bojkottba vinni a kereskedőket is, mert azok tulnyomó része ámbár török állampolgár, görög származású s titokban az anyaországbeliekkel rokonszenvez. A török kormány és az ifjú-török komiték szintén nem avatkoznak a mozgalomba, de kétségtelen, hogy a bojkott intenciójában megfelel. Ezzel nyomást akarnak gyakorolni Görögországra, illetve a krétai védőhatalmakra. Szakemberek véleménye szerint Törökország kivitele Görögországba sokkal nagyobb, mint a görög import, ennél fogva a bojkott tulajdonképp az ozmán birodalom gazdasági érdekeit károsítja. Ha a görögök szintén ehhez a fegyverhez nyulnának, a török kereskedelem legnagyobb zavarba jutna. A helyzet mindenesetre vesze-

delmes és nyomasztólag hat nemcsak a piacra, hanem a börzére is. Pár nap óta a galatai tőzsdén erős baisse mutatkozik. Ha a kormány tényleg elrendelné a hellén alattvalók kiutasítását — osupán Konstantinápolyban legalább 20.000 görög állampolgár él, köztük milliomos bankárok, nagykereskedők, orvosok és előkelő magántisztviselők — a gazdasági krach elkerülhetetlenné válik.

Bécsi illetékes politikai körökben kijelentik, hogy a krétai kérdést csak akkor lehetne egy nemzetközi konferencián megoldani, ha *Ausztria-Magyarország és Németország is belépne a krétai védőhatalmak konzertjébe*. Mivel azonban e két nagyhatalom nem hajlandó a krétai kérdésben elfoglalt magatartását megváltoztatni, szó nem lehet a konferencia eszméjének megvalósításáról.

Párisi diplomáciai körökben komolyan beszélnek, hogy *nemzetközi krétai konferencia fog összehívni Londonban*, mert ez az egyetlen módja a török-görög konfliktus békés elintézésének. A török lakosság fel van bősülvve Anglia ellen. Az ifjutörök-párti lapok azt hangoztatják, hogy Törökország magára van hagyatva. *Rifaát* pasa külügyminiszter európai útja kudarcot vallott, ellenben a görög király diadalmaskodott. Az angol király szíve megégett királyi rokonán s Görögországnak fogta pártját. Konstantinápolyban a legszenvedélyesebb lázítók az asszonyok, akik tiltakozó gyűléseket rendeznek Görögország ellen.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint a francia kormány azt ajánlotta az angol kormánynak, hogy a krétai kérdés ügyében hívjon össze egy konferenciát Londonba. Az angol kormány az ajánlatot mérlegelés tárgyává tette.

KÜLFÖLD.

A szerb kormányválság.

Budapest, június 13

A tegnapi szerb minisztertanács elhatározta, hogy a kabinet benyújtja lemondását Péter királynak. *Pasic* Miklós miniszterelnök e határozat folytán már át is adta a királynak az ő és új-radikálisokból álló minisztérium lemondását. A kormány a lemondását azzal indokolja, hogy többsége a szkupstinában már nem olyan, hogy azzal az ügyek rendes menetét biztosíthassa. A szombati tárgyaláson ugyanis a kormány javaslata alig néhány szótöbbséggel győzött, a választási reform 18. szakaszának tárgyalásánál Péter király most ismét *Pasic*sra szeretné bízni a kormány alakítását, bár a lemondott miniszterelnök véleménye szerint a mostani szkupstinával nem lehet nyugodt politikát csinálni. Egyelőre az a terv, hogy a kabinetet rekonstruálják és őszszel kiírják a választásokat.

Belgrádból a következő tudósítást kaptuk:

A szkupstinában szombaton volt a szavazás a választói törvény módosítása fölött. A 18. szakaszánál, amely kimondja, hogy törvényszéki elnökök nem léphetnek fel képviselőjelöltként abban a kerületben, melyben mint bírák működnek, a kormánynak csak ötvenegy szavazata volt s mindössze 17 szónyi többséggel ment keresztül a szakasz. *Pasic* miniszterelnökre nézve ez kínos meglepetés volt, nem hitte, hogy ilyen gyenge lábón áll többsége. A minisztertanács ma foglalkozott a választói reformjavaslat 18. szakaszának tegnapi történet megszavazásával. Miután a kormánypárt több kiváló tagja is a javaslat ellen szavazott, a kormány elhatározta a lemondást, mert azt hiszi, hogy a szkupstina mostani többségére többé teljesen nem támaszkodhat. A miniszterelnök ezért a minisztertanács befejezése után a királynak bejelentette az egész kabinet lemondását.

A kormányválság, belgrádi jelentések szerint, a holnapi nap folyamán valószínűleg véget ér ak-

ként, hogy a jelenlegi Pasic-minisztérium megmarad helyén. Az erre vonatkozó tárgyalások még folynak.

A szkupstina mai ülésén az elnök bejelenti, hogy a kormány beadta lemondását, minthogy a parlamentarizmus szokásainak megfelelően a válság megoldásáig a szkupstina nem dolgozhat, a legközelebbi ülés időpontját közölni fogja a képviselőkkel.

Este 10 órakor minisztertanács volt. Az egyes pártkörök délután vitatták meg a politikai helyzetet.

A Reichsrath ülése. A költségvetési javaslat folytatolagos második olvasása során a miniszterelnök meglepéssel konstatálja, hogy a ház hozzákezdett a költségvetés tárgyalásához. A miniszterelnök reméli, hogy az olasz főiskola felállításának helye által előállott nehézséget el lehet hárítani a jövő napokban az érdekelteket kielégítő megoldás történik. A nemzetiségi kérdést illetőleg hangsúlyozza, hogy a számos nehézség és akadály dacára is meglepéssel konstatálhatja, hogy minden irányban őszinte az az igyekezet, amely a nemzetiségi viszálynak véget akar vetni. Bármennyire is kívánatos volna a kérdésnek egész Ausztriában való megszüntetésére sémát megállapítani, a kormány mégis meg van győződve arról, hogy a nemzetiségi viszály megszüntetését ott kell megkezdeni, ahol a talaj a legjobban elő van készítve, ez esetben a cseh királyság területén. Vezérelve attól a gondolatától, hogy az idevágó kérdések akadémikus tárgyalása által a tényleges közeledés bázisát meg lehet találni, a kormány meghívót bocsátott ki közös tanácskozásokra, amelyeken a kérdést egyelőre szabadon tárgyalják. Ha a közeledés megtörtént és meg kell történnie, akkor biztosítva van az is, hogy az összes nagy nemzetiségi pártok a kulturális és gazdasági téren szükségessé váló közös munkára egyesülnek. A ház akkor meg fogja találni a legnehezebb feladatok megoldására az erőt, a munkakedvet és a felelősség tudatát.

A török trónörökös Szófiában. Jussuf Izzedin herceg tiszteletére tegnap délelőtt nagy katonai szemle volt, amelyen minden fegyvernemhez tartozó, összesen 8000 katona vett részt. Jussuf Izzedin herceg a szemle után a tábornokoknak és főtiszteknek kijelentette, hogy szerencsésnek érzi magát, hogy mint a bolgár király vendége megcsodálhatta a csapatok pompás magatartását. — Kérte a csapatparancsnokokat, hogy köszönetét tolmácsolják a csapatoknak. Ezután a király mondott beszédet, amelyben üdvözölte a csapatparancsnokokat. A király, Jussuf Izzedin herceg és a bolgár hercegek kezét szorították a parancsnokokkal. A trónörökös tegnap hazautazott Konstantinápolyba.

Ferdinánd király parancsára 20 tisztet letartóztattak, mert Jussuf Izzedin török trónörökös ünnepélyes fogadtatása alkalmából nyíltan tüntettek.

Jussuf Izzedin herceg trónörökös Rifaat pasáé külügyminiszter kíséretében ma délután visszakerkezett európai utazásáról Konstantinápolyba. A bolgár király és a szultán közt a trónörökös elutazása alkalmával rendkívül szívélyes hangú társalgás történt. A király kifejezést adott azon reményének, hogy a trónörökös épp oly kedvező és kellemes emlékeket visz magával Szófiából, mint amiket ott tartózkodása kellett.

A Borromeus-encziklika ellen. Berlinben tegnap délután 4000 ember jelenlétében tartották meg az evang. szövetség által egybehívott tüntető gyűlést a Borromeus-encziklika ellen. Számos hittudományi tanár is megjelent. Több, helyesléssel fogadott beszéd után rezolúciót fogadtak el, amelyben a legmélyebb megütközéssel utasítják vissza a pápának semmiféle kihívások által meg nem okolt támadásait a reformáció és protestántizmus ellen. A gyűlés elhatározta, hogy a határozati javaslatot megküldi a birodalmi kancellárnak is. Németország összes nagyobb városaiban hasonló gyűléseket fognak tartani.

A szász király ma tanácskozásra hívta meg az államminisztérium tagjait, hogy megbeszélje velük az encziklika által teremtett helyzetet. A király

azt mondta, hogy eddig nagy öröme sikerült országában megóvnia a felekezeti békét, mélyen sajnálja tehát, hogy a szentszék támadása fenyegeti azt. Közölte minisztereivel, hogy levelet ír a pápának. A minisztérium még szombaton sajnálkozását fejezte ki a reformációt ért méltatlan támadáson és azt a legélesebben elítélte. A szász kormány a törvény keretein belül intézkedéseket tesz a megbolygatott felekezeti béke fentartására.

A Roosevelt-párt. A st.-pauli Roosevelt-klub tegnap ebédet adott, amelyen elhatározták új párt alakítását, azzal a céllal, hogy az képviselje a nép érdekeit azon törekvésekkel szemben, amelyek az ország új segédforrásainak monopolizálására irányulnak. Az új párt élére *Roosevelt, Garfield* volt belügyi államtitkár és *Pinchot*; a *Taft* elnök által elbocsátott erdőfelügyelő állanak.

Harc az angol felsőház ellen. Mac Namara, az admirális parlamenti titkára, tegnap este az ifju-liberálisok manchesteri tüntető gyűlésén beszédet mondott az alkotmányos kérdéstről, amelyben azt mondta, hogy mindent el akar kerülni, ami a harcot elkeseredetté tehetné. Azok az értesek, amelyek Edvárd király halála következtében az összes angolokat áthatották, hozzá kell, hogy járuljanak ahhoz, hogy az összes pártok méltányolják a más állásponton lévők nézeteit. Ami a kormány helyzetét illeti, a nép választott vezetői kell, hogy megtartsák azokat az alapelveket, amelyek szerint magát az alsóházat illeti az ellenőrzés az adók fölött és hogy a választások által kifejezésre jutott népakarat a mostani ház egész időtartama alatt érvényre jusson. A gyűlés végül egyhangulag javaslatot fogadott el határozatul, amelyben helyesli a minisztereknek azon törekvését, hogy a *lordok vétőjogát* korlátozzák.

A pápa tiltakozása. A spanyol kormány rendeletet adott ki, hogy a jövőben a *nem katolikus vallásúaknak is* föllírásaikat, zászlóikat, hirdetéseiket épületeik, szertartásaik, vallási gyakorlataik megjelölésére és hírül adására *szabadon használhatják*. A rendelet következtében állítólag heves jelenet volt a nuncius és *Prieto* külügyminiszter között. Római jelentések szerint, amidőn a Szent-szék tudomást szerzett a madridi hivatalos lapban megjelent, a konkordátumba ütköző királyi dekretum közzétételének szándékáról, nem mulasztotta el, hogy a spanyol kormánynál formális tiltakozást nyújtson be ellene.

A kínai forrongás. Magánjelentések szerint Kína északi tartományaiban a forrongás az idegek ellen irányul és egyre veszedelmesebb. A vörös lámpás című forradalmi szövetség ezrével osztogatja a lázító iratokat és bujtogatja a népet, hogy irtalmatlanul pusztítsa ki az idegeneket, mert ők okozták az inséget. A papság szítja a lázadást és már Dél-Kínában is veszedelmes mértéket öltött az idegenellenes mozgalom.

A sikkasztó miniszterek. A dán birodalmi törvényszék délelőtt folytatta a tárgyalást Christensen és Berg miniszterek ellen. A közvádó folytatta vádbeszédét. Kijelentette, hogy három okból nem ajánlotta Alberti kihallgatását: Először, mert Alberti amugy is tagadná bűnösségét, másodsor, mert Albertit a tagadás dacára bűnösnek kell tekinteni, harmadsor, mert mint vádló meg akarja kímélni az országot és a birodalmi törvényszéket ily kihallgatástól. A vádló azzal az állítással zárta szavait, hogy Christensen vádlott Alberti ellen nem lépett fel és ezért megszegte hivatali kötelességét, amiért a büntetőtörvénykönyv szerint büntetendő. Ezután a közvádó fejtegette Berg viszonyát a paraszttakarékpénztárhoz és kijelentette, hogy ennél a pontnál egyidejűleg Christensennek a felelősségben való részességét fogja tárgyalni, amely abból származik rája, hogy Bergnek nem parancsolta meg, hogy indítsa meg a vizsgálatot a paraszttakarékpénztár dolgaiban. A közvádó határozottan állítja, hogy Berg szándékosan mulasztotta el a felépést a paraszttakarékpénztár ellen, mert ezáltal arra törekedett, hogy védőszárnyait terjeszsze Berg fölé, akinek bukása a reformpártra áriási kárral kellett, hogy járjon

Gépmadarak harca.

— Vendégek az aeroplanokon. — Mozgalmas vasárnap. — Szomorú hétfő. —

Budapest, június 13.

Végre a második vasárnap meghozta az aviatikának az ünnepnapot, melyet az elsőtől is joggal elvárhattunk volna. Gyönyörű, szelcsendes idő kedvezett ennek a napnak, amit közönség és aviatikusok egyaránt kihasználtak. Elképzelhetetlen az az embertömeg, mely a Rákosmező felé vezető utakon végighömpölygött. A villamos- és vicinális-állomásokon valóságos csatákat rögtönöztek az emberek, s a tömött falanxon csak ügygyel-bajjal tudtak utat vágni maguknak a kocsis szüzeknek.

Künn a Rákosmezőt szinte felveri az embertömeg zibongása, mintha millió repülőmasina kattogna. A napfény végigzuhan a mező vegyesen zöld és homokos szőnyegén, különösen zagyva színekbe olvasztja a nyüzgő, tolongó embereket, a fehér vászonruhákat, női szalmakalapokat és sportsapkákat. Amint a nap rátűz a hangárok fehér tetejére, a vakító szikrázás alatt is érezzük a nagy napra való készülődést. Már a deszkapalánk résein át meglátjuk, hogy odabenn lázasan folyik a munka, monteurök és pilóták egyesült erővel dolgoznak, s a szárnyas gépek lügva-prüszkölve készülnek nagy produkcióikra.

Ma aztán korábban is kezdődött a verseny, mint egyébkor. A vászonmadarak gyors egymásután vetik magukat a levegőbe, amelyben úgy fürödnek, mint a nyári emberek az uszodában. Egyszerre hatan, heten keringenek a magasságban, a tömeg ujjong, lelkesedik, amitől szinte megrészegedve röpdösnek az aviatikusok. A város felől egyszerre, majd száz méter magasságban surran a repülőtér fölé egy gép. *Frey* Alfréd jön Kőbánya felől, ahol megmutogatta magát az utazának, s ahonnan elrepült a keleti pályaudvar üvegterete fölé és versenyt rögtönzött a vonatokkal. Berlin hőét ezek után természetesen itt is elérheti a baleset, és néhány száz koronával fizeti meg vakmerőségét.

Azután egymásután röppenek a levegőbe: *Wagner*, a kilométerevő, majd *Kinet* a fáradhatatlan belga. Néhány pillanattal később kitolják hangárjából a 17-es számú gépmadarat. A közönségből egyszerre felbug:

Paulhan! . . . Azután jön *Latham*, ők a nagy ágyuk, a levegő primadonnái. Tőlük csodákat várnak, nemcsak repülést. Majd a 7-es gépet tölják ki. Az emberek izgatottan néznek a műsorba, a lapok hangosan zizegnek, amint forgatják. A 7-es szám: *De Laroche* bárónő. Nyugodtan ül a gépre és néhány pillanat múlva már a levegőben van. Csokor van a kormány mellett és úgy repül a levegőben, mint egy ériási, színes páva. *Latham* üldözőbe veszi és körözve gardirozza.

Paulhan ezalatt a terhelési versenyre pályázik. Ötszáz koronáért veszi fel az utasokat. Sok pénz, de vállalkozó akad elég. Gróf *Károlyi* Mihály az első utas, azután egymásután veszi fel gróf *Andrássy* Gézá, gróf *Károlyi* Imrét, mrs. *Cartez*-t, egy dugaszdag kaliforniai bányatulajdonos feleségét, azután *Hevesy* mérnököt, végül pedig *Deutsch de la Meurthe*-t, a híres párisi mecenaszt. Utasokat vesznek fel ezután *Kinet* és *Engelhardt* is. *Kinet* ötszáz koronáért, *Engelhardt* ingyen. Felrepült ma végre *Rougier* is. Általában ez a nap a francziáké, akik úgy látszik, mecenásuk, *Deutsch de la Meurthe* intőszavára végre teljes erővel szállottak sikra a már-már megtépdesett francia gloire-ért.

Ez történt vasárnap.

Az aviatikai versenytér ünnepnapja után aztán a hétfő ismét a esalódásé: fekete lobogós délután. A kora délutáni órákban derült volt az ég, de erős szél fújt: a gépmadarak meghúzódtak a biztos hangárok belsejében. Közönség szép számmal gyűlt azért össze: az embereket hozta az a reményeég, hogy a szél talán elül és akkor alkalmuk lesz gyönyörködni a legszebb vetélkedésben: a repülőgépek harcában. Biztatta őket az úrbócon a fehér zászló, mely a versenytér jelbeszédjével azt

jelentí, hogy „valószínűleg lesz repülés“ Ot óra után azonban sűrű fekete felhők vonultak föl az égre, villámlott és menydörgött, meg-eredtek az ég csatornái, teljesen reménytelen- né vált odakünn a helyzet és megindult a nép-vándorlás vissza a város felé.

Vigasztalta őket az, hogy talán majd holnap . . .

(Egy sikerült nap.)

Nasárnap lévén, a közönség újra megkezdte sloux-indián támadásait a villamosok s vicinálisok ellen. És igazán égi esoda, hogy a rendőrök nem kapnak egy kis orrosdit a megrohanások közben. Pedig megérdemelnék, mert a Rókus-kórház előtti felszállónál szolgálatot teljesítő rendőrök nagyon rászorulának egy kis tapintatossági tanfolyamra.

A közönség lassan gyülekezik a nézőtérre, de a késő délutáni órákban zsúfolásig tömött minden osztályu hely, amelyekről nagy érdeklődéssel figyelik a francziák produkcióit. Szentugy a környék ingyen-publikuma, lehetnek vagy huszezen.

Belátogattunk a hangárokba. A beteg gépek szépen haladnak a gyógyulás útján. *Uner-Etrich* „Taube“-ja már kész. Most igazgatják a feszítő drótkat rajta. Kedden már ismét repülni fog. A hangárban láttuk *Bokor Mauriceot*, az amerikai magyar mérnököt is, aki tegnap érkezett Aradról Budapestre, hogy Etrichéknek segítsen a „Taube“ kijavításánál. *Chavez* gépe is kész lesz holnapra, ugyszintén *Wagner* monoplánya is. *Efimoff* gépe is rendben van már, de a derék orosz pilóta nem vesz részt a budapesti versenyeken. A gépet el is akarja adni, színtugy *Kinet* és *Amerigo* is.

Gyönyörű idő van, mára nagyszerű repüléseket jósolunk. S a jósolat a nézőközönség legnagyobb öröme beválik. Valóságilag repülőgépnaszádok hatják a levegőt, egyszerre 6-8 gép iramlik a levegőben. Olyan mesés látvány, amilyenben még egyetlen repülőverseny közönségének sem volt eddig része.

A jelző oszlopon, amelyre eddig érthetetlen jelzéseket húztak fel, tegnap már számok díszeltek, számai a gépeknek, amelyek repülni fognak. Üdvös ültés, olyan, amely erősen megkönnyíti a szemlélődést. Am ezel még nem merült ki egészen a rendezői ötletesség. A számok mellett újabb számok vannak, amik mindjárt azt is közhírre teszik, hogy a felszálló aviatikusok milyen versenyekben startolnak. A közönség láthatóan hálás a figyelemért, amiben részesítették.

Fél öt óra lehet, amikor a katonabanda rákezd a Gotterhaltóra. De alig hogy elkezdte, mindjárt abba is hagyta, mert kiderült, hogy az udvari kocsinak nem a főhercegek jöttek, hanem csak a kis *Zsófia* főhercegné kísasszony, a nevelőnője s a szolgálattevő kamarás. Az udvari páholy előtt csoportosulás támad, de mindjárt szétszalanak az emberek és elmerülnek a szárnyasgépek munkáinak szemlélésében.

(Tul a pályán.)

A közönség már régóta, legalább is a verseny első napjától kezdődőleg sürgette a megismerkedést Alfréd *Frey*-jal, azzal a merész aviatikussal, aki Berlint keresztül repülte. Eddig nem sokat mutatott a borotvált képű, cvikkeres nátalember, hanem a tegnapi pompás nap meghozta az ő szerencsését is.

Frey Alfréd 1. számú biplánjával négy órák száll fel s nagy gyorsaságot fejt ki. Pedig a szél erősödni kezd s meg-megrázza a vészouitorlákat.

Leszáll, azután hat órák újra felmegy s elhagyta a pályát a közönség felett. Széduletes magasságban vág ki a pályáról. Közel kétszáz méter távolságban a tíz koronás tribünök felett elrepül. — Budapest felé. Öt perczig nem is látható, amikor egyszerre a nagy tribün jobb szélén újra előkerül a repülőgép s ellentétes irányban áthaladva a pályán, most már a versenyteret övező erdő felett tűnik el néhány pillanatra.

A közönség lelkesedik. A produkció ellen csak dr. Boda Dzsó főkapitánynak van kifogása és feljegyzí a vakmerő pilóta nevét. Megbűntetik, mert átrepült a közönség felett. Hozzá van már szokva ehhez *Frey*: Berlinben 200 márka büntetést fizetett, mert átszáguldott a Spree-menti Babylon kéményerdő felett.

Frey messze van, egész apró pontnak látszik, aztán megfordul és gyönyörű tempóban jön a versenyter felé. A közönség viharos tapsal fogadja. Ezt azzal honorálja, hogy komikus hullámvonalakat ír le a levegőben. Oly biztosnak érzi magát, mintha csak a városligeti hullámvasutban ülne. Pompás mutatványa a mai nap jelentős eredménye volt.

De tul a pályán nem röpött egyedül. Melléje, illetve vele egy légkörbe jut: de *Laroche* bárónő. Akiben perfekt „aviatát“-t ismerünk meg. A bárónő biplánját vörös rózsacsokor díszíti. Tapsal fogadják, mint egy primadonnát, amikor gépére ül. Érdekes, szürke bő szoknyaszorú nadrágjában feltűntet kelt. Ő is fittet vet a Gáskivány tilalmának és kirepül a pályáról.

Hat óra 34 perczkor ül fel biplánjára. A légszavár kelepelte kezd fogorni s egy pillanat alatt felemeli a könnyű gépet. Mintegy 100 méter magasságba szökik fel, elvonul a startvonal előtt, leintetget a közönségnek, zsírinek s aztán egy-kettőre ott lebeg a közönség feje fölött. Leikosen kiabálva, tapsolják a merész hőlyget.

Aztán még magasabba emelkedik de *Laroche* kirepül a vágányok felé, le egészen a külső Jászberényi-utig. A versenypályáról perczekig nem is látni a messze uszó biplánt. Az ingyen közönséget szórakoztatja egy kicsit. Egyszerre újból feltűnik a magasban. Lassan, méltóságteljesen uszik visszafelé. Még néhány kört ír le a magasban s aztán 6 óra 55 perczkor szépen, biztosan leszáll a zsíri közelében. Mindenki siet gratulálni neki és a zsíri egy perczre megfedekezik a büntetésről is. De nem úgy dr. Nagy Károly, az ügyeletes rendőrkapitány, aki egy kis czékultra odairja *Frey* neve mellé a bárónőt is és holnap a szép aviata ellen a kőhávi kapitányságon meg fogindulni a kihágási eljárás.

A bárónő pedig kezében a biplánt díszített rózsacsokrokkal elvonul a korlátoknál a közönség előtt és szétszítja rózsáit a szép asszonyok között.

(Gépmadarak a légben.)

Henry Deutsch de la *Meurthe* biztatása úgy látszik felvillanyozta a francziákat, mert legjobb tudásukat s ügyességüket viszik a nézők elé. A két primadonna: *Latham* és *Paulhan* egyszerre startol 3 óra 10 perczkor. *Latham* előbb gurulási próbákat végez, majd gyorsaság szempontjából gyönyörű repülést mutat be. Úgy látszik, ma fogjuk megismerni az igazi *Lathamot*. Roppant érdekes amint merőlegesen egyvonalban repül *Paulhan*-mal. Tényleg megindokolta ma *Latham* a világhírt Nyugodt, biztos keze pompásan bánik az *Antoinette* monoplánnal, mely engedelmeskedve uszik, mint a hal 151 méter magasságban. *Latham* gyorsjárásu monoplánjának különösen egy gyönyörű produkciója kötötte le a figyelmet. Egymás mögött haladt ugyanis a repülőter hátsó részében *Kinet* biplánja és *Wagner* monoplánya, amint egyenletes sebességgel roja a köröket a távolsági és időtartandijért. Egyszerre *Latham* sebes madara utána ered a két repülőgépnek és előbb *Wagner* monoplánya alatt repül el, majd pedig hirtelen fölemelkedve, *Kinet* biplánja fölött siklik el nyílsebesen. Ekkor már *Wagner* is észreveszi, hogy *Latham* versenyre kel repülőgéppel s beljebb kerülve, kisebb körben ismét megelőzi a francia aviatikust. A nagytribün előtt *Lathamot* megelőzte, majdnem egyvonalban repül az időközben a levegőbe emelkedett repülőgépe mellett, amikor *Latham* a két repülőgép között maradt szűk nyíláson keresztülsiklik. Alulról úgy látszik, mintha minden pillanatban össz kellene ütközniök, de *Latham* oly ügyességgel kormányozza a monoplánját, hogy minden baj nélkül végrehajtja ezt a merész produkciót is, aztán éles ívben leszáll.

Már három biplán — *Kinet*, *Paulhan*, *Warchalowszky* — s egy monoplán, *Wagner* száll a levegőben. Stódióknak közéjü áll ismét *Latham*.

Ismét versenyre kel *Wagner*rel és túlhaladja magasságban. Csodás látvány volt, amint az udvarias milliomas megvárta a levegőben a bárónőt és utána szállott. Valóságos randevu a levegőben. Gyönyörű ívben körülrepülte de *Laroche* bárónő biplánját — úgy mondják gratulálva át is kiabált neki — mindent pedig száz méteren tuli magasságban!

Kinet 3.12-kor kezdte szokásos napszamos munkáját. *Latham* miatt le kellett szállnia, mert az *Antoinette* gép szele földre nyomta és öt órák ismét egy kört írt le. Félhat előtt ismét felszállt és hat óra husz perczig repül. Aztán terhelési versenyben vesz részt.

Paulhan gyönyörű start után megy a magasba. Fejedelmi látvány volt, amint *Latham* üldözöbe vette, úgy, hogy kénytelen volt utjából kitérni s alacsonyabba repülni. Ismét mesés leszállást produkált, vakmerő fordulatokkal.

Felnégy órák ismét boékeli magát a levegőbe, csak hogy nem egyedül. Ketten utaznak a *Farman*-biplánon a magasba. Számos kör végzése után esendően köt ki elindulási helyén. Néhány percznyi pihenés után ismét részt vesz a terhelési versenyben.

Pischof a versenyter népszerű pilótája negyed-öt órák emelkedett fel. A napokon át nélkülözött monoplán nagy dragadattást vált ki a nézők-ből. Füstöl, pöfékel a légi mozdony, gyönyörűen írja le köréit. De a szél miatt leszáll. Úgy gurul be, mint egy automobil. Hat óra negyven perczkor ugyan felemelkedik s egyszerre csak nem tudni, mi van vele. Hét gép van a levegőben, nehéz ellen-örizni őket. A tekintetek *Pischoffot* keresik. Az igaztolság perczről-perczre nő. Egyszerre éles asszony sikoly hallatszik, az emberek megdöbbenve tekintenek abba az irányba, ahonnan ez a kétségbeosott hang jön. Rómület szállja meg a lelkeket,

mert északkeleti irányban hirtelen szélroham kapja el az egyik repülőgépet és merőleges irányban hajtja a föld felé.

— *Pischoff* leesik — zug a tömeg s tényleg *Pischoff* gépe küzd a szélrohammal s a felesége sikoltása az, ami figyelmezteti erre az embereket.

De — szerencsére — nem történt semmi baj. A rokonszenves osztrák aviatikus a négyes számú pilonnál baj nélkül földet ér s a repülőgép visszakerül a hangárba.

Wienciers hosszú szünet után ismét megjelenik monoplánján. Hat óra előtt néhány perczrel szállt fel. A többihez képest ugyan nem sokat mutatott, de szépen ülte meg szárnyas masináját.

Paul, aki addig kevés sikerrel repült, öt óra harmincz perczkor emelkedett fel. Szépen repül s úgy látszik a jobb francia pilóták közül való.

Engelhardt 5.37-kor emelkedik fel nehézkes *Wright*-gépén. Ma neki is jó napja volt. Részt vett a terhelési versenyben is utasokkal. Érdekes volt látni, hogy a két propelleres *Wright*-gép mennyire mögötte marad a *Voisin*, *Farman* és *Sommer* rendszerű biplánoknak.

Az esős idő okozta szünet után, öt óra előtt 3 perczrel száll fel *Warchalowszky*, aki ma produkálja az első szép repülést biplánján. Különösen a lassusági versenyben tűnik ki. Az eső esni kezd, de kitartóan száll tovább. Negyed hatkor leszáll. De rövid pihenés után újra fent van és öt perczig repül. Együttgyod 8-kor ismét felszáll és nagystíli magassági repülést produkál, beigazolja, hogy elsőrangú pilóta. Mégis csak abszolút széles időre van szükségünk, hogy megtanulhassuk ismerni a versenyzők kvalitásait.

Negyed hat előtt indult *Wagner* hármas számú monoplánján. Szépen, kitartóan metszi a levegőt *Hanriot* VII-es gépén. Ő már jó ismerőse a közönségnek, mely kétórás időtartamu repüléseért nem is fukarkodik az elismeréssel.

Ugyancsak *Hanriot*-gépén, de a 10-es számú mutatkozott be *Moser*. Új név, nem produkált feljegyzésre való. Nyomába sem jut a *Hanriot*-rendszerű monoplánokat képviselő kiváló pilótának, *Wagner*nek.

A közönség nagyon csalódott *Rougier*-ben. A francziák közül ő mutat eddig a legkeresebbet. Hat óra negyvennyolcz perczkor repült fel, de egy kör után nyugodni tér. Még se közelíti se *Latham*-se *Paulhan* tudását.

Jullerot 34-es gyors biplánja háromnegyed hatkor száll fel és gyorsasági szempontból igen szép hatperczes repülést mutat. Aztán újra felszáll és résztvesz a nagy francia ensembleban.

Amerigo hat órák indul utnak, de a körér, szimpatikus olasz pilóta mélyen alatta marad a többieknek.

(Utazás a levegőben.)

A mai ragyogó délután alkalmas volt arra, hogy az aviatikusok bemutassák terhelési képességeiket, ami egy-egy utasnak megrepültesével van kapcsolatban. Félhatkor kezdődött az újabb látványosságok sorozata: egyik gép a másik után emelkedett a levegőbe, csak hogy a pilóta mellett ott ült az utas.

Félhatkor száll fel a levegőbe *Paulhan* biplánján az első magyar utas: gróf *Károlyi* Mihály.

Paulhan 7 perczig marad a levegőben. A biplán három körnél többet tett, közel 10 kilométernyi utat tesz meg s a legnagyobb magassága 100 méteren felül volt. Rendkívül érdekes és izgató látvány, amikor *Paulhan* a 20 koronás tribün előtt hirtelen kanyarodással, csaknem merőleges irányban leszáll. Sokan azt hitték, hogy a repülőgépet valami baj érte és leesik az óriási magasságból. De kitűnik, hogy ez egyike a *Paulhan*-féle merész leszállásoknak.

Gróf *Károlyi* Mihály, amikor leszállt a repülőgépéről, elsősorban meleg köszönetet mond *Paulhan*-nak, amiért magával vitte légi utjában, aztán az odasietőknek, akik meggratulálták merész vállalkozását, így beszéli el légi utazását:

— Soha nem érzett érzés fogott el a levegőben, különösen az első két perczben, amikor még nem éreztem magam kellő biztonságban a repülőgép hátsó nyergében. De aztán már teljes gyönyörűséggel élveztem a repülést, a látvány pedig, amely szemem elé tárult, igazán elragadó, fenséges látvány volt. A magasban óriási távolságra láhattam el, a versenyter közönsége pedig mintegy hosszú fekete sáv tűnt fel előttem. Csak a beszálláskor hül meg az emberben a vér. Az imponáló! A harmadik kör után a nagytribün előtt, amikor körülbelül legnagyobb magasságba értünk, *Paulhan* hátraszólt:

— Fogódzék meg jól!

— Azt hittem, valami baj történt. Következő pillanatban a gép, csaknem merőleges irányba óriási sebességgel leszállt és a pálya közepén szerencsésen földet ért. Mondhatom, nagyon örülök, hogy felszállhattam *Paulhan*-mal, aki művész a maga nemében és én mindig nyugodtan merném az életemet rábízni.

Azután *Cardezza* Tamásné, a milliomos uriaszonyt utaztatja meg Paulhan.

(Levél a levegőben.)

Alig jut a földre Paulhan *Cardezza* Tamásnéval, már újabb utitársa akad. Ezúttal gróf *Andrássy Géza* megy fel vele a magasba. Vele is mintegy tíz percig röpköd Paulhan. Amikor leszállnak, gróf *Andrássy Géza* így mondja el azt, hogy mit érzett fent a magasban a nyargalva szárnyaló repülőgépen.

— Rendkívül kellemesen éreztem magamat odafönt, azt mondhatom. Távolról sem volt olyan nagy a légáramlat, mint azt az ember alulról nézve hinné. Teljesen biztonságban éreztem magam. Paulhan nagyszerűen uralkodik a gépen. Csendesen, nyugodtan usztunk fenn a magasban. A gép csodálatos biztonsággal siklott a levegőben és látva azt a nagy nyugalmat és biztosságot, amelyre Paulhan a gépet kormányozza, én is teljesen nyugodtnak éreztem magamat.

— Kellemetlen pillanat csak egy volt, — folytatta a gróf. — Amikor a pálya északkeleti sarkába értünk, egy kellemetlen légkullám került elé, amely kissé oldalt döntötte a gépet, de aztán rögtön újból helyreállt az egyensúly. Fent a magasban aztán kivettem a tárczából a papírlapot és ezerrával rártam:

„Rendkívül kellemesen érzem magamat!”

— Ezt a papírlapot a zsüri páholya fölött le akartam dobni *Károlyi Imre* elnök számára. Paulhan azonban látva szándékomat, figyelmeztetett, hogy ne dobjam le, mert a papír a helibe kerülhet (légesavar) és bajt okozhat. Ez a körülmény gondolkodásra ejt, mert ilyen körülmények között a repülőgép katonai célokra aligha használható.

— A leszállás a koronája az egész élvezetnek — fejezte be szavait gróf *Andrássy*. — Teljesen ismeretlen érzés vesz erőt az emberen, amikor a magasból hirtelen alászáll a géppel.

(Deutsch de la Meurthe.)

Ez a hajlottorru, öszszakállu, roppantul szeretetreméltó ur (gomblyukában a becsületrend *commandeuri* jelvényével), tudvalegőleg egyik bőkezű meczenása az aviatikusoknak. Pénzét, amely rengeteg, technikai célokra áldozzon. Sokat fáradságos munkát fordított a kormányozható léghajók, utóbb pedig a repülőgépek érdekében. Amint meghallotta — a lapok útján — hogy a francziák eddig milyen keveset produkáltak, vonatra ült a Pestre jött. Felkereste a francia aviatikusokat, együtt vasarózt velük s eközben alaposan megmondta nekik a véleményét. Ezért szedték össze magukat ma a francziák. Sőt Paulhan magával is vitte a levegőbe. Amikor földre ért, megkérdezték tőle, hogy esett a légi utazás.

— Nagyszerű volt! — mondta *Deutsch de la Meurthe*. — Azaz, hogy a légi utazás már nem új dolog a számomra, mert hiszen kormányozható léghajón már gyakran jártam. És ezt a repülőgépes utazásomat azért találtam nagyszerűnek, mert éppen olyan biztonságban éreztem magam, akár mintha kormányozhatón járnék. Azt hiszem, kell hogy az ember bizalommal legyen a pilótája iránt és akkor rendben van minden. Paulhan régóta ismerem, műszerészem volt, nemcsak amolyan közönséges soffőr. És azt se szabad hinni róla, hogy amolyan kis kaliberű pilóta, igen komoly technikai készségű ember. És aviatikus pályáját a „*Ville de Paris*” nevű kormányozható léghajó körül kezdte.

Elmondta még *Deutsch*, hogy egyenesen a repülőversenyre érkezett a fővárosba és hogy ennél szebb, nagyszerűbb aviatikus-meetinget még sohasem rendeztek.

Az utolsó utasa Paulhanak gróf *Károlyi Imre*, a Magyar Aero Klub elnöke, akivel jó sokáig lebeg a versenypálya fölött.

(Kinet és Engelhardt utasai.)

A táblák mindenfelé hirdették, hogy *Kinet* biplánján öt darab száz koronásért vizet fel bárkit a magasba. Előbb az öcsésével lebegett. Aztán *Juhos Gyula* temesmegyei földbirtokos a vállalkozó. Temesből jött fel a versenyre és kedve támad egy kis repülésre. Nem sokat teketóriázik, leszur öt ropogós százast, leteszi botját, kalapját és már repül. *Kinet* két kört repül utasával s aztán leteszi a földre.

A nagybirtokos leszáll s nyomban jelentkezik a másik utas *Hédervári Lehel* képviselő, aki elragadtatással nyilatkozik utjáról.

Engelhardt is vizet utasokat *Garai Ferenc* hírlapíró és aztán *Gillemit Ferenc* személyében.

Este lesz, nagyot dördül az ágyu. Vége a versenynek!

A közönség feketélt rajokban siet hazafelé, megrohanja a villamosokat és csakhamar ezer ezer ember siet hazafelé felejthetetlen emlékekkel gazdagodva.

(Mit keresnek az aviatikusok.)

Az aviatikusok jól keresnek utással való repülésen is. Paulhan például a tegnap délután folyamán öt-ötezer koronánként huszezer koronát keresett meg, amikor egymásután felvitte *Károlyi Mihály*, *Károlyi Imre* és *Andrássy Géza* grófokat, valamint *Cardezza* kisasszonyt, az amerikai *milliomos*-leányt. *Andrássy Géza* gróftól még értékes ajándékot is kapott Paulhan, de viszont ingyenasasérokul vitte magával a levegőbe *Henri Deutsch de la Meurthe* urat és *Hevessy Vilmos* mérnököt. A német és osztrák aviatikusok minden költségük megtérítését kapják, azonfelül a maguk személyére ötven korona, mechanikusaik számára huszonöt korona napidíjat. A francia aviatikusok díja 20—50 ezer korona körül váltakozik. Az élet és a munka nem olesó odakünt a Rákoson. Kint van most a versenyterén *Gabriel Voisin* is, a kiváló konstruktor, ő igazán önzetlenül jelent meg, hogy lássa az eredményeket, amiket gépeivel elérnek és segítségére legyen az ő rendszerét használó pilótáknak.

(Efimoff.)

A kiváló orosz pilóta nem állotta ki tovább a szanatórium levegőjét s kikiváncsolt a versenyterre. *Latham* hozta ki a vörös automobilját.

A szerencsétlen pilóta, aki merész repülésével már az első napokon rokonszenvet vívott ki magának, mosolyogva fogadja az üdvözléseket, amikkel minden oldalról elhalmozzák, de mosolyán bágyadság ül s halk hangjából kiérzik, hogy nehezeze esik még a beszéd.

Amikor *Efimoff* leemeli a kalapját, látni lehet, hogy a tarkóján tenyérvnyi helyen még forrad a seb, amit a lezuhanáskor kapott. Mindenki mély részvételt nézi. Aero-Klubtagok is jönnek, bemutatkoznak és leadják névjegyüket.

De *Laroche* báróné, aki messziről észreveszi a csoportosulást, futóléptekkel közeledik s amikor meglátja *Efimoff*-ot, haragosan megfenyegeti, hogy miért hagyta el a betegágyat. *Efimoff* lázas feszültséggel figyelte a repülőgépek keringését. S mivelhogy ő maga már nem szállhatott fel, felvitte magát Paulhannal, aki néhány kört irt le utasával.

(A jegytolvajlás.)

Megirtuk már, hogy a repülőverseny intézősége nagyszabású jegytolvajlásra jött rá.

A repülőversenyre egymilliókétszáz ezer korona ára jegyet nyomattak. Ezeket egy vegyes bizottság vette át, amelynek tagjai részint a fővárosi számvévisztviselők, részint a Belvárosi Takarékpénztár kiküldött hivatalnokai alakultak meg. A vegyes bizottság megszámlálta a jegyeket, aztán átadta *Klassohn* művészőnek, hogy lássa el száraz bélyegzővel. Miután ez megtörtént, a jegyeket átvette a menetgyűjő. Így történt a dolog, még csak az a fontos hozzá, hogy éppen kétszázötvenezer korona értékű jegy hiányzik. Nyilvánvaló, hogy ezekkel árasztották el olesó pénzen a várost.

A rendőrség most már a tolvajokat keresi. Néhány olesóbb jeggyel szereplő urtól a repülőversenyen megkérdezték, hogy hol vették a jegyet. Ezek elmondták, hogy a Váci-köruton a *Balkányi-féle* trafikban, A detektívek oda mentek s jegyet kértek.

— Ki küldi önöket? kérdezte a trafikos.

— Az ügyvéd ur, — mondá jelentősen az egyik titkos rendőr.

A trafikos erre gyanútlanul elővette a jegyeket, a detektívek pedig a törvény nevében tüstént lecsaptak rá.

— Az urak detektívek? — kérde meglepetve a trafikos. Akkor fogják el azt a fiatalembert, aki boltom előtt ül abban a kocsiban.

A detektívek odasiettek, de a fiatalembert elfutott előlük és a Váci-kört 42. számú házába menekült. Ott elfogták. A fiatalembert kereskedelmi akadémiái hallgató s jó családból származik. Beismerte, hogy a jegyeket ő vitte a trafikba. Neki a bátyja adta, *Horváth* András székesfővárosi számtiszt.

Vallatára fogták *Horváth* András. Ő tagja volt annak a bizottságnak, amely a jegyeket olvasztta és ellenőrizte. Beismerte, hogy elvitt jegyet, de lopásra csak egy tréfás megjegyzés vitte rá. Valaki ezt kérdezte:

— Kapunk-e mi szabadjegyet?

— Minek szabadjegy, van itt elég — jegyezte meg rá valaki.

Megvallotta *Horváth* András, hogy körülbelül háromszáz darab jegyet vitt el. Ő csak a családjának és az ismerőseinek szánta. Az öccse mondta aztán, hogy ennyi jegy nem kell, csinál ő pénzt ebből.

Ime egyik fölfedezett forrása az olesóbb jegyeknek. Ámde ez nem az egyetlen. Mert hiszen kétszázötvenezer koronányi jegy hiányzik.

A rendőrség *Horváth* András letartóztatta és most keresi a jegytolvajokat. Egyelőre nemcsak ezek ismeretlenek, hanem azt sem lehet tudni, hogy tulajdonképpen mikor tünt el a sok jegy.

A verseny vezetői a fővárost okolták a csaláért, mert könnyelműen járt el a házinyomdából kikerülő jegyek ellenőrzésénél.

A fővárosi törvényhatóság, mikor a repülőversenyek ügyével foglalkozott, két tanácsost bízott meg az ellenőrzésekkel, ezek helyett a polgármester alantasabb tisztviselőket küldött ki, ezek viszont számegérdekekkel helyettesítették magukat. Ott, ahol a főváros is negyedmillióval van érdekelve, nem lett volna szabad ilyen könnyelműen, helyettesítésekkel elintézni az ügyet.

Ebben az ügyben vasárnap délelőtt hallgatták ki *Tolnay* Lajost, az Aero-Club elnökét, *Gállos* Kálmánt, a zaviatikai verseny igazgatóját, *Virág* Istvánt és *Ferenczy* Lajos fővárosi számtisztet, akik *Horváth*tal együtt kezelték a nyomdából érkezett jegyeket. Kihallgatták még a jegyek árusítóit, *Balkányi* Vilmos trafikost és *Adler* Sándor antikváriust. A vizsgálatot kiterjesztik azokra a fővárosi tisztviselőkre is, akik a jegyirodában kezelték a jegyeket, de ezek ellen nem merült fel alapos gyanu arra, hogy részük lett volna a bűnös manipulációban.

(Adorján repült.)

Tegnap a francia, német és osztrák aviatikusok versenyzése közben ránk, magyarokra különösen nevezetes esemény is történt. Hat óra után *Adorján* magyar aviatikus is startolt s száz méternyi gurulás után felemelkedett a levegőbe s husz méternyi légi utat tett meg. *Adorján* sikerét erősen megtapsolta a nézőközönség is s melegen gratuláltak hozzá az Aero-Klub tagjai. *Adorján* a következő napokon nagyobb utakra is fog vállalkozni.

Horváth csak gurulópróbákat végzett. — A hetes hangárban most szerelik fel *Graber* Ernő „*Fecske*” nevű új monoplánját, melyet a hét folyamán fog bemutatni repülés közben a közönségnek.

(A győztesek.)

Időtartam verseny: 1. *Wagner* 2 óra 3 perc 47 mp. 2. *Kinet* 1 óra 44 perc, 50 mp.

Távolsági verseny: 1. *Wagner* 129 kilométer 58 m. 2. *Kinet* 103 kilométer 7 m.

Magassági verseny: 1. *Frey* 198 méter. 2. *Latham* 151 méter.

(De *Laroche* báróné 130 méter magasan járt.)

Gyorsasági verseny: 1. *Latham* 75.52 kilométer óránkénti sebesség. 2. *Wagner* 67.28 kilométer óránkénti sebesség.

(Megtüntetett aviatikusok.)

A tegnapi versenynapon a zsüri ismét kénytelen volt néhány pilótát megbüntetni azért, mert a szigorú rendszabályok ellenére kirepültek a közönség fölé. Így Paulhan, amikor gróf *Károlyi Mihály* vitte biplánján, két ízben repült a közönség feje fölött. Emiatt a zsüri 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Paulhan ezenkívül a sportbiztosok is elítélték 100 korona pénzbüntetésre. Amikor ugyanis startolt, az 1. számú pilonnál állott fel és egyenesen a sportbiztosok szemébe verte a port. Emiatt a sportbiztosok figyelmeztették, hogy kissé távolabb álljon fel a géppel, Paulhan azonban a figyelmeztetést semmibe se vette és a legközelebbi startnál ismét a pilonnál állt fel, sőt harmadszor is megismételte ezt az engedetlenséget. Ezért azután 100 korona pénzbüntetésre ítélték.

Ugyancsak a közönség feje fölött való repülés miatt 200 korona pénzbüntetésre ítélte a zsüri *Frey* Alfréd német aviatikust is.

De *Laroche* báróné tegnap szintén két ízben repült a közönség feje fölött és ezért a zsüri felelősségre vonta. A báróné azzal védekezett, hogy fent a magasban a szél sodorta a közönség fölé. Ő vissza akarta kormányozni a gépet, de karjai gyengék voltak ahoz, hogy a biplánt visszatértesse a versenypályára. Az enyhítő körülményt a zsüri figyelembe vette és a bárónét csak 50 korona pénzbírsággal sújtotta.

A rendőrség is vizsgálatot indított a kihágók ellen s ma délután már kézbesítették is nekik az idézéseket.

(A sebesültek.)

A szüretközi katasztrófa áldozatai már, egynek kivételével, a javulás útján vannak. Az egyetlen *Horváth* Jenőnek az állapota aggasztó még. A súlyosan megsebesült uriaszonyt *Herzl* tanár kezeli. *Horváth* Jenőnek öt bordája törött el és ezenkívül vérömleny mutatkozott a mellkasban. Tegnap csekély láza is volt.

A férjének, *Horváth* Jenőnek az állapota egyre javul. Kezelőorvosa, dr. *Boross* Ernő most már biztosra veszi, hogy a füle, amelyet nyomban a versenypálya műtőszobájában varrt a helyére megmarad és alig fog meglátszani a helye a sérülésnek. Egyéb sebei is szépen gyógyulnak és a beteg teljesen láztalan.

A holnapi nap folyamán *André* *Frey*, a szerencsétlenség okozója egy tolmács kíséretében részvétlátogatást tesz valamennyi sebesültnél hogy legalább bocsánatkérés alakjában rója le sajnálkozását.

(Ujabb baleset.)

Ma korán reggel, kévéssel öt óra után, ismét baleset történt a versenypályán, sajnos, egy magyar aviatikus. Szatke debreczeni mérnök, aki Anzani motoros saját szerkezetű gépével a Hortobágyon néhány hónappal ezelőtt nagyobb utat tett meg, ma reggel öt óra után guruló-próbát akart tartani a versenypályán. A motor nagyszerűen működött, Szatke azonban, aki nem nagyon ismeri a pályát, nekivette gépét a jelző árbozot elkerítő drótkerítésnek. Itt a gép fennakadt, felfordult és darabokra tört. Szatkenek szerencsére nagyobb baja nem történt és csupán egy-két kisebb bőrzuzódást szenvedett.

(Kutassynak gépet vásárolnak.)

A sport-bizottság fekete tábláján tegnap óta hirdetés függ, amely jelenti, hogy Efimoff Farman-gépet eladja. Mint értesülünk, Budapesten egy konzorcium alakult, amely ezt a gépet, amelyen Efimoff Nizzában oly szép eredményeket ért el, meg akarja vásárolni Kutassynak. A konzorcium vezetői most alkudoznak a gépre Efimoffal és valószínű, hogy a vásár létrejön. Így tehát a verseny lefolyása után Kutassy valószínűleg már ezen az új gépen folytathatja a repülőpróbat, miután az ő gépe a sok javítástól már jóformán hasznavehető.

(Bajok a Taube körül.)

Etrich mérnök „Taube“-je körül bajok vannak. A gépmadár, amelyen Illner oly szép eredményeket produkált, pör tárgya lesz. Wells, bécsi mérnök, szombaton a bécsi szabadalmi törvényszéknél pört indított Etrich ellen a szabadalmi jog megsértése miatt. Etrich sem a Galambot, sem annak elődjét, a Bécsújhelyen összetört Sirályt, nem egyedül konstruálta, állítólag Wells bécsi mérnök adta Etrichnek a terveket, melyeknek megvalósításához neki magának nem volt elegendő pénze. Így történt, hogy a Sirály és a Galamb eleinte, mint Etrich—Wells-féle gépek szerepeltek és csak a legutóbbi bécsújhelyi repülések alkalmával tűnt le a gépek mellől Wells neve.

A két aviatikus összeveszett. Eleinte az volt az oka a szóváltásnak, hogy Etrich nem akarta elfogadni a Wells ajánlotta motort. Később elfogadta ugyan a motort, de látva gépének sikerét, rávette Wellet arra, hogy ezentul csak mint „csendes társ“ szerepeljen és ne kívánja, hogy a versenyekre a Galambot, mint Etrich-Wells-gépet jelentsék be. Megígérte Wellsnek, hogy minden egyes eladott gép után bizonyos összeget neki fog juttatni.

Ehez a feltételhez eleinte Wells is hozzájárult. Később azonban, mikor Etrich és Illner egymás után aratták sikereiket az Etrich-Wells-géppel, barátai rávetették a bécsi mérnököt, hogy mint feltaláló, érvényesítse jogait. Wells szombaton megindította a pört a bécsi szabadalmi törvényszéknél és azt kívánja, hogy Etrich gépeinél az ő neve is szerepeljen mint társ-feltaláló, az eladandó gépek árából pedig egyenlő részt kapjon Etrichel.

Ezzel szemben Etrich azt nyilatkoztatta ki:

Wells mérnök pár éven keresztül alkalmazva volt nálam, munkája azonban eredménytelen volt és mert minden áron azon fáradozott, hogy engem kísérleteimről eltérítsen, nevezetesen a monopólanszisztémától és arra akart rávenni, hogy a Wrighték aeroplánjához hasonló kétfedélű repülőgépet szerkeszsek, kénytelen voltam őt a múlt év júniusában elbocsátani. Azóta a Galamb és a Sirály konstrukciójának munkáját teljesen magam végeztem és amikor elkészültem munkámmal, arra szabadalmat is vettem. Wells, miután elbocsátottam szolgáltatomból, nem látott munka után; dologtalanul töltötte el az idejét és amikor elfogyott a pénze, amit végkielégítés gyanánt fizettem ki neki, ehelyett, hogy tisztességes munkához látott volna, jötevéjét ilyen rut módon akarja megszarolni.

Itt említjük meg, hogy Etrich bepörli Warhalovskyt, mert állítólag lemásolta a Galamb szárnyát.

(A hétfői versenyt elhalasztották.)

Ma esuf szél kavarta fel a pört Rákos mezején. A közönségnek jó előérzete volt s csak esékely számban jelent meg a versenyterem. A fehérlöbögő ott repdesett a lében, majd szakadt az eső erősen. A közönség azére várakozott, de hiába. Negyed nyolcz körül lefújták a versenyt s a nagy esőben ki-ki sietett be a városba.

A fekete tábla híradása szerint Illner 300 frankért, Amerigo 100 frankért szállít utasokat. Kinet pedig felemelte az árat 1000 koronára.

(Repülés Newyorkból Philadelphiába és vissza.)

Hamilton aviatikus ma délelőtt Newyorkból Trentonon átn (New-Jersey) Philadelphiába szállt és baj nélkül leszállt. Délelőtt fél 12 órakor visszarepült felszállása helyére.

Halottrabló rendőral kapitány

— Elrabolt negyvenezer korona. —

Budapest, június 13.

A vidéki rendőrhatalóságok ügykezelésének szomorú szenzációja akadt. Egy rendőral kapitány, akinek az lett volna a kötelessége, hogy egy hirtelenül elhunyt gazdag tőkepénzes magánál viselt értékeiről leltárt vegyen fel és az értékeket az elhunyt családjának átszolgáltatassa, hamis leltárt készített a halott értéktárgyairól és negyvenezer korona értékű értékpapírt rabolt el a halott kézitáskájából. A bűnténynek az özvegy feljelentése folytán nyomára jutottak és ma már a bűnös rendőral kapitány a rendőrség börtönében várja sötét vétkének büntetését.

Az eset szomorú hőse Vlahovits János nagyikindai rendőral kapitány. A megrabolt halott Jovanovits István volt országgyűlési képviselő, Dugyverszky Lázár bácskai nábob veje, aki ez évi április hó 26-án Nagyikindán történt átutaztában hirtelenül meghalt.

A szenzációs bűnügy részletei a következők:

Özvegy Jovanovits Istvánné, született Dugyverszky Olga június hó 9-én a következő feljelentést tette a budapesti főkapitányságon:

„Április 25-én férjem, Jovanovits István udvari tanácsos, volt országgyűlési képviselő, nagybirtokos, elutazott Budapestről Honvéd-utca 1. szám alatti lakásunkról Nagyikindára, hogy onnan másnap Szegedre utazzék pénzügyekben. Fekete kézitáskájába én csomagoltam be 40.000 koronát érő, Szeged-csongrádi takarékpénztári részvényeket. Férjem csekét a részvényeket, amelyek gyermekeink nevére voltak, a saját nevére akarta átiratni. Férjem Nagyikindára este érkezett és ott lévő házukban szállott meg. Másnap, 26-án reggel, férjem hirtelen rosszul lett és meghalt. A halálról nyomban értesültem, elmenttem férjemet és gyászomba visszavonultam. Csak május 26-án néztem a leltár után s ekkor nagy meglepetéssel konstatáltam, hogy a kézitáskába általam becsomagolt 40.000 koronát érő részvények eltűntek. A részvényeket nyomban letiltattam, s miután az a gyanum, hogy itt lopás történt, ismeretlen tettesek ellen bűnvádi feljelentést teszek.“

A feljelentés folytán Eperjessy Károly rendőral kapitány megindította a nyomozást. Megállapította, hogy a részvények közül többet értékesítettek és értékesíteni akarnak. A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság Váci-körut 32. szám alatti pénzügyintézetében megjelent egy budapesti pénzügynök, aki két darab Szeged-csongrádi takarékpénztári részvényt akart eladni. Ott azonban már értesültek a letiltásról és nem vásárolták meg a részvényeket, amelyek értéke 10.200 korona volt. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár terézvárosi fiókjánál azonban sikerült két részvényt 8000 koronáért eladni.

A vizsgálat most már ebben az irányban folytatott és csakhamar szenzációs részletek kerültek napfényre. Kiderült, hogy a Szeged-csongrádi részvényeket egy Varga Márton nevű budapesti pénzügynök akarta értékesíteni. Vargát tüstént kihallgatták. Elmondotta, hogy ő a részvényeket Jovanovits István nagyikindai kereskedőtől kapta, s kit már tizenöt éve ismer, tehát semmi oka sem volt rá, hogy el ne fogadja tőle a megbízást. Elmondotta, hogy két részvényt már el is zálogosított a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Teréz-köruti fiókjánál nyolcezer koronáért. A pénzt és a zálogjegyet átadta Jovanovitsnak, a nagyikindai kereskedőnek, akitől száz koronát kapott a fáradságáért. Hallotta, hogy a kereskedő is megbízásból jár el.

Ennyit mondott a pénzügynök. A főkapitány nyomban közölte a nyomozás adatait a nagyikindai rendőrséggel és pedig azzal, hogy Jovanovits kereskedőt hallgassa ki, azt a bizonyos megbízót kutassa ki s járjon el az ügyben a fejleményekhez képest. Kardár nagyikindai rendőral kapitány átvizsgálva az ügyet, a budapesti főkapitányságtól kért táviratilag egy detektívet, aki segítségére

legyen. Budapestről távirati választ küldöttek Nagy kinkindára, hogy odutazik Schön Jeremiás detektív. Ezt a táviratot Vlahovits alkapitány vette át, de a rendőral kapitánynak nem mutatta meg.

Amikor aztán a detektív munkához fogott, akkor már nagyon gyanus volt előtte az alkapitány. Mindenekelőtt azonban Jovanovits kereskedőt hallgatták ki. A kereskedő elmondotta, hogy őt a részvények értékesítésével Vlahovits János rendőral kapitány bizta meg, azzal a megjegyzéssel, hogy neki könnyen megy, mert hiszen névrokona az elhunyt Jovanovits nagybirtokosnak. A kereskedő szerette volna tudni, hogy kitől kapta Vlahovits a részvényeket, de az alkapitány kijelentette, hogy megbízóját nem nevezheti meg.

A detektív most már magát Vlahovits alkapitányt kezdte faggatni. Vlahovits beismerte, hogy a részvényeket ő adta Jovanovitsnak, de hogy ő kitől kapta, azt nem akarta megmondani. A nyomozás azonban hamarosan kiderítette, hogy Vlahovits, amikor a halottas-szobában a helyszíni szemlét végezte és leltárt csinált, kilopta a kézi táskából az értékpapírokat.

A halottrabló rendőral kapitányt ma letartóztatták.

TÁVIRATOK.

Ferdinánd király Belgrádban.

Belgrád, június 13. Ferdinánd bolgár király július hó közepén egész családjával egyetemben hivatalos látogatást tesz Belgrádban a szerb királynál. Méltó fogadása iránt már most folynak az előkészületek.

Tevfik Riza lemondása.

Konstantinápoly, június 13. Tevfik Riza képviselő, aki annak idején török tanulmányi társaságot kalauzolt Magyarországon át, és legutóbb kilépett az ifju-török pártból, most letette mandátumát.

A portugáliai botrány.

Berlin, június 13. A Lokalanzeiger jelenti Lisszabonból: A Credits Tredialnál elkövetett sikkasztások ügyében sok befolyásos politikus is kompromittálva van. A helyzet egyre bonyolódik és azt hiszik, hogy vagy a kormány mond le, vagy pedig a kamarát fogja feloszlatni.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		jun. 13.	jun. 11.	jun. 10.
Buza	helyben	105½	106½	108½
	júliusra	98½	100½	101½
	szeptemberre	95½	96½	97½
Tengeri	júliusra	66½	67¼	68¼
	szeptemberre	66½	67¼	68
	decemberre	63¼	64½	65½
Chicago.				
Buza	júliusra	91½	92¼	94½
	szeptemberre	88½	89½	90¼
Tengeri	júliusra	57½	58½	58½

Newyork, június 13. Gyapot Newyorkban, helyben — (15.20). Gyapot júliusra — (15.19). Gyapot szeptemberre — (13.18). Gyapot New-Orleansban, helyben — (15). Petroleum Stand white Newyorkban 7.65 (7.65). Petroleum Stand white Philadelphában 7.65 (7.65). Petroleum Refined in Cases 10.05 (10.05). Petroleum Credit Blancos at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 12.55 (12.60). Zsir Rohe és Brothers 13.15 (13.15).

Chicago, június 13. Zsir júliusra 12.25 (12.30). Zsir szeptemberre 12.20 (12.25). Szalonna short clear 13.87 (13.87). Sertéshus szeptemberre 21.70 (21.82).

AZ „EGYETERTES“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

ÚJDONSAGOK.

NAPIREND. Naptár: kedd, június 14. — Róm. kath.: N. Vazul ca. — Prot.: Vazul. — Görög-ország: június 1. Jusztin. — Zsidó: Szivan 7. Sabuoth 1. n. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 7 óra 57 perczkor. — A hold két éjjel 12 órakor, nyugszik délután 12 óra 28 perczkor.

A kereskedelmiügyi államtitkár fogad déli 12-kor. A Magyar eszike- és háziipari kiállítás az Ipar-egyesületben (VI., Gróf Zichy Jenő-utca 4.) Nyitva 1-ig és 3-6-ig. Belépődíj nines. — Petőfi-ház (eréklyemúzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva 10-12 óráig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítása. Nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán horvát-belga kiállítása (Nagymező-utca 37-39.) Nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. (Utolsó nap.) — A Nemzetközi Amatőr Fényképképzés kiállítása a városi Műcsarnokban. Nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona. — A Művészeti Nemzetközi Impressionista Tárlata. Nyitva 10-8-ig. Belépődíj 2 korona. — A Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nines. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nines.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum 3-6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-1-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — A Széchenyi Múzeum 10-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtár 9-1-ig. — Ráth György Múzeum 10-4-ig. — Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-4. — Az Akadémia könyvtára 3-7. — Az Egyetemi könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9-2-ig és 6-8-ig.

— **A király a vadászati kiállításon.** Bécsben a király ma délután egy órakor ismét megtekintette a vadászkiállítást és elsősorban a német pavillon előhajtott, amelynek bejáratánál Fürstenberg herceg, a ratibori herceg, a német nagykövet a nagykövetség személyzetével, Biedermann báró követségi tanácsos, a szász követség, Münster gróf és mások fogadták. A király ivott a Ratibor hercegné által feléje nyújtott pohárból, azután bejegyezte nevét a vadászokéval diszkönyvébe, majd megkezdte a körutat. A király behatolva megtekintette a kiállítást és nagy figyelemmel hallgatta a ratibori herceg magyarázatait. Másfél órai tartózkodás után elbucszott a ratibori hercegtől és a közönség óvációi közben gyalog a műrsteigi vadászokéba ment, ahol a vadászok kürtindulója fogadta. Ezután megtekintette a bosznia-hercegovinai pavillont, ahol Horowitz lovag osztályfőnök üdvözölte. Majd az osztrák épületbe ment, ahol a Fürstenberg herceg által bemutatott tartományi rendezőbizottsági elnökök látták el felvilágosításokkal. A galicziai terem elhagyásakor kis incidens történt, amennyiben az ajtónál vadászgyenruhában álló egyik szolgáló hirtelenlül térdre esve egy kérvény átvételére kérte. A király kivánságára gróf Manzano őrnagy szárnysegéd a kérvényt elfogadta. A király fél négy órakor a közönség viharos éltetés vadászszerecsel kiállítások közben zuhogó esőben visszahajtott Schönbrunnba.

— **József főherceg Kisjenőn.** Kisjenőről jelentik, hogy József főherceg több napi tartózkodásra vasárnap odaérkezett. A főherceg tegnap a bányai pusztán cserkészett, míg máttól kezdve délelőttönként a Kisjenő és Gyula közt lefolyó hadgyakorlatokat intézi, a délután folyamán azonban cserkészik.

— **Uj titkos tanácsos.** Bécsből jelentik, hogy a király Tolnay nyug. államvasuti vezérigazgatónak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **A spanyol király betegsége.** Bordeauxból jelentik, hogy dr. Nure specialista főorvos pénteken San Sebastianban volt megvizsgálni Alfonz király fülbaját. Konstatálta, hogy az operáció nem járt eredménnyel, de a további megfigyeléstől tette függővé, hogy vajjon újabb orvosi műtétnek vessse alá a királyt.

— **A khedive öcsese Magyarországon.** Jusszef Kamál herceg, az egyiptomi khedive öcsese, tegnap vasárnap, a bécsi gyorsvonattal udvari szalonkocsiban Budapestre érkezett. A nyugati pályaudvaron Windischgraetz Lajos herceg várta, akinek vendége lesz Sárospatakon a khedive öcsese. Windischgraetz Lajos herceg annak idején mint az egyiptomi herceg vendége vadászott vele Egyiptomban és ez alkalomból meghívta őt Magyarországra. Jusszef Kamál herceg a meghívást elfogadta és most viszonzta Windischgraetz herceg látogatását. Vasárnap este a khedive öcsese tiszteletére estély volt a Park Klubban.

— **Gróf Csáky Károly püspök jubileuma.** Június 17-ikén lesz tizedik évfordulója annak, hogy gróf Csáky Károly a váci püspöki széket elfoglalta. Ezt az évfordulót az egyházmegye és a püspök székvárosa ünnepek sorozatával üli meg. A főpap tíz év alatt két millió koronán felül áldozott jótékony cselekedet s jubileumán is százezer korona alapítványt tett, ebből huszezer koronát sajtó-cselekedetokra. A gróf-püspök iránt először az egyházmegye rójja le háláját, mely e hó 15-én az egész egyházmegyéből fog összegyűlni eszerecsével s a székeskáptallal, élén Jung János főszentelt püspök és nagypréposttal üdvözik a főpásztort. A város képviselőtestülete diszközgyűlést tart, melyen gróf Csáky Károlyt, a város diszpolgárává választják s az oklevelet azonnal átnyújtják. Este kivilágítják az egész várost és fáklyásmenetet rendeznek.

— **Ünnepelt tanár.** A kegyesrendi főgimnázium nagytermében tegnap délelőtt meleg ünnepségben részesítették Maywald József tanárt karársai és tanítványai. Az ünnepségre Maywald negyvenéves tanári jubileuma adott alkalmat. Az ünnepelők között voltak Bárczy István polgármester, Bosnyák Zoltán miniszteri tanácsos, Rózsavölgyi Antal kerületi előjáró, Springer Ferenc, Szinnay József, dr. Kövesligethy Radó és Hüttl Hümér egyetemi tanárok, Bezerédy István, dr. Földiák Emil, Förster Aurél és Kókay Lajos. Az ünnepet Bárczy polgármester nyitotta meg, aki bejelentette, hogy Maywald volt tanítványai tanárának bronzplakettet készítették. A plakettre összegyűlt összegből háromszáz korona felesleg maradt, amelyet Hüttl Hümér ötszáz koronára egészített ki és Maywald József alapítványt tett belőle szegénysorsu tanulóknak számára. Az ünnepi beszédet Glattfelder Gyula egyetemi tanár mondta. Utána Maywald meghatóttan mondott köszönetet az ünnepséért. Beszéde után Cherven Flóris főigazgató, Katona Lajos egyetemi tanár és Bartos József üdvözölte az ünnepeltet. Az ünnepséget Bárczy István rekesztette be néhány meleg szóval.

— **Uj hegyi taraczkok.** Bécsből jelentik: A legközelebbi időben nagyarányú lövő- és vontatópróbatok fog a hadvezetőség tenni a 10 cm-es visszafutó esővíz hegyi taraczkokkal, amelyeknek a hadseregben való rendszeresítését tervbe vették. Eddig csupán a 15. és 16. hadtest keretében állomásozó taraczkütegek voltak ezzel az új fegyvernemmel felszerelve. Az új taraczkok esővét a bécsi tüzérségi arsenalban kovácsolt bronzból készítik. A löveg závarzata, a tábori ágyúhoz hasonlóan, vízszintes ékzávarzat. Az ágyútalp, amelyet a Skodagyár szállít, a visszafutó fékkel van ellátva. A lövedék legkisebb kezdősebessége 156, a legnagyobb 300 másodpercenkénti méter. A gránátokat a löveg 6000, a srappellt 5400 méternyi távolságba veti. A taraczkot két részből álló védőfala van, amely a kereket is takarja. A löveget szétszedett állapotban lehet szállítani.

— **Beteg szociológus.** A Pajor-szanatórium-ban néhány nap előtt súlyos betegen szállították be dr. Balog N. Imre ügyvédet, az ismert szociológust. Dr. Balog betegsége olyannyira előre haladott volt, hogy gyors operációnak kellett alávetni. A műtétet szombaton éjjel hajtották végre a páciensen.

— **Esküvő.** Jávör Pál, a fiatal festőművész-generáció egyik tehetséges tagja, vasárnap délelőtt kötött házasságot Szalay Margittal, dr. Szalay Mihály szerkesztő és fővárosi bizottsági tag leányával. Az esküvő a Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy palotájának dísztermében folyt le. Az érdekes esküvő nagy és előkelő közönséget vonzott a Podmaniczky-utcai páholyházba; a díszterem zsufolóság megtelt és a karzatot a hölgyek díszes serege lepte el. A szabadkőműves esküvői szertartás után dr. Bárczy István polgármester végezte a polgári esketést és lendületes beszédben üdvözölte a mátkapárt. Az esküvő után a páholyházban gazdag buffét volt.

— **Jégpálotát a Margitszigetre.** A fővárosban egyszerre két vállalkozó is jelentkezett, akik berlini és párisi mintára jégpálotát szeretnének emelni. Az egyik a Margitszigetre, másik a Lipót-városba, a Duna mentén tervezi az új sport-pálotát és mindkét tervnek már most is számos híve és ellensége van. Most Vozáry Pál terjedelmes memorandumot adott ki, melyben védelmére kel a margitszigeti tervnek, különösen a másik tervvel szemben mutatva ki amannak előnyeit.

— **A „Pluiose” halottjai.** Megírtuk, hogy a sok felmerült akadály és újabb balesetek leküzdése után végre sikerült Calais kikötőjébe bevontatni és a hullámsírból kiemelni az elsüllyedt Pluiose-hajót, a tenger mélyében elpusztult hajó-sok rémületes aczéllkoporsóját. Most már a Pluiose halottjai is napvilágra kerülnek. Vasárnap reggel ismét két felismerhetetlen holttestet hoztak ki a Pluiose belsejéből. Az egyik holttestet később agnoszkálták. Vasárnap este három újabb holttestet emeltek ki a rettenetes aczéllkoporsóból, köztük volt a Callot parancsnok holtteste is. A holttestek fekvéséből és a vizsgálatból az tűnik ki, hogy a borzalmas katasztrófával együtt rögtön bekövetkezett a halál is; ugyanis Engel sorhajó-zászlós órája 2 óra 3 perczkor állt meg, ami azt mutatja, hogy az összeütközés, illetve a hajó süllyedése e pillanatban történt. A halottak arcza a sok víztől felfúvódott. Callot parancsnok holttestét Lavida buvár hozta napvilágra a hajó, központi kamrájából. Callot parancsnok holtteste egész fekete volt és csak az egyenruhájáról sikerült a személyazonosságát megállapítani. Abból a körülményből, hogy a kapitányt a központi kamrában, a tegnap kihuzott Engel zászlóst az előkamrában találták, azt lehet következtetni, hogy a Pluiose javában gyakorlatozott, amikor a katasztrófa érte. A tiszteknek és a legénységnek ugyanis az előírás szerint gyakorlatozás közben ezekben a helyiségekben kellett tartózkodni. — Ma reggel két újabb holttestet, tehát eddig összesen kilenczet hoztak ki a Pluiose belsejéből. A közben beállott dagály szükségessé tette a munkálatok megszakítását.

— **Hofrichter ügye.** A legellentmondóbb hírek érkeztek az utóbbi napokban Hofrichter-ről, a cziankális főhadnagyról. A legutóbbi tudósítások azt mondják, hogy a bünyös főhadnagy ellen hozott ítéletet még akkor is ennek a hétnek végén fogják kihirdetni, ha a hatóság előbb döntene. Azt is hírül adják ezek a tudósítások, hogy Hofrichter egészségi állapota aránylag elég jó és nincs szükség orvosi intézkedésre. Ezzel kapcsolatban közölhetjük, hogy Pressburger Richard, Hofrichter feleségének ügyvédje érdekes dolgokat mondott egy újságírónak a boldogtalan asszonyról. Napokkal a főhadnagy letartóztatása előtt szóba került a cziankális merénlyő ügye és akkor az asszony megjegyezte:

— Ha katonatiszt a gyilkos, úgy soha meg nem találják, mert ha érezni fogja, hogy szorul a hurok, öngyilkos lesz.

Hofrichternek egy arcizma sem rándult meg. Ennyit mondott:

— Igazad van, Anna!

Csak később tudta meg az asszony, hogy a férje a bünyös. Gyanúját a fogházból kicsempészett levelek kétségtelessé tették. Es kiderült, hogy a főhadnagy házasságuk első napjától kettős életet élt, otthon is folyton komédiát játszott, a feleségét csalta és megtévesztette. Hofrichterné váratlanul mindent megtudott és olyan állapotba jutott, hogy hozzátartozói és orvosai a megőrüléstől tartottak. Naponta sirógörcsöket kapott, amelyek órákig tartó ájulásban végződtek. Ejezaka felriadt, kétségbeesetten sikoltozott:

— Az álarozos ember! Álarozot hordott!

Es néhány nappal később Stuckart rendőrtanácsos előtt teljesen őszinte vallomást tett. A halálos ítéletet az ügyvéd közölte az asszonynyal, aki eszméletlenül esett össze. Udvari körökben beszéltek, hogy a király, akinek jelentést tettek a Hofrichterné ellen megindított eljárásról is, résztvevő hangon mondta:

— Igazán sajnálom ezt a szegényt, sokat próbált asszonyt!

Az uralkodó már napokkal ezelőtt kegydíjat biztosított Hofrichterné számára, aki audiencián fog köszönetet mondani a felsőleges ur jóindulatáért.

— **Háromszázezer koronás hagyomány.** Ujvidéken a szerb iparosegyesület tegnap ünnepelte fennállásának negyvenedik évfordulóját zászlószenteléssel. Az ünnepélyen nagyszámu, előkelő közönség vett részt. Szerbiából külön hajó hozott vendégeket. A zászlószentelést Szevens Mitrofan bási püspök végezte; zászlóánya Plavics Gáborné volt. Plavics ez alkalommal nagyobb alapítványt tett, megelőzőleg pedig vagyonát, 300,000 koronát végrendeletileg az együletnek hagyta.

— **Török politikai orgyilkosság.** A „Szada-i Millet“ főszerkesztőjének meggyilkolásáról még a következőket jelentik Konstantinápolyból: Noha a sajtó, a hadbíróságtól való félelmében, rövidesen napirendre tért a „Szada-i Millet“ főszerkesztőjének meggyilkolása fölött, a lakosság körében egyiro növekszik a nyugtalanság. Az ellenzékhez tartozó képviselők és zurnaliszták különösen el vannak keseredve, mert most már kétségtelen, hogy Ahmed Számim felesége, nagybátyja és a „Szada-i Millet“ tükai nézetek és publicisztikai iránya miatt ölték meg. Kiderült ugyanis, hogy hetek óta fenyegető leveleket kapott és ezek hatása alatt, noha csak harmincz éves volt, amikor nem igen szokás még végrendeletet készíteni, elkészítette a testamentumát. A mohamedán lakosság körében nagy megbotránkozást keltett az a körülmény is, hogy a belügyminiszter a hadbírósággal egyetértéssel Ahmed Számimot a gyilkosság után valóságosan erőszakosan eltemette. Csütörtök éjjel történt a bűntény és pénteken délután már meg volt a temetés. Ahmed Számim felesége, nagybátyja és a „Szada-i Millet“ kiadótulajdonosa, Koszmidzi képviselő, szombaton akarták a temetést rendezni, melyen részt vettek volna az összes demokrata párti képviselők és újságírók is, a rendőrség azonban erőszakkal behatolt a szerkesztőségbe, hol a halott felravatalozva feküdt. A család heves tiltakozása és a felmutatott végrendelet ellenére, melyben Ahmed Számim egy a Fekete-tenger partján levő községet jelölt ki örök pihenő helyül, a koporsót hamálokkal kivitették a házból és az utcát csendőrökkel elzárván, lovasrendőrök és katonaság fedezete alatt elszállították a szlamkuli Hamud-mecset túrbéjébe. A koporsót a család egyetlen tagja sem kísérhette. Kormánykörökben azzal indokolják a rendkívüli eljárást, hogy elkerülni akarták az olyan manifesztációk megismétlődését, minők tavaly a Hassán Fehmi temetése alkalmával megnyilvánultak.

— **Uj áruház a fővárosban.** A Belváros legregibb és legelőkelőbb áruháza, az ifj. Weisz Jakab és Fia cég a Haris-bazár lebontása folytán hatalmas új áruházat létesített a Váci-utca 24. szám alatti palotában. A hatalmas áruház a palota földszintjét, valamint az első és második emeleti részeket foglalja el és elmondhatjuk, hogy valóságos látványossága a fővárosnak. A kiváló régi cég fiatal és agilis főnöke, Weisz Géza ur minden törekvéssel azon van, hogy a cég nagy-és kiterjedt vevőközönségének régi rokonszenvét megtartsa.

— **A milliomos sikkasztó üngyilkos.** Megemlékeztünk már a brüsszeli nagy banktörlőjárásról. Felix Buisset, a Caisse generale des Depots főtitkviselője sikkasztott és a milliókkal ösmeretlen helyre szökött. A megtévedt ember nem élvezte hasznát a lopott kincseknek, mert Newyorkban alig szállott partra, letartóztatták. Azonban kivonta magát a bűnhődés alól, mert abban a pillanatban föbelőtte magát. Az üngyilkos sikkasztó zsebeiben és bőröndjeiben 250.000 márka és 48.000 dollár készpénzt, 12.000 frankot érő francia értékpapirokat és kevés aprópénzt találtak. Hogy hova rejtette a többi sikkasztott pénzt: nem is sejtik. Büntársai voltak bizonyára. Buisset összesen másfélmillió frankot sikkasztott.

— **Nők a béke szolgálatában.** A Magyarországi Nőegyesületek Szövetségének békeosztálya Ziperowsky Károlyné elnöklése alatt látogatott szakosztályi ülésel zárta be szünidő előtti munkáját. Az ülésen beszámoltak a hági békekonferencia megnyitásának emlékére a külföld példája szerint nálunk is országsszerte tartott „béke-napokról“. Örömmel állapították meg, hogy iskolákban, számos egyesületben és a különböző felekezetek templomaiban ünnepelték meg ezt az emléknapot, amelynek megtartását Zichy János közoktatásügyi miniszter külön rendeletben ajánlotta az iskoláknak. Ezért a szakosztály hálás köszönetet fejezett ki a miniszternek. Nagy örömmel állapították meg azt is, hogy a magyar sajtó a békenap fontosságához méltóan tárgyalta a hági konferenciák jelentőségét. A Békeszakosztály buzgó tagjai megfogadták, hogy a nyár folyamán folytatják a békeszolgálat propagálását, amit a lefolyt évben a legnagyobb kitartással tettek volt.

— **Buturlin gyilkosa visszavonta vallomását.** A megmérgezett gróf Buturlin testőrhadnagy titokzatos bűnténye hetek óta foglalkoztatja a világsajtót. A mérgekeverő Pancsenko moszkvai orvos rémes regényt vallott le Buturlin meggyilkolá-

tása felől. Buturlinnak a sógorát is belevonta a bűnténybe, aki — ezek szerint — bérnyilkossággal akart hozzájutni a szerencsétlen testőrtiszt milliós-hoz! De most újabb fordulat következett a zavaros ügyben. Pancsenko visszavonta azt a vallomását, hogy Buturlint megmérgezte, azt állítja, hogy *sohasem látta ezt az embert.*

— **Katasztrófális villámcsapások.** Borzalmas katasztrófáról érkezik híradás Berlinből. Egy villámcsapás idézte elő a szörnyű szerencsétlenséget, melynek nem kevesebb, mint *hat emberélet esett áldozatul.* De a halottakon kívül körülbelül *nyolczvan sebesültje is van* a pusztító villámcsapásnak. A nagy szerencsétlenség Berlin tözomszomságában történt, Plötzensee közelében a Jungfrau-Haidén a Szent János-temető előtt. Tegnap este háromnegyed hét órakor a lövőegyesület házába csapott le a villám. A kéményen át a nagyterembe s onnan a csilláron keresztül lement a földbe, ahonnan a temető közelében került újra elő és a drótsörvényben ment tovább. A pusztítás rettenetes volt. A drótsörvény mentén *körülbelül ezer ember állott.* Ezek közé csapott a villám s *hevenet-nyolczvanat közülök földre terített.* A nagy tömeg eleinte mozdulatlanul állott s csak néhány pillanat múlva látta, hogy a villám mily rettenetes pusztítást vitt véghez. Azok, akiket a villám sújtott, a földön heverték, sokan közülök *semiféle életjelet sem adtak,* mások fájdalomukban vergődtek a földön s mindenünnen felhangzott a megsemitelt jajgatása és nyöszörgése. A szomszéd templomból többen látták, amint a villám lecsapott s amint sokan az emberek közül életlenül elterültek. A pap azonnal gondoskodott, hogy a gözsipót megszólaltassák, a káplán pedig a telefonhoz sietett, s a Wirhof-kórházat értesítette a szerencsétlenségről. A katasztrófa színhelyét nagy körben kellett átkutatni, mert a sérültek közül néhánynak volt annyi ereje, hogy egy-két száz lépésre elszaladjon. Egyre több sérültet szállítottak a kórházba, akik azonban csakhamar jobban lettek s az első orvosi segítség után a kórházat elhagyhatták. *Hal szenné égett holttestet találtak a temető kerítése mellett.* Közülük volt egy katona és egy asszony. Az orvosok és a rendőrök egész este kutatták a környékbeli erdők sűrűségében a menekülteket, mert sok sebesült rémületében az erdőbe futott. A Jungfrau-Haidén történt katasztrófáról szemtanúk a következőket beszélik: Az a tórség a temető körül, ahol a villám a vaskerítésen végigfutott, olyan volt, mint a csatater. *Száznál több ember hevert a földön,* ki mozdulatlanul, mások kinjokban rángatództak. Egy félkilométernyi uton heverték a villámsújtottak. A tömegen iszonyú rémület vett erőt. Sebesültek és azok is, akiket a villám nem ért, össze-vissza futkostak. Mikor az orvosok megérkeztek a mentőkkel, teljes két óráig át kutatták a sebesültek után. Az erdőben is találtak villámsújtottakat. A holttesteken sebek nem látszóttak, csak kis kék foltok az arcon. Berlinből jelentik nekünk: Azokat a sebesülteket, akiket villám ért, majdnem mind elboacsátották már a kórházból, csak egy munkásasszonyt ápolnak még, aki egészen megbénult. Plötzenseeben a hat áldozaton kívül *még két embert ölt meg a villám.* — Bécsben a mai vihar után az egyes kerületi tüzoltóságokra 1500 jelentés érkezett balesetekről és árvízről. A Duna-csatornán *egy munkás,* akit az ár elsodort és messzire uszott le egy fagerendán, a *víz befult.* A nagy vásáresarnokban a városi sörgyár felhalmozott sörshordóit elborította a víz. — Közből jelentik nekünk, hogy az Eifel-hegység falvaiban a felhőszakadás nagy pusztításokat vitt véghez. Az Aar-folyó partján az árvíz elsodort egy fabarakkot, amelyben *nyolczvan olasz munkás volt.* Egészen a Rajna torkolatáig sodorta az árvíz a barakkot az olasz munkásokkal, ott műszaki katonák komponon partravitték a halálos veszedelemben forgó munkásokat. Az Ahr-völgyében felhőszakadások nagy áradásokat okoztak. A forgalom az Ahr-völgyi vasuton szünetel. Neu-Ahr és Remagen között a dombok közti völgyek óriási tóhoz hasonlítanak. Az Ahr felső folyásánál a vasuti töltések elpusztultak, szintugy a táviró- és telefonvezetékek is elpusztultak. Házakban, marhaállományban

és kulturában nagy a kár. Katonaság ment segítség céljából. — Drinápolyban az esőzések következtében a Tundza-folyó kilépett medréből és több városrészt elárasztott. A katonai fogház beomlott, aminek következtében több katona életét veszítette.

— **Negyven ember tüzhálála.** Montrealban a Daily Herald házát óriási tüzvész elpusztította. Az épület tornya beomlott az égő házba. Negyven ember, legnagyobb részt női alkalmazott, életét veszítette.

— **Halálos vasuti összeütközés.** Nagyváradról jelentik, hogy ma déli 11.50 perczkor Brátka és Bucsa állomások között súlyos vasuti szerencsétlenség történt. Az 561. számú tehervonat beleszaladt az erős kanyarlatu nyílt pályán a Stern Dezső-féle ipartelepről tolató 569. számú tehervonatba. Az összeütközésnek *több emberáldozata is van.* Meghaltak: Kovács Ferencz, Tóth József, Halász Gyula fékezők és Kudor Ferencz pályamunkás. Valamennyi családos ember. Megsebesültek: Boér Sándor osztálymérnök, Tóth Sándor vonatvezető, Okos György, Buzáth Ferencz, Gere János fékezők és Fazekas Imre mozdonyvezető. A helyszínén megjelent Jármay Béla kolozsvári üzletvezető s rögtön szigorú vizsgálatot indított és László Mihály bucsei forgalmi hivatalnokot, aki tévesen indította utnak az 561. számú tehervonatot, állásától felfüggesztette. Az összeütközés folytán 15 kocsis összezuzódott. Az 561. és az 569. számú tehervonatok között egy kézi hajtány volt, amelyen *Sebestyén és Boér pályamérnökök* voltak. A veszedelmet látva, a mérnökök és munkások leugráltak a hajtányról. Kudor Ferencz pályamunkás azonban visszazaladt a hajtányhoz, hogy a mérnökök műszereit megmentse. E pillanatban történt az összeütközés, amelynek Kudor is áldozata lett.

— **A konvencionális vasut kisiklása.** Adunk hírt róla, hogy a budapest—belgrád—szófia—konstantinápolyi konvencionális gyorsvonat Lurehurgas hidján kisiklott. A török kormány vizsgálatot indított, amely megállapította, hogy *bűnös merénylet történt,* miután a sínket összetartó csavarokat eltávolították. A vonatvezetőt az egyik kocsis alatt összeroncoltan találták meg. A postakocsi tartalma sértetlen maradt.

— **Jubiláló tanár.** Veszprémben Takács József, a veszprémi rom. kath. főgimnázium igazgatója ma ünnepelte negyven éves tanári jubileumát. A jubiléum ez alkalomból szívélyes ovációkban részesítették tanítványai, a tanári kar, valamint a város képviselőtestülete. A jubiléum tiszteletére rendezett ünnepségen báró Hornig megyéspüspök is megjelent és személyesen üdvözölte az ünnepelet kinek tiszteletére este a színházban 200 terítékű banket volt. A város képviselőtestülete Takács József nevére 1000 koronás alapítványt létesített.

— **Sztrájkoló diákok.** Lembergben a müegyetem gépészmérnöki hallgatói ma három napra sztrájkba léptek azzal a megokolással, hogy géplaboratorium hiánya a lembergi müegyetemi főiskola érdekeit más hasonló tanintézetekkel szemben érzékenyen hátráltatja.

— **Husz éves találkozó.** Szücs Sándor, Miskolc városi főmérnök felkéri volt tanulóársait, akik 1890-ben a miskolci ref. gimnáziumban érettségét tettek, hogy nála a huszéves találkozó ügyében levélileg jelentkezzenek. A találkozás július 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a miskolci Korona-szállóban.

— **Házasság.** Gergel Béla eljegyezte Klein Annuskát, Klein Ignát, a Gizella Gözmalom r. t. helyi vezérképviselőjének leányát.

Szilágyi József e hó 12-én eljegyezte Schwarz Rózsikát.

Kassalik Jolán, dr. Kassalik Gyula budapesti ügyvéd leánya és dr. Baria-Szabó József fővárosi műtőorvos június 14-én a Kálvin-téri református templomban tartják esküvőjüket.

Miskolczy Ilona és dr. Mariay Barna, Bihar vármegye szolgabírája június 14-én tartják esküvőjüket Feketegyőrösön.

Károlyi József sorsnagyvágó eljegyezte Petrits Ilonkát, Petrits Károly hentesmester és neje leányát.

Szigeti Géza rahói albiró Rzymann Evikét, Rzymann Károly lipcsmezői nagybirtokos és gyáros leányát szombaton vezette oltárhoz Huszton.

Dr. Szabó Mihálynak, Nagykovács város főorvosának családjában kettős házasság történt. A körösi főorvos leányának, Szabó Lenkének Csizmadia Sándor népbanki főkönyvező, Szabó Ilonának Tarnay Árpád bíai szolgabíró vasárnap esküdték örök hűséget.

— **Éhínség Kinában.** Charbinból táviratfozzák: Kinai lap rémségesen festi a rettenetes nyomort és éhséget, amely Kuan tartomány népét tizedeli. A szerencsétlen lakosság már lerágta a mezők fűvét, a gyökereket és a fák kérgét. Anszian városában leírhatatlan az éhínség. Egész családok, amelyek jó módban éltek, éheznek és koldusbotra jutottak. Ha valaki a mezőn gyökeret vág ki a földből, az emberek rárontanak és valóságos élet-halálharc van egy ehető gyökérért. Csinsiben a nép egészen kiehelve kóborol, koldul, de nincs kitől. Turják a szemetet hulladék után és naponta tízével huszával hullanak az emberek az éhségtől. Olyan nagy a halandóság, hogy nincs koporsó, sem szemfedő, vagy vásznenlepedő több, amivel betakarják a halottakat. Az éhező férfiak olcsó pénzen eladják gyermekeiket és asszonyaikat. Harmincz-negyven centért lehet kapni hét évnél fiatalabb gyermeket, egy fiatal asszony ára egy-két lan.

— **Bélpoklos Ujvidéken.** Ujvidéken egy fiatal ember tünt fel, akinek az arcán veszedelmes kiütések voltak. *Kasovics* orvos, amidőn a fiatal embert meglátta, nyomban konstataálta a lepra betegség tüneteit és előállította a kapitányságnál, ahol az idegen kijelentette, hogy csak héberül tud. Hívták az ujvidéki főorvost s ennek tolmácsolásával megállapították az idegen nevét. *Bechor* Józsefnek hívják, 22 éves messzinai talmudista, ki könyvradományokat gyűjtve, Ujvidéken keresztül Budapestre és onnan Bécsbe igyekezett bajának gyógyítása végett. Mintegy tíz orvos konstataálta rajta a bélpoklosságot, mire a nemzetközi egyezmények szerint külön vagonba zárva, visszatoloncolták, az összes vele érintkezőket és a szobát, ahol megszállt, fertőtlenítették és megkeresték a budapesti rendőrséget, hogy a *Gizella* hajót, amelyvel Ujvidékre jött, Budapestre érkezőkor fertőtlenítsék. Miután a budapesti rendőrség megkapta az értesítést, azonnal intézkedett az előkészületek megtételére. S ez annál kevésbé sem volt hiábavaló, mert a hajó ma délután megérkezett. Nyomban elszigetelték, zár alá vették s miután fertőtlenítették, huszonnégy órai vesztégszárba helyezték. A legnagyobb körültekintéssel folytatott eljárás kizárta teszi, hogy bajt hozzon a fővárosra a lepra-gyanus hajó.

— **Az első montenegrói színház.** Cetinijéből táviratozzák: A napokban volt a cetinjei nemzeti színház ünnepélyes megnyitása. A megnyitás természetesen Miklós fejedelem és az egész fejedelmi ház jelenlétében történt.

— **Tolvaj színész.** Szombaton délután egy fiatal asszony állított be *Elsner Oszkár* és *Tódor Király-utca 35-37* szám alatti üzletébe és ott csipkét akart vásárolni. Mialatt ott válogatott a csipkék között, az egyik segéd észrevette, hogy a fiatal asszony egy vég selymet rejt a kabátja alá s azután rögtön távozni akart. A segéd szóló főnökének, aki az asszony után sietett. Visszahívta őt az irodába és ugyanakkor rendőrről küldött. A rendőr a tolvaj nőt bekísérte a főkapitányságra. Itt megállapították, hogy az illető *Gyöngyössy* Károlyné, született *Vermes* Mária 21 éves színésznő, aki egy vidéki daktársulat tagja volt. Az asszony sirva vallotta meg, hogy elveszítette állását, férje pedig, aki szintén színész, fegyvergyakorlaton van s így minden kereset nélkül áll. Néhány nappal ezelőtt utazott Budapestre, abban a hiszemben, hogy itt majd szerződést fog kapni. Az azonban nem sikerült neki s a legnagyobb nyomorba került. Nem volt lakása, éhezett s a végső kétségbeesésben szánta rá magát a lopásra. A rendőrség, miután betegnek találta a tolvaj színésznőt, a toloncházban levő rabkórházban helyezte őt el.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Helsingforsból jelentik, hogy *Sokkenbokka* állomáson egy tehervonat összeütközött egy tulszúfolt személyvonattal. Három utas meghalt, 14 súlyosan és igen sok könnyen megsebesült. A baleset okozója a tehervonat mozdonyvezetője.

— **Elveszett igazolványok.** *Morgenstern Gyula* hírlapíró tegnap délután a körúton, vagy pedig a városligeti fasorban elvesztette összes igazolványait és pedig egy I. oszt. államvasuti szabadjegyet, egy déli vasuti jegyet, egy képviselőházi és egy rendőri igazolványt. Kéri a becsületes megtalálót, juttassa a reá nézve értéktelen tárgyakat a károsult IV. Mária Valéria-utca 10. sz. alatt levő lakására.

— **A dunai monitorok Budapestén.** A dunai monitorok szombaton este fél 6 órakor érkeztek Budapestre. A Döbrentei-téri kikötőben vetett horgonyt két nagy monitor a „Szamos” és a „Körös”, amelyek *Demeter György* és *Gelleits János* parancsnoksága alatt állanak, valamint négy torpedó-naszád *Sklubits Viktor* parancsnoksága alatt. A hajók Bécsből e hó 9-én indultak el, 11-én nagy manővert tartottak, majd Pozsonyot érintve a fővárosba jöttek. Itt hétfő este 6 óráig maradtak és először Pétervárral felé mennek. Aztán Orsovára, majd visszafelé a Tiszán haladnak fölfelé egészen Szolnokig. Azután ugyanezen az úton visszafelé ismét Budapestnek tartanak és körülbelül a jövő hónap 20-ika táján kerülnek a fővárosba, ahol hét napig fognak tartózkodni.

— **Öngyilkos sikkasztó tábornok.** Pétervárról jelentik nekünk, hogy a kaukázusi katonai kerület intendatúrájának főnöke, *Koziaikovszki tábornok* ma hivatalában föbelötte magát. A tábornok öngyilkossága összefüggésben van azokkal a sikkasztásokkal, amelyeket annak a katonai kerületnek intendatúrájában föfedeztek.

— **A bajorok sörforradalma.** Mindenki tudja, hogy a jó bajorok nagy sörivők ugyan, de meglehetősen csöndes emberek. És ime megtörtént az elképzelhetetlen csoda, hogy egész Bajorország lázong. A világot fölforgató nagy eszmék sohasem hozták ki sodrából a csöndes, mindenben megnyugvó bajor, hanem most, midőn a sör árát literenkint két fillérrel fölmelték, kiütött a bajorföldön a sörforradalom. A városokban azzal fogadkoznak és tüntetnek, hogy inkább lemondanak a sörivásról, mintsem az áremelés előtt meghajoljanak; aminek következtében olyan hihetetlen csodák történtek, hogy még a kedves, kedélyes Münchenben is üresen konganak a sörházak. A kisebb községekben még erőszakosabban tört ki s nyilvánult meg a bajorokat izgató, elkeserítő forradalmi láz, így például Dorfenben a nép felgyújtotta a serfőző házát. Jellemző, hogy az égő ház eloltására kirendelt tüzoltók is egyetértettek a „sörforradalmárokkal”, mert az oltási munkálatokat nagyon lanyhán végezték. A „forradalmárok”-kal — mintegy három-négyszázan voltak — a csendőrség nem bírt, úgy, hogy katonai segítségre volt szükség ellenük. Ugyanilyen fenyegető magatartást tanúsított a lakosság Taufkirchenben és Erdingben, ahol két nagy sörfőző van. Ezeknek a sörgyáraknak a vezetői névtelen leveleket kaptak, amelyekben azzal fenyegették meg őket, hogy felgyújtják az épületeiket, ha nem a régi áron adják a sört. De vannak más következményei is annak, hogy a sör árát fölmélték. Az egyik következmény az, hogy a bajor serfőző-szövetség és az árpa- és komlótermelők között egyenetlenkedés támadt, amelynek gazdaságilag káros következményei kiszámíthatatlanok. A bajor serfőző-szövetség tagjai ugyanis addig nem vásárolnak semmit a bajor komlótermelőktől, míg a sörforradalom tart. A lázongók egy része ennek következtében azt tervezi, hogy újabb serfőzőket állít fel, még pedig szövetségi alapon és ezt a tervet több helyen már keresztül is vitték.

— **A dadogók tanfolyama.** A dadogók és más hibás beszédűek gyógyító tanfolyama, melyet a főváros támogatásával *Skultéty Lajos* tanár vezet, július 1-én kezd meg nyári kurzusát. A vidéki tanulók félúru vasuti jegykedvezményben részesülnek, ha június 24-ig jelentkezik a vezető tanárnál (VII. József-körút 15. szám alatt). A fővárosi illetőségű szegény tanulókat díjmentesen is felveszik.

— **Négy halott, harminczkét sebesült.** Portugáliának *Clasa* nevezetű vidéki városában nagy szerencsétlenség történt. Körmenet alkalmával leszakadt az egyik főutcai házának az erkélye, mely zufolva volt kíváncsi nézőkkel. A leszakadt erkély négy embert megölt, harminczkettőt megsebesített.

— **Robbanás a Dunán.** Nagy veszedelem fenyegette vasárnap délelőtt a Pannonia Evezős Klub 12 tagját. *Farkas Elek*, *Jesse Kálmán*, *Emmerling István*, *Barcsai Gábor*, *Schachter Gyula*, *Kreml József*, *Bányai Béla*, *Kvot Károly*, *Domhausz Károly*, *Szokolty Zoltán* és dr. *Ichner Ferencz* hivatalnokok az evezős klub *Sirály* nevű motoros csónakjával csónakáztak a Dunán. A budai oldalhoz közel fölfelé usztak s amikor a Lánczhidhoz értek, eddig még ismeretlen ember egy dobog gyufát dobott a csónakba. A gyufa a motorra csett, meggyulladt s ettől a motor felrobbant. Szerencsére a robbanás következtében senki sem sebesült meg. A motor azonban felmondta a szolgálatot s a csónak kezdett elmerülni. A 12 csónakázó veszedelmét a partról észrevette *Tomsa János* rendőr s *Rajcs Gyula* hajójelekező, akik mentőcsónakkal siettek a hullámokkal küzdők segítségére. Sikerült is valamennyit megmenteni. A rendőrség keresi azt az embert, aki a gyufát a csónakba dobta.

— **A fővárosi építőipar válsága.** A fővárosi építőipari szakszervezetek egy része: a lakatosok, asztalosok, kőművesek, bádigosok és legutóbb a szobafestők és mázólok bérmozgalmat indítottak. Követeléseik között szerepel a munkaidő megrövidítése, a szakszervezkedési és bizalmi rendszer többlező elismertetése, kizárólagos szakszervezeti munkaközvetítés és a munkaadói közvetítés megszüntetése, végül a munkabérek emelése mintegy 25—30 százalékkal. E követelések teljesítését kollektív szerződés keretében kívánják, a mai egyéni szerződési rendszernek eltörlésével. Minthogy az összes szakmák most alig egy éve önként tekintélyes mértékben, még pedig 10—20 százalékkal emelték a béreket és minthogy a többi követelést a munkaadó szervezkedé eddigi eredményeinek megoldása kedvezéért nem tudják megadni, a követelések tárgyalásába egyáltalán nem mentek bele és elhatározták, hogy a békés hajlandóságu munkásokkal tovább dolgoznak. Hogy e bérmozgalom milyen irányban fejlődik a legközelebbi időben, azt ma még nem lehet megállapítani. Valószínű, hogy a munka nem nagy mértékben csökkent munkáslétszámmal zavar-talanul tovább fog folyni. Erre mutat az is, hogy a szobafestő és mázólo szakmának munkaadójánál nyilván tartott 843 munkás közül csak 326 csatlakozott a mozgalomhoz, 517 pedig tovább dolgozik. A dolgozó munkásokkal szemben már eddig is több helyütt alkalmazott megfélemlítő és erőszakos eljárásokkal ezekben a munkaadók a rendőrségnél keresnek védelmet. A budapesti szobafestő- és mázólo-szövetség ma este közölte a szakmában előfordult erőszakoskodások tényállását a rendőrséggel a további eljárás megindítása végett.

— **Szerelmi dráma.** Ma délután fél négy órakor véres szerelmi dráma történt Budán a Szabó Imre-utca 6. szám alatt. Itt lakott *Beszencsny Erzsébet* tizennyolcz éves cipőtűzőző, akinek *Mehr* Ferencz már hosszabb idő óta udvarolt. A fiatal tanítójelölt özvegy édesanyjánál lakott a Róna-utca 21. szám alatt. Gyakran emlegette, hogy elveszi szerelmét. Nem is volt más akadályá egybekelésüknek, minthogy a fiatalember nem tudta volna még eltartani jövendőbelijét. Emiatt nagyon elkeseredtek. Ma délután bezárkoztak a leány lakásába. Mindegyikük egy-egy revolvert vett a kezébe s jobb halántékukra illesztették. Adott jelle elűtötte mindegyikük a maga revolverét. A fiu nyomban meghalt, a leányt haldokolva vitték a Rókus-kórházba, ahol estére meg is halt. Közös elhatározással keresték a halált, amiről hátrahagyott levelek is tanuskodnak. A leány két levelt intézett barátjához, a fiu egyet az édesanyjához, egyet a rendőrséghez. Ebben megírta, hogy megunták az életet, mert nem lehetnek egymáséi, s arra kéri az embereket, hogy közös sírba temessék őket.

— **A sikkasztó zsarolója.** Az egyik budapesti napilap kiadóhivatalában történt sikkasztásokból kifolyólag e hónap 1-én — amint azt meg is irtuk — a rendőrség letartóztatta *Womaszta Béla* kiadóhivatali tisztviselőt. *Mig* *Womaszta* le volt tartóztatva, a bátyjának, *Womaszta Lajos* ékszerésznek egy *Visnyei Imre* nevű ember levelet irt, amelyben közölte, hogy fontos mondanivalója van testvére ügyében és találkát kér. *Womaszta Lajos* elment a találkára, amelyen *Visnyei Imre* elmondotta, hogy ő is annál a lapnál volt alkalmazva. 1400 koronát sikkasztott és ezért körözik. Most a Központi-szállodában *Wagner* álnéven lakik. Közölte ezután, hogy *Womaszta Béla* egy fumei bankban a sikkasztott pénzből 35.000 koronát helyezett el fentartással, a takarékpénztári könyv *Visnyeinél* van. Kéri *Womaszta Lajost*, adjon 200 koronát, hogy kirubázkodhassék, azután átadja a takarékpénztári könyvet, amelynek alapján *Womaszta Béla*, ha kiszabadul, fölveheti az összeget. Megjegyezte, hogy a pénzből 20 százalék őt illeti. Ellenkező esetben az egész dolgot bejelenti a rendőrségen. *Womaszta Lajos* átadta a 200 koronát. *Womaszta Béla* 11-én kiszabadult és amikor összesen közölte vele *Visnyei* látogatását, azonnal felvilágosította testvérét, hogy *Visnyei* család s amit elmondott: mese. *Womaszta Lajos* erre följelentést tett a rendőrségen *Visnyei* ellen zsarolás címén. A rendőrség *Visnyeit* tegnap kinyomozta és mert egyéb csalások miatt körözik, rögtön le is tartóztatta.

— **Öngyilkos vállalkozó.** *Joó Antal* makói vállalkozónak tegnap este kellett volna munkásait kifizetni, azonban a pénzt elköltötte, mire a munkásoktól haladéket kért másnapig, amit meg is kapott. Ma délben a munkások ismét fizetésükért jöttek, azonban *Joó Antalt* holtn találták. Az öngyilkossá lett *Joó* mellett egy papírlapot találtak e felirással: „Azt hiszem, most már mindenféle tartozásomat megfizettem.”

— **Halálos birkózás.** Egresen egy korcsmában Zsebelján Péter birkózott egy idegennel, ki ellenfelét egy földhöz vágta, hogy Zsebelján a nyakát törte és azonnal szörnnyehalt. A gyilkos elmenekült.

— **Halálozás.** Kiss Imre hódmezővásárhelyi városi bizottsági tag, földbirtokos 56 éves korában elhunyt. Vasárnap temették el.

Viski Czebel János, 1848/49. évi honvédkapitány, a debreceni honvédegyetel alelnöke, nyugalmazott kir. adótárnok, az arany érdemkereszt tulajdonosa, életének 82-ik évében Debreczenben meghalt.

Gödény József 1848—49-es igazolt honvédköztiszt 86 éves korában Nagykőrösön meghalt. Az elhunyt öreg honvéd, mint Hunyadi-husár küzdötté végig a szabadságharcot.

Kiss József dálnoki ref. lelkész, papsága 30-ik évében e hó 8-án este elhunyt. 10-én temették el nagy részvét mellett.

Hunya Mihály, az endrői takarékpénztár igazgatója életének 49-ik évében elhunyt.

Roxin György Biharvármegyei szolgabíró Tenkén elhunyt. Roxin 40 évig szolgálta a vármegyét.

Súlyos csapás érte dr. **Smialovszky Valért**, Trencsén vármegye volt főispánját. Atyja, Smialovszky Sándor, e hó 10-én Rajeczfürdőn rövid szenvedés után 87 éves korában meghalt. A megboldogult lengyel származású volt s az 1848—49-iki magyar szabadságharcban résztvevő lengyel légiónak volt tagja.

Oody Károly, gróf Andrássy Dénes uradalmának gazdaság felügyelője, 74 éves korában Rozsnyón elhunyt.

Dr. **Szekeres Gyula** honvédtörzsvezető ma este 7 órakor hosszas szenvedés után meghalt. Az ünnepben feleségén kívül **Szekeres Emil**, a magyar általános hitelbank pozsonyi fiókjának h. főnöke egyetlen fivérét gyászolja.

x Polgár Sándor orvosi műszer, kötszer és kötérgyár, mely 15 év óta fennáll, a legjobb hírnévnek örvendő cég, ahol minden a szakmába vágó cikket nemcsak a legújanyosabb áron, hanem legtökéletesebben elkészítve kaphatni. Prospektussal, vagy felvilágosítással szívesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszer-gyáros, Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. szám.

x Szép a bajusz Hajdusági pedrővel.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyakorlótorna- és vívásra.

x Bob hashajtó a legkellemebb. 10 fillér.

x A vizketegségi borbajosok figyelmébe ajánlható az Erényi Ichtól-Saliciel, mely a legkínzóbb vizketegségekből származó összes borbajosok számára szolgál és a legjobb eredménnyel kezelhetők. Ara 3 korona. Megrendelhető: Erényi Béla, Diana-gyógyszertárban, Budapest, Károly-körút 5.

KÖZIGAZGATÁS.

Nyugalmozott tisztviselők mozgalma. A községi és körjegyzők, valamint a rendezett tanácsú városok nyugalmozott tisztviselő tagjai mozgalmat indítottak aziránt, hogy a kormánytól a fél-áru vasuti jegy kedvezményét megszerezzék. Ebből a célból június 21-én d. e. 11 órakor Budapesten (Ferenciek-tere 6. sz. a Neisidler-vendéglőben) értekezletet tartanak, mely iránt az érdekeltek körében előre nagy érdeklődés mutatkozik.

Ujvidék város törvényhatósági bizottsága ma a főispán távollétében Demetrovics polgármester elnöklésével tartotta meg rendkívüli közgyűlését, amelyen elhatározta, hogy a titeli Tisza-híd építéséhez nem járul hozzá, mert az anyagi erőt az állandó Duna-hidhoz tartja fenn. Tárgyalás alá került ezután a tanács javaslata, hogy a villamosvasút építési költsége 1.168.555 koronában állapíttassék meg. A kereskedelmi miniszter az építési költségeket 1.562.800 koronában állapította meg vagy szabadságára bízta a tanácsnak, hogy az ajánlott összegben önmaga építse meg a vasutat. A tanács sérelmesnek találva ezt, 30 napi határidőt kér a minisztertől, a vállalkozókat akarván álláspontjának bebizonyítására felhívni.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Operai vizsgálóadás.** Ebben a szezonban utoljára nyitnak meg az Opera kapui. Ezuttal nem a rendes előadásnak adott helyet a színpad, hanem a jövő generációnak, mely ezen az estén adta beszámolóját a következő idők operai életének. Az országos zeneakadémia opera-tanfolyama tartotta meg szokásos vizsgálóadását, s erre az alkalomra zsufolóság megtelt a nézőtér. Az előadás hét szakaszra oszlott és minden egyes szakasz befejezése bőséges alkalmat adott a közönségnek, hogy tetszősét viharos tapsal fejtsze ki. Bevezetésül a „Bajzok” egy részét adták elő. **Kiss Margit** (másodéves) **Neddát**, **Róna Dezső** (első éves) **Toniót** és **Német Gyula** (első éves) **Silviót** énekelte. Azután **Abányiné Wein Margit** tanítványai közül **Bokor Margit** (másodéves) és **Szondy Béla** (elsőéves) tet-

ték le a vizgát sikeresen. Ezután Puccini operájából, a „Pillangó kisasszony”-ból adtak elő egy részt **Sebők Ilona** és **Huszár Károly**, mind a két növendék másodéves, akik **Kiss Margittal** együtt annyi tapsot kaptak, amennyi fél szezonra is elég. A szünet után a „Carmen” első felvonásának befejező részét adták elő. Itt hallhattuk viszont **Bader Dórát**, **Maleczkyné** másodéves növendékét, aki már az első iskolai hangversenyen és azután a múlt évi vizgún is általános feltűnést keltett. Rökonszenves megjelenése, temperamentumos előadó képessége ma is nagy hatással voltak. A csaknem kész művésznőnek kellemes, meleg hangja van, mely a közregisztrerekben erős s a magasabb skálában is frissen cseng. Szünni nem akaró tapsal honorálták előadását. Nagyon tetszettek még **Glovitzky Irén** másodéves növendék, azután a már említettek közül **Sebők Ilona**, aki a „Lakmé” csemettyüárját énekelte, továbbá **Kiss Margit**, aki az „Eladott menyasszony”-ból adott elő egy részletet. Az előadás fél tizenegy óráig tartott.

(*) **Matiné.** A postatisztviselők ének- és zeneegyesületének zeneiskolája évről vizsgálóhangversenyét vasárnap délelőtt tartotta a Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének Esterházy-utcai dísztermében. A nagy számmal egybegyűlt érdeklődő közönség ezuttal is meggyőződött arról, hogy a postások zeneiskolája hivatásának magaslatán áll s a fővárosban a zenei nevelés egyik legkomolyabb és leghivatottabb tényezője. **Tóth Alice**, **Bátor, Waldmann, Willmouth** és **Vidosfalvy** tanárok növendékei pompás játékokat produkáltak és nem egy nagy reményekre jogosító zenei tehetséget láttunk a dobogón. **Deményi Károly** az egyesület elnöke, szorgalomra és a zene szeretetére lelkesítő a növendékeket, kiosztotta az idej jutalomdíjakat. A **Reményi Mihály** fővárosi hangszergyáros által alapított „Reményi díjat” (értékes hegedű) a nyilvános versenypályázat zsűrijének ítélete értelmében **Heger Frida**, a **Rozsnyai Károly-díjat Bauer Aranka** nyerte el. Kitiüntetésben részesültek még: Az egyesület jutalomdíjaival: **Tóth Irén**, **Horváth Emilia**, **Jákó Jolán**; a tanári kar jutalomdíjaival: **Orván Lili**, **Kengyel Ilona**, **Orván Tibor**, **Ujvári Margit**, végül a postások uribandájának jutalomdíjaival: **Rihay Gabriella** és **Fekete Dezső**. A jól megérdemelt elismerésből és tapsból a szereplőknek bőségesen kijutott.

(*) **Az alföldi szinikerület.** A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület által kezdeményezett alföldi sziniszövetségnek **Abony**, **Békéscsaba**, **Cegléd**, **Csongrád**, **Félegyháza**, **Jászberény** és **Kispest** városokból álló kerülete e hó 11-én a D. M. K. E. budapesti hivatalos helyiségében gróf **Festetics Andor** országos szinészeti felügyelő elnöklelte alatt igazgatósági ülést tartott, melyen a szinikerület igazgatójával 1910. évi szeptember hó 1-től egy évre **Miklóssy Gábor** szinzigazgatót, a szinikerület elnökévé pedig dr. **Hahn Béla** ügyvédet, **Békéscsaba** tisztí ügyészét választotta meg.

(*) **Vizsgálóhangverseny.** **Szekula Irma** és **Elza** zongoraművésznők zongoraiskolája (**Damjanich-utca 25/a**) vasárnap tartotta rendes évi vizsgálóhangversenyét nagyszámu hallgatóság előtt a Vigadó kistermében. A növendékek jól fegyelmzett, tiszta játékokat, biztos és nyugodt előadási modort mutattak be, tanúságot téve tanárnöik kitünő tanítási módszeréről. Nagy hatást keltett a finom izléssel összeállított műsor, amelynek több szíma javarészt magyar szerzők műveiből valók voltak.

(*) **A Magyar Tudományos Akadémia** ma délután tartotta meg nyári szünet előtt utolsó felolvasó és összes ülést. A harmadik osztály felolvasó ülése után összes ülést tartott az Akadémia **Berzevicsy Albert** elnöklésével. Elsőnek **Goldzicher Ignác** tett jelentést az akadémiai nemzetközi szövetségének május 5-től 15-ig Rómában tartott negyedik nagygyűléséről, amelyben a Magyar Tudományos Akadémiát az előadó és **König Gyula** képviselték. **Goldzicher** részletesen ismertette a nagygyűlés természetudományi és irodalomtörténeti szakosztályainak tárgyalásait és közölte a szövetség körében folytatott tudományos vállalatok ügyeit. Magyar szempontból érdeklődést keltett a szövetségnek az a rezulócziója, amelylyel örvendetes megelégedését nyilvánította báró **Eötvös Loránt** kutatásai, nagy tudományos eredményei fölött és annak az óhajának adott kifejezést, hogy a magyar kormány Eáo Eötvös nagyfóntosságú vizgáatait támogassa és lehetővé tegye, hogy a kutatásokat egyéb országokra, főképen Olaszországra is kiterjeszthesse. A folyó ügyek során **Heinrich Gusztáv** fötitkár bejelentette, hogy az Akadémia szétári bizottsága megalakult. A bizottság elnöke **Szily Kálmán**, előadója **Tolnay Vilmos**. Bejelentette továbbá, hogy a **Kóczán-díjra**, amelyet az Akadémia ez év-

ben drámára írt ki, kilenc pályamunka érkezett. Bejelentette, hogy az Akadémia ünnepélyes közgyűlésének határozata értelmében **Gyulai Pál** arcképét megfestették. Bejelentette továbbá, hogy egy névtelen adományozó 2000 koronát küldött az Akadémiának. Több apró folyó ügy elintézésével az összes ülés véget ért.

(*) **A Nemzeti Zenede záróvizgái.** Szombaton és vasárnap tartották meg a Nemzeti Zenede dísztermében **Kladivko Vilmos** tanár vezetése alatt álló I—V. osztály tanulóival a záróvizgát nagy és előkelő közönség jelenlétében. Harminezhetlen vizgáztak e két napon és bámulatos haladásról tettek tanúságot, amit a vizgázó bizottság elnöke: **Gobbi Alajos** és **Erney József** igazgatók, dr. **Melly Béla** és **Schön Rezső** választmányi tagok is konstataáltak. Különösen kiüntek: **Czapko József**, **Köncs István**, **Köla György**, **Spitzer László**, **Csillag Béla**, **Breuer Marianne** és **Simon Jenő**, de a többiek is egyfölegyig megállták a helyüket. A vizga után a növendékek nagy ovációban részesítették a fiatal tanárt.

(*) **A jövő színészei.** **Rákosi Szidi** jöhrü színésziskolájának növendékei vasárnap délután vizgáztak a Királyszínház színpadán. Az „Elvált asszony”-ban mutatkoztak be, még pedig olyan keretben, nívós előadás keretében, mintha egyfölegyig színészek, s nem lámpalázzal küzdő növendékek lennének. A czimszerepben **Hudacsek Nelly** kedvesen mozgott és kellemesen énekelte. Kérdemelte a zajos tapsokat, s virágadományokat, amikkel elárasztották. **Lukács Géza**, **Papir Sándor** néhez szerepét játszotta, s önálló felfogásról tanuskodó alakításában annyi humort, ötletességet és egészséges komikumot fejtett ki, hogy a közönség nem fogyott ki a nevetésből s elismerésének csak a felvonások végén, hanem nyílt színen is sürün adott kifejezést. **Lukács Géza** nevét nemokára a legelső operette-komikusok közt fogják emlegetni s értesülésünk szerint, a Királyszínház igazgatója már is tagjai sorába szerződtette.

(*) **Komáromi színészet.** **Mezei Béla** győri színtársulata czidőszert **Komáromban** működik és ugy változatos műsorával, mint nívós előadásaival kiérdemelte a közönség osztatlan elismerését. Szombaton **László Gyula** vendégjátéka keltett méltó érdeklődést. **László** egyike a legtehetségebb bonvivant színészeknek és ezt a jó híret teljesen igazolta a „Váljunk el”-ben. **Deprunelles** pompás alakításával. Eleganciája, könnyed színpadi mozgása, szerepének szellemes pointezése és kitiönt beszéde hármelyik fővárosi színpadon is sikert biztosítana neki.

(*) **Nagybánya a művészetekért.** **Nagybánya** város, ahol a millenárius esztendőben **Hollóssy Simon** művésziskolát alapított, amelyből rövid idő alatt az első művésziskolónia fejlődött, ennek a legregibb festőkolóniának a kiszélesítése érdekében a legmesszebbmenő akcióra határozta el magát. **Makray Mihály** polgármesterrel együtt az egész városi tanács ugyanis, hogy a művészek munkáját minden tekintetben megkönnyítse, a közel jövőben ateliert építtet és a tehetséges fiatalokat pedig anyagilag is támogatja. A nagybányai festőiskolában, amelynek **Réthy István** a vezetője, már javában folyik a tanítás. A tanítást **Réthy** el egyetemben **Thorma János** és **Ferenczy Károly**, a Képzőművészeti Főiskola professzora látják el. A tanítás teljesen díjmentes, az iskolába bárkit is felvesznek, akinek tehetsége van. Aki magát felvétetni óhajta, forduljon levélbelileg **Réthy Istvánhoz**, az iskola vezetőjéhez.

(*) **Uj magyar opera.** **Lavotte Rezső** jeles zeneszerzőnk, aki sok évi párisi tartózkodása után most hazatért, a legközelebb már befejezi operáját, amelyet dr. **Hevesi Sándornak**, a Nemzeti Színház kiváló főrendezőjének szövegére ír. Dr. **Hevesi** a szöveg témáját Goethének a „Gott und die Bajadere” című balladájából vette, **Lavotta** a muzsikát teljesen hindus stílusban komponálta meg s munkájához évekig tartó tanulmányt folytatott. Az új opera a jövő szezonban a budapesti operában kerül színe.

(*) **Művészeti aukció.** A Nemzeti Szalonban serényen folynak annak a művészeti aukciónak az előmunkálatai, amelyet a **Szent-György-czéh** e hó közepén **Szűry Dénes** hagyatékából és **Divald Kornél** gyűjtéséből rendez. A **Szűry-hagyaték** igen változatos; vannak benne olajfestmények, akvarellek, metszetek, rajzok, szobrok, domborművek, szönyvegek, amelyek nagyon különböző kikiáltási árban kerülnek a közönség elé, ugy, hogy az érdeklődőknek alkalmuk lesz már csekély összegért is a kiváló író hagyatékából valódi műbecsével bíró tárgyat megszerezni. Az aukció anyaga 15-én és 16-án egész napon meg lesz tekinthető, a Nemzeti Szalonban; maga az aukció 17-én délután 4 órakor kezdődik ugyanott, folytatása másnap 18-án ugyancsak délután 4 órakor lesz; az aukció-napokon az árverés megkezdéséig a tárgyak szintén megtekinthetők.

Pejtsik Károly
Budapest IV.
Városház-u. 1,

Fényképészeti
cikkek
árjegyzéke
megjelent.

FŐVÁROS.

A főváros új kórháza.

— Müller báró tervét elfogadták. —

Budapest, június 13.

A Rókus-kórház kihelyezésének évtizedek óta húzódozó kérdése ügyében a főváros tanácsa tudvalólag megbízta báró Müller Kálmán dr.-t, a fővárosi közkórházak igazgatóját, hogy az emelendő új kórház dolgában előterjesztést tegyen a tanácsnak. Báró Müller Kálmán ennek a megbízásnak eleget tett és egy ötvenegy nyomtatott oldalra terjedő jelentésben számolt be azokról az eszközökről és módokról, amelyek az új kórház építésénél tekintetbe jöhetnek.

Az új kórház a kihelyezendő löversenyterrel szemben, a Külső Kerepesi-úton épülne több, mint 200.000 négyzetméternyi területen. Az új kórház elhelyezése a terv szerint pavillonszerű és minden szakmának külön pavillon jut. A gazdasági épületek a kórháztól elkülönítve vannak elhelyezve. Báró Müller Kálmán ezt az előterjesztését ma délután tárgyalta a fővárosi közegészségügyi bizottsága dr. Vasziljevics polgármester elnöklése mellett.

Az elnök megnyitva az ülést, ismételtén rámutatott azokra a területekre, amelyek a kórházainkban uralkodnak és amelyek elodázhatatlan szükségessé teszik az új kórház építését. Az építkezés költségei hozzávetőlegesen 18—20 millió koronára rúgnak.

A részletes tárgyalás megkezdése előtt Müller Kálmán báró bemutatta azt a tervrajzot, amelyet az új kórházról készítettek. A terv a bizottság minden egyes tagjánál nagy elismeréssel talált, csak dr. Gerber Bélának, dr. Reiss Mórnak és dr. Ludwigh Endrének voltak kisebb jelentőségű észrevételei, amelyeket azonban Müller Kálmán eloszlatott, úgy, hogy a bizottság a részletekhez is egyhangulag hozzájárult.

Báró Müller Kálmán indítványára kimondotta még a bizottság, hogy addig is, míg a gyógyíthatatlan betegek végleges elhelyezéséről gondoskodás történik, ezeket a betegeket az azilumszerűen berendezett új dologházba vigyék. Ugyancsak az ő indítványára járult hozzá a bizottság ahhoz is, hogy az orvosok továbbképzési tanfolyamaira a vidékről fejlődő orvosok részére a kórház épületében tíz szobából álló internátust rendezzenek be.

Dr. Vasziljevics János elnök ezután meglepő szavakkal emlékezett meg Müller Kálmán báró fáradságát nem ismerő tevékenységéről, amelyet ennek a kiválóan nagyfontosságú kérdésnek a megoldásánál már évek óta kifejt. Biztosította őt, hogy a polgármesterben, mint a tanácsban és a fővárosi törvényhatósági bizottságban is megvan a készség a mult hibáinak pótlására és hiszi, hogy rövidesen megvalósul az a cél, amelyért Müller oly régen küzd.

A bizottság zajos tetszéssel fogadta az elnök kijelentéseit, mire az ülés véget ért.

Az általános vita során elnök dr. Weiss Jakab szólalt fel, aki a tervezetet a legkiválóbbnak és a legjobb tartja, de figyelmébe ajánlja a tanácsnak, ha kegyetlenül kisebb gyűjtő kórházakat építenének. Dr. Meisels Vilmos a decentralizáció hívének mondja magát és azon a véleményen van, hogy az előirányzott költség keretében a Kelenföld tájékán és Újpest felé kellene kisebb kórházakat építeni. Ilyen értelmű indítványt is nyújt be. Dr. Adler Zsigmond elfogadja a tervezetet, úgy amint van. Nem tartja helyesnek, hogy amikor a kérdés végre ebbe a stádiumba jutott, akkor a kérdés megoldását a decentralizáció szemjének felvetésével komplikálják. Dr. Ludwigh Endre elfogadja az előterjesztést, de jobbnak tartaná, ha az üdülő betegek részére pavillonok helyett lakóházakat építenének. Dr. Reiner Ede szintén nagy elismeréssel szólott a tervről. Dr. Reiss Mór a gyűjtő kórház kérdésében helyesnek tartaná, ha a központi gyűjtő kórház helyett két vagy három kisebb kórházat építenének. Dr. Dumitreanu Ágost az előterjesztést a ma egészében elfogadja és nem tartja észszerűnek, ha a kérdés megoldását komplikálják. Magyarovits Mladen dr. tiszti főorvos teljes egészében osztja Adler véleményét. Kiseb kórházak építéséről szó sem lehet, mert ezt

a főváros pénzügyi helyzete sem bírja el. Hely lesz elegendő, mert a gyógyíthatatlan betegek elhelyezéséről már külön történt gondoskodás. Báró Müller Kálmán reflektált a felszólalásokra és minden kifogással szemben megvédte a tervezetet, amelyet a bizottság egyhangulag el is fogadott.

)(Az Andrássy-ut világitása. Már több ízben tették szövé, hogy a főbb utakat villamos világitással lássák el. A fővárosnak egyik büszkesége, az Andrássy-ut, este nyolcz óra után, amikor az üzleteket bezárják, teljesen sötét. Nemrég küldöttség járt dr. Vázsonyi Vilmos vezetésével a polgármesternél, akit arra kértek, hogy ezeken az állapotokon mielőbb segítsen. Dr. Bárczy István polgármester ezt meg is ígérte és rögtön utasította az illetékes ügyosztályt, hogy tegyen sürgős előterjesztést. Az előterjesztés most a közmunkatanácsnál van, amely röviden elintézi az ügyet. Amint a közmunkatanács határoz, rögtön hozzáállnak a munkálatokhoz, úgy hogy szeptemberben már villamos ívlámpák fogják világítani az Andrássy-utat.

)(Kézimunka-kiállítás. Novák Izsó igazgató-tanító, a berlini pamutmunka tanfolyam vezetője a VIII. ker. előjáróság disztermében, a tanfolyamán résztvevő tanulók kézimunkáiból kiállítást rendez. A kiállítás, melyet gróf Festetics Géza tanügyi tanácsos nyit meg, holnap, kedden nyílik meg a nagyközönségnek.

)(Ankét a városi vámról. A főváros tanácsa a városi vám kezelése körül támadt vitás kérdések tisztázása és az eltérő felfogások összeegyeztetése érdekében ma délutánra szakértekezletet hívott össze, amelyen az érdekelt kereskedői és iparoskörök, valamint közlekedési vállalatok képviselői vettek részt. Az értekezleten Bódy Tivadar dr. tanácsos, a főváros pénzügyi osztályának vezetője elnököl. Az ankét első tárgya az átkelő árak vámkézelésének kérdése volt. Dr. Glücksthal Samu az O. M. K. E. nevében indítványozta, hogy kérjék fel a máv. igazgatóságot, legyen előterjesztést, melyként lehetne a transitó-kereskedelmet a városi vámtól mentesíteni. Dr. Bódy Tivadar tanácsos kijelentette, hogy maga szívesen látja a városi vám eltörlését, amde a pénzügyi viszonyok nem engedik, hogy a főváros 4,600.000 korona jövedelemtől elessék. A maga részéről más megoldást kíván, amihet Winckenhauser Ferenc főellenőr a máv. igazgatósága nevében örömmel hozzájárul. Maróthi Fürst Bertalan udvari tanácsos az O. M. K. E. nevében a tanácsos előterjesztéséhez szintén hozzájárult. Dr. Csapó Béla, Beck Géza, az O. M. K. E. h. főtitkára, Szimely Árpád főszámvevő és mások hozzászólása után a bizottság helyesléssel fogadta a tanácsos propecczióját. A nyugati pályaudvar vasúti raktáira vonatkozólag az értekezlet a reexpediált küldemények vámvisszatérítésénél eddig támasztott nehézségeket szintén elejtendőnek tartja. A kézműárak megvinnolásának kérdésénél dr. Bódy Tivadar tett hasznos ajánlatot, amelyet nagy helyesléssel fogadtak. Ezután apróbb részleteket intéztek el.

)(Állami segély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítette a főváros hatóságát, hogy a fővárosi elemi iskolák fentartási szükségleteinek fedezésére az 1910. esztendőre 60.000 koronát engedélyezett és utasította az állampénztárt ennek kifizetésére.

)(A közigazgatási bizottságból. A főváros közigazgatási bizottsága ma délelőtt Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklésével tartotta meg a havi rendes ülését. A rendes havi jelentések után dr. Vaday László kapitány Boda Dezső államrendőrségi főkapitány jelentését terjesztette a gyűlés elé. A főkapitányi jelentést tudomásul vették. Az adófelügyelőség jelentése szerint a mult hónapban az összes befizetés 1,718,339 korona 1 fillérral volt kedvezőtlenebb, mint tavaly májusban. Dr. Melly Béla árvászéki elnök jelentésének előterjesztése kapasan dr. Bihari Mór indítványára a bizottság elismerését nyilvánította az árvászéki elnöknek gyermekvédelmi akciójáért. Dr. Magyarovits Mladen tiszti főorvos jelentése szerint a fővárosi közegészségügyi állapota az előző havihoz viszonyítva javult. A jelentések tudomásulvétele után a bizottság főlebbeszéket intézett el.

)(Elítelt élelmiszerhamisítók. A főváros közigazgatási bizottsága mai ülésén a következőket ítélte el élelmiszerhamisítás miatt: Wollner Károly kávémérőt 25 koronára tejhamisításért, Fuchs Ferenc pomázi tejárut 300 koronára tejhamisításért, Eidlitz Ignác tejkereskedőt tejhamisítás miatt három napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre, Birnbáum Ferencné szatósot 50 koronára tejhamisításért, Bien Ármán sajt-nagykereskedőt alacsony zsírtartalmú liptói túrónak forgalomba hozatala miatt 50 koronára, Boskovits Izsó kereskedőt paprikahamisításért 10 koronára.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Szakírók Országos Egyesülete vasárnap tartotta VIII. évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen Gelléri Mór elnököl, aki megnyitóbeszédében az egyesület megerősödéséről, valamint a nemzetközi sajtóval való összeköttetés élénkítéséről számolt be. Ezután Róna Lajos jegyző előterjesztette az évi jelentést, Goldfinger Gábor pedig az elmúlt évről szóló pénztári jelentést, valamint a jövő évi költségelirányzatot, amelyeket tudomásul vettek. Végül a választmányt egészítették ki. Megválasztottak: Karlovicsy Béla, Lajta L. Pál, Mende Bódog, Ney Béla, Ordódy Lajos, Szávay Gyula, ifj. Székely Ignác, Szilassy Zoltán, dr. Szilágyi Gyula, dr. Varságh Zoltán. Az egyesület nagyobb küldöttsége a délutáni gyorsvonattal Bécsbe utazott, hogy visszaadja az osztrák szakíróknak négy év előtti budapesti látogatását.

(—) Az Országos Magyar Izraelita Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen igen nagy közönség vett részt. Csetei báró Herzog Mór elnök az üdvözlő szavai végén fölkéri dr. Weiller Ernő titkárt az évi jelentés előterjesztésére. A jelentés hosszasan számol be az egyesület kulturális működéséről, melyről legközelebb díszes almanachot adnak ki, amelyet minden tag megkap díjmentesen. Az egyesület további fejlesztésére az összelkönyvtárt és olvasótermeket állítanak föl. Ezután Fleischl Sándor pénztáros terjesztette elő a jelentését. A jelentéshez elsőül dr. Deutsch Ernő főorvos szólott. Ezután a választásokra került a sor. Tiszteletbeli elnökök lettek: Ormódi Ormódy Vilmos és Lovag Schweitzer Ede. Tiszteletbeli tagok dr. Alexander Bernát, dr. Décsi Sámuel, baranyavári Ullmann Adolf, Deutsch Sámuel és Goldmark Károly, alelnökök pedig báró Dirsztay Béla és boglári Simon Jakab lettek. A hölgybizottság alelnökül jánosi Engel Gyulánét választották. Igazgató-tanácsosokká dr. Blum Ödön, dentai Gomperz Miksa, Fellner Leó, ifj. gávosdai Sváb Sándor, Klein Berthold, Leveleki Ármán, Rákosi Jakab, Goldschmidt Jakab választották meg.

(—) A Magyar Újságírók Országos Szövetsége ez évi június hó 19-én, délelőtt fél 11 órakor az Otthon-kör földszinti helyiségében (Dohány-utca 76. sz.) választmányi ülést tart, amelynek tárgya: 1. A közgyűlés előkészítése. 2. Az elnöki állás betöltése. 3. Tagfelvétel.

(—) A Magyarországi Nőegyesületek Szövetségének békeszakosztálya Ziperovszky Károlyné elnöklése alatt látogatott szakosztályi üléssel zárta be szünet előtti munkáját. Az ülésen beszámoltak a hágai békekonzferencia megnyitásának emlékére a külföld példája szerint nálunk is országzerte tartott „békenapokról“.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Wekerle-kormány sajtópere. A budapesti büntető törvényszék esküdtbíróága június hónap 27-re tüzte ki az esküdtbíróági főtárgyalást abbau a rágalmazási sajtópereben, amelyet dr. Wekerle Sándor volt miniszterelnök indított Habár Mihály szerkesztő ellen a Wekerle-kormány panamázi című röpiratának reá vonatkozó része miatt.

§ A pörös hitbizomány. Ismertettük azt a bünpárt, amely ismeretlen tettesek ellen folyt a herceg Kaunitz-féle jarmeritzi hitbizomány ügyében. Ebben az ügyben a pozsonyi kir. ítélőtábla tegnapi előtti jogerejű határozatot hozott, ami által az ügyben érdekes fordulat állott be. Pálffy Leopoldina hercegnő 1888. évi márczius 16-án bekövetkezett halálával megüresedett jarmeritzi hitbizományra az alapító oklevél értelmében csak azok az utódok bírtak várományosi joggal, akik 32 nemes öst igazolhattak. Mint legközelebbi várományos gróf Wrba Rezső jelentkezett, akinek alapítvány szerű leszármazását az utána következő várományosok, élükön gróf Pálffy Mórcezzal, megtámadták. Ennek folytán gróf Wrba, akinek anyja magyar származású nő volt, nemesi ösfáját betarjesztette az illetékes alispánnak, aki azt megvizsgálás után hitelesítette, ezt a hitelesítést a belügyminiszter is megerősítette. Gróf Pálffy Mórcez erre 1894-ben processus legitimatoriussal a pestmegyei nemesi bíróság előtt támadta meg a nemeslét. A tárgyaláson a személyesen megjelent gróf Pálffy a Wrba-féle ösfa minden egyes részét megtámadta, csupán az 1715. szeptember 3-án Dubnicón született Szadeczky Catharina nemesi származását nem kifogásolta. A magyar nemesi bíróság a por rendes letárgyalása után ítéletileg kifogástalannak

ismerte el gróf Wrba ősfáját. Az ítélet ellen gróf Pálffy felebbezett, de a m. kir. belügyminiszter, mint legfőbb nemzeti bíróság, ezt az ítéletet helybenhagyta. Ezek után az ősa a német lovagrend és az osztrák belügyminiszter elő terjesztetett s mindkét hatóság újabb revízió után ellátta azt a hitelesítési záradékkal. A Pálffy grófok most az ősfát az illetékes örümi hitbizományi bíróság előtt is megtámadták, de itt is elutasították őket mind a három fokon. Ezzel jogerősen el lett ismerve gróf Wrba alapítólevél szerinti származása és a jarmeritzi hitbizomány az ő részére lett beszavatolva. Ezen évekig tartó eljárások alatt sehol és semmikor sem tétetett említés arról, hogy a dubnicai anyakönyv meg lett volna hamisítva. Az öreg gróf Pálffy Mórca halála után fia, gróf Pálffy József, azzal bízta meg a kegyurasága alatt álló deitai plébánia lelkészét dr. Ochaba Jánost az 1901. évben, hogy az anyakönyvi bevezetésekkel hasonlítsa össze gróf Wrba Rudolf ősfájának adatait. Dr. Ochaba János a helyszíni kutatást, amely 1902-től 1904. évi május haváig tartott, megtartotta és semmi kifogásolni valót nem talált. Az 1904. év közepén azonban az említett Szadetzky Katalin anyakönyvi bevezetésénél gróf Pálffy József megbízottai váratlanul egy szembeötölő durva hamisítást fedeztek fel, amelyben a Szadetzky házaspár 1718. szeptember 3-án született leányának keresztneve kimosatott és ugyanerre a helyre friss tintával idegen kéz oda-mázolta a Catharina nevet. Ezen felfedezés után gróf Pálffy József a megyétől egy bizottság kiküldetését kérte a felfedezett hamisítás megállapítására. Ez a bizottság, amelynek kiküldetéséről gróf Wrbanak tudomása sem volt, kimondta, hogy a hamisítás régi keletű. Gróf Pálffy József ezután büntető feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, de az ügyész megtagadta a vád képviselését. Most aztán gróf Wrba Rezső tett feljelentést közokirathamisítás miatt a trencsényi törvényszéknél s feljelentésében azt adta elő, hogy ismeretlen tettesek gróf Pálffy érdekében hamisították meg az anyakönyvet, hogy ennek hitelét lerontsák. A trencsényi kir. ügyész a nyomozatot el is rendelte s másfél évig tartó szorgos kutatás után a kir. ügyész a vád képviselését elvállalás címén tagadta meg azzal az indoklással, hogy szerinte az anyakönyvhamisítás már tíz évet meghaladó időben, vagyis 1891-ben történthetett meg, amidőn Wrba első anyakönyvi kivonatát beszerezte. Gróf Wrba most mint pótmagánvádló vette át a vád képviselését s ügyvédje, dr. Dombóváry Géza utján kérte a vizsgálat elrendelését. A vizsgálóbíró az ügyész álláspontját fogadta el. A vádtanács a vizsgálóbíró határozatának rendeltetését részben helybenhagyta és a további eljárást ugyancsak elvállalás címén szüntette be. Az indoklásban azonban a vádtanács lényegesen eltért a vizsgálóbíró határozatának indoklásától amennyiben a cselekményt nem a Btk. 406. szakasza utköző vétségnek minősítette. Kimondta a vádtanács a lefolytatott nyomozat és a meghallgatott szakértők véleménye alapján, hogy nem találta megállapíthatónak, hogy a hamisított anyakönyvi bejegyzés helyén „Antonius” név volt s hogy a hamisítás 1891. évben követtetett el. Ellenben a lefolytatott nyomozás azt valószínűsíti, hogy a hamisítás az 1904. év május első napja és május 20-a közötti időben követtetett el. A vádtanács ezen határozata ellen gróf Pálffy József, a kir. ügyész és dr. Ochaba János felfolyamodással éltek. A pozsonyi kir. ítélőtábla tegnapelőtt tartott tanácsülésében visszautasította ezeket a felfolyamodásokat s így a vádtanács határozata jogerőre emelkedett.

§ Schönebeckné pöre. Allensteinből jelentik nekünk: Szombaton a tárgyalás után Schönebeckné férjével el akart utazni két napi pihenőre, ameddig a tárgyalás szünetel. Megkérdezték, hogy hová megy. Egy orosz határmenti helységet nevezett meg s mivel nincs letartóztatva, nem akadályozhatták utjában, de két rendőrt küldtek ki, hogy őrizzék.

§ Sajtóper a szérum miatt. Tarján Vilmos volt hírlapíró két évvel ezelőtt erős támadást intézett dr. Wettenstein József, a Comain nevű tudósvészellenes szérum feltalálójá ellen. A megtámadott orvos rágalmozási sajtóper indított a ciklik írója ellen. Ennek a rágalmozási ügynek első tárgyalásán nagy feltűnést keltett, hogy dr. Wettensteinnek mintegy 200 kigyógyított tüdőbeteg is megjelent a törvényszéken, hogy tanúságot tegyen a panaszos orvos mellett. A tárgyaláson akkor ítéletre nem került a sor, mert dr. Dési Géza védő több új tanu kihallgatásán kívül még azt is kérte a bíróságtól, hogy utasítsa a törvényszéki

orvost, hogy ez vizsgálja meg a dr. Wettensteinhez forduló betegetek mielőtt kezelés alá kerülnek és a kezelés tartama, valamint a kezelés befejezése után is, hogy így a panaszos orvos gyógykezelésének sikeres volta beigazolható legyen. A bíróság azonban ehelyett elrendelte, hogy dr. Minnich Károly törvényszéki orvosszakértővel megvizsgálta dr. Wettensteinnek Comain nevű oltószérumát, amelyről dr. Augusztini Béla, a Magyarországi Gyógyászati Egylet vegyvizsgáló állomásának vezetője kedvező véleményt adott. A törvényszéki orvos be-terjesztette szakvéleményét, mire a bíróság a mai napra tűzte ki a folytatálagos főtárgyalást Szepessy bíró elnöklése alatt. A tárgyalás elején Tarján Vilmos vádlott, aki védőjével, dr. Káldor Gyulával jelent meg, kijelentette, hogy jóhiszeműleg írta meg „A tüdővész álszéruma” című inkriminált cikket s egyben bocsánatot kért a sértettől, állításait visszavonva. A panaszos orvos a nyilatkozatot elégtétlenül elfogadta, mire a bíróság Tarján Vilmos ellen a további eljárást megszüntette.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Első nap. —

Az első futam eredménye cseppet sem volt kedvező a fogadókra nézve, mert a győztes Merion miatt a legszélsebb outsiderok egyike vitte el a díjat. Első helyéhez egy baleset árán jutott. Az egyenesbe fordulónál ugyanis oly hirtelenlén tömörült a mezőny, hogy majdnem az egész mezőny karambolozott és Issekutz hadnagy, legpechesebb urlovasunk, ennek következtében kiesett Martyr nyergéből és vállpercét törte.

A Marquis-gátverseny kimenetele sok szöbe-szédre adott alkalmat. Sam Lewis lett a fogadók kedvence s így első favoritként indult a versenyben. A beavatottak azonban Alabárd-ot fogadták s a kanca oddsa hamarosan megrövidült, úgy hogy Sam Lewis után a második favorit pozícióját foglalta el, míg a gátakon igen jól bevált Orgazda hosszabban volt kapható. Start után eleinte Orgazda van az élen, utána Campanile, mely utóbbi ma rendkívül frissnek látszott. Fele uton Campanile maradozni kezd és helyét Alabárd foglalja el, sőt el is hagyja vezetőit. A rövid oldal elején Orgazdát kieresztli lovasa s ez hosszakkal elhuz társaitól, úgy, hogy már félig nyert versenye van, midőn az egyenesben Alabárd igyekszik befogni, ami sikertelennek bizonyul. A távnál nagy rushel tör előre Sam Lewis és a két ló elkeseredett küzdelmet vív a céljig, de végtére mégis Orgazda marad győztes. A publikum sehogyan sem tudott belenyugodni a nem várt eredménybe s hangosan adott nemtetszésének kifejezést s itt-ott nem a legkifogástalanabb jelzőkkel illetik Sibrik főhadnagyot, Sam Lewis lovasát, aki a fogadók szerint elajándékozta a versenyt.

A napot bezáró Váci díj nagy mezőnyből Florian és Ladoga közt oszlott meg a fogadók bizalma, de sok híve volt Bonaparte, Rolland és Jupiter-nek is. A start nem a legsikerültebb volt, mert a mezőny felerészre rosszul került el a szalgtól. Leghamarabb Bonaparte és Jupiter kaptak lábra s egymás mellett haladva kalauzolták a szétnyult mezőnyt. Az egyenes közepén Jupiter verve visszaesik s helyét Pius foglalja el, mely azonban nem képes a nagy fölényvel haladó Bonaparte-val és a finisben minduntalan kitör s végül is kénytelen a második helyre megelégedni.

Részletes eredmény a következő:

I. Megyítő handicap. Díj 1500 korona. Táv 1000 méter. 1. Br. Durneiss Gy. 36 pm Merion 57 kg (Folis), 2. Br. Rotschild A. 36 pher Raseur 6 és fél kg (Kiss G.), 3. Keresztes A. hdn. 46 pk Jutalom 63 és fél kg (Szakonyi). Futottak még: Martyr (Issekutz), Maffia (Mattausch), Bon giorno (br. Neimans), Rac (Krause), Piroskirály (Zangen S), Geri (Sibrik), Himpeller (Nádaskay), Szentelen (gr. Esterházy A.), Dóri (br. Baich), Cornelia (Vidale). Könnyen négy hosszú nyerve, négy hosszú harmadik. Tot.: 10:124, 20:58, 45, 105. — Könyvfogadások 3 Raseur, 4 Bac, Piroskirály, Dóri, 6 Szentelen, 8 Merion, 12 a többi.

II. Eladók versenye. Díj 1200 korona. Táv 1200 méter. 1. Mr. John 56 sm Kis betyár 69 és fél kg (Mattausch), 2. Bartos 36 pk Bor 58 és fél kg (Nádaskay), 3. Br. Rotschild A. 46 pm Falcon 68 és fél kg (Kiss G.) Futottak még: Lorun (br. Baich), Tabula (Sibrik), Lotto (Szakonyi), Faxennacherin (Csernyák), Repülj fecske (Folis), Megállj (br. Neimans), Lagerbier (Vidale), Szökevény (Zsivánovich). Könnyen 3 hosszú nyerve, egy hosszú harmadik. — Tot.: 10:34, 20:34, 68, 39. — Könyvfogadások: 3 Lorun, Palkó, Kis betyár, 5 Megállj, Lottó, 6 Bor, Repülj fecske, 10 a többi.

III. Ujpesti akadályverseny. Díj 1800 korona. Táv 4000 méter. 1. Liptay B. 46 sm Pengő 66 kg (Fries), 2. Gr. Orsich P. 66 pk Tinkabelle 73 és fél kg (Kopiplanszki), 3. Issekutz Gy. 46 sk Pilinga 65 és fél kg (Neumann). Futott még: Esz (Kollár). Biztosan másfél hosszú nyerve, hat hosszú harmadik. — Tot.: 10:17, 20:24, 40. Könyvfogadások: 1½ reá Pengő, 2¼ Pilinga, 3 a többi.

IV. Marquis gátverseny. Díj 1500 korona. Táv 2800 méter. 1. Bartos F. 46 pm Orgazda 66 kg (Krause), 2. Br. Durneiss Gy. 46 sm Sam Lewis 69 és fél kg (Sibrik), 3. Föld M. 46 sk Alabárd 66 és fél kg (br. Neimans). Futott még: Campanile (Folis). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, egy hosszú harmadik. Tot.: 10:51, 20:38, 27. — Könyvfogadások: 1½ Sam Lewis, 1¼ Alabárd, 3 a többi.

V. Kétéves eladóverseny. Díj 1200 korona. Táv 1000 méter. 1. Metcalf J. p Future 51 sk (Hollinger), 2. Geist G. pk Potyka 54 kg (Lipták), 3. Gr. Pejacsevich sk. Gubernors Daughter 57 kg (Nosal). Futottak még: Tán mégis (Smejda), Gigi (Sinka), Goldvase (Tréder). Küzdelem után fejhosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:52, 20:60, 76. — Könyvfogadások: 1¼ reá Tán mégis, 3 Future, 3½ Potyka, Gubernors Daughter, 4 a többi.

VI. Váci díj. Díj 1500 korona. Táv 1800 méter. 1. Lossonczy Gy. 36 sm Bonaparte 66 kg (Kiss G.), 2. Jankovich Gy. 36 pm Pius 66 kg (gr. Esterházy), 3. Bamberger I. 36 pm The Pride 66 kg (Zangen B.) Futottak még: Vengeance (Baich), Fuss (Szakonyi), Bayadere (Nádaskay), Jupiter (Krause), Rolland (Sibrik), Florian (Neimans), Ladoga (Folis), Drága (Zsivánovich). Biztosan egy hosszú nyerve, egy hosszú harmadik. Tot.: 10:55, 20:45, 71, 80. Könyvfogadások: 3 Florian Ladoga, 4 Bonaparte, Rolland, Jupiter, 6 The Pride, 8 Pius 10 a többi.

— Második nap. —

A második nap ugyanabban a keretekben fog mozogni, mint az első. Szintén nagy mezőnyöket várhatunk és egy-két futamban érdekes küzdelmet is.

Az Eladók handicapja győztesének Raseur-t tartjuk, habár nagy chance-a van Mácsolá-nak és Bac-nak is.

Az Eladók akadályversenye azt hiszszük Péda, Tamagno és König Pensol közt fog eldőlni.

A Palotai akadályverseny-handicap-ban Ifjasszony kiemelkedő chanceot viz starthoz. Mellette Finczos és Daczos vehetők kombinációba.

A Terebes-gátversenyt még leginkább Olly nyerheti meg, legveszélyesebb ellenfelének Szerény-t, majd Grasshopper-t tartjuk.

A Kétéves nyeretlenek versenye alkalmasint a Pejacsevich-istálló zsákmánya lesz.

A Gódi-díjban Orgazda duplázhat rá vasárnapi győzelmére, míg mellette Hptm. von Köpenick és Jeanette a jobbak.

Jelöltjeink:

I. Raseur — Mácsola — Bac.

II. Péda — König Pensol.

III. Ifjasszony — Finczos.

IV. Olly — Szerény.

V. Pejacsevich-ist.

VI. Orgazda — Hptm. von Köpenick.

Bécsi versenyek.

— Tizenkettedik nap. —

Nagy és előkelő közönség jelenlétében folytak le a zárnap versenyei a gyönyörű nyári délutánon. Szenzációkban bővelkedett az utolsó nap, melyek közt első helyen áll Kahlenberg veresége a nap főszámában: az Állam-díjban. Már hetek óta nagy favoritja volt a Meichl-ló a 30,000 koronás díjnak s hogy most mégis vereséget szenvedett a klasszis tekintetében tőle jóval alacsonyabban álló Verőfény-től, ez abban leli magyarázatát, hogy az utóbbi időben nem volt teljesen reudben. Erre különben elég bizonyíték Boncompans harmadik

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatára valódi áldás gyomorhajásoknak és székeztetésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

helye is. A második favorit: *Stixenstein* egyáltalán nem vonta magára a figyelmet a felcaterezésnél sem és a versenyben egy pillanatra sem volt semmiféle szerepe; a *Styx*-ménnek még jó ideig kell pihennie, hogy teljes egészségben állhasson szalag elé.

A fogadókat ért kellemetlen csalódást nyomon követte a másik. A kétvések számára fenntartott *Matchbox*-versenyben verhetetlennek tartották *Jávort* s oly nagy volt iránta a bizalom, hogy a hetes mezőnyben még másfél réval is szívesen fogadták. De mint még minden nagyvartartott kétvések az idén, ez is alaposan cserben hagyta hiteit, mert csak gyenge harmadik lett a *Lepszy* által megnyert versenyben. A Lubomirski-ló heves küzdelem után ragadta magához a győzelmet *Fürge* ellen, mely utóbbi — nekünk az a véleményünk — a mezőny legjobb lova s csak a lovasán múlt, hogy nem mint győztes került vissza a mázsálfőbe.

Részletes eredmény a következő:

I. Schütteli díj. Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Hg. Lubomirski Gy. 36 sk *Kalina* 51 kg (Winkfield), 2. Br. Springer G. 36 sk Orsata 47 és fél kg (Toiter), 3. Mautner V. 56 sk *Palma* 59 és fél kg (Korb). Könnyen háromnegyed hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. — Tot.: 10:12.

II. Kétéves nyeretlenek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Egyedi L. sm *Frog* 56 kg (Miles), 2. Dreher A. sm *Lógós* 56 kg (Aylin), 3. Capt. Georges sk *Alpen Rose* 54 és fél kg (Vivian). Futottak még: *Lekvár* (Huztable), *Mariner* (Gulyás), *Gibson Girl* (Jurnik), *Stitch in time* (Pulai), *Rampur* (Winkfield), *Böske* (Carlslake), *Berek* (Heidt), *Ninus* (Dyk). Könnyen háromnegyed hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. — Tot.: 10:32, 20:29, 51, 56.

III. Allamdíj. Díj 30.000 korona. Táv 2400 méter. 1. Egyedi L. 46 pm *Verőfény* 53 kg (Miles), 2. Capt. George 46 pm *Kahlenberg* 58 kg (Aylin), 3. Milne F. 46 pm *Boncompagno* 53 kg (Hollinger). Futottak még: *Virgilius* (Cokeram), *Stixenstein* (Pretzner), *Sonnwendstein* (Korb), *Sepoy* (Robertson), *Dorian Gray* (Winkfield), *Matschaker* (Carlslake). Könnyen egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. — Tot.: 10:32, 20:32, 20:43, 33, 170.

IV. Matchbox-verseny. Díj 8000 korona. Táv 1200 méter. 1. Hg. Lubomirski L. sm *Lepszy* 53 kg (Winkfield), 2. Petanovits J. pk *Fürge* 51 és fél kg (Heidt), 3. Geist G. sm *Jávor* 57 kg (Korb). Futottak még: *Kamella* (Vivian), *Tituler* (Pretzner), *Giagliardo* (Carlslake), *Nebuó II.* (Miles). Küzdelem után félhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:42, 28, 24.

V. Maxim-handicap. Díj 5000 korona. Táv 1200 méter. 1. Hg. Lubomirski L. 66 pm *Ovidius* 49 kg (Fergusson), 2. Wiktor St. 56 sk *Livsu* 52 és fél kg (Huxtable), 3. Dreher A. 56 pm *Vincenz Albert* 60 kg (Aylin). Futottak még: *Sympathy* (Miles), *Mi ez* (Pretzner), *Nix* (Winkfield), *Grammaire* (Carlslake), *Maillart* (Robertson), *Katz* im Sack (Abos), *Osman* (Smuty), *Ziesrel* (Gulyás), *Bonaccident* (Guttman), *Goldregen* (Izményi). Biztosan egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. — Tot.: 10:73, 20:77, 102, 66.

VI. Munkás gátverseny. Díj 6000 korona. Táv 2800 méter. 1. Gr. Orsich P. 46 pk *Galette* 63 és fél kg (Sparkes), 2. Dreher A. 46 sk *Oh Pardon* 64 kg (Aylin), 3. Goldschmidt K. 66 sk *Edömér* 64 és fél kg (Healy). Futottak még: *Tilly* (Slina). Igen könnyen öt hosszal nyerve, tíz hosszal harmadik. Tot.: 10:27, 20:28, 30.

VII. Kétévesek eladó-handicapja. Díj 300 K. Táv 900 m. Mr. Redgrey pk *Boris* 50 és fél kg (Korb), 2. Baltazzi A. stpk *Belly* 54 és fél kg (Winkfield), 3. Szemer M. sk *Coquette* 51 és fél kg (Dyk). Könnyen két és félhosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:23.

() Külföldi versenyek. A francia Derby napja volt a vasárnapi. Az előzetes favorit *Mars* nem startolt, ehelyett istállója két másik lovat küldte küzdelembe, melyek közül azonban csak az egyik jutott helyre. Győztes az elhanyagolt *Or du Rhin II.* lett, a nagyhírű *steeples-jockey*-va: *Woodland*-dal nyergében. — Hoppgarten gyepe az *Union*-versenyt futották nagy érdeklődés mellett. Favoritja a nagy versenynek herceg Hohenlohe *Sarasate*-ja volt *Hewitt*-tal nyergében, azonban csak harmadik lett a szintén fogadott *Wandermann* és *Katehas* mögött.

() A vasárnapi footballmérkőzések. MTK. — FTC. 4:0. Igazi kánikulai meglepetéssel szolgált a MTK. csapata tegnap. A bajnokságban a FTC. könnyen győzte le, míg tegnap már fölényvel överi meg riválisát. Az eredmény pedig egészen reális és a két csapat jelenlegi kondíciójának híi kifejezője. Az FTC., mely a szezon kezdete óta pihenés nélkül munkában volt, a legfontosabb vándordíj utolsó mérkőzésébe fáradtan, erő nélkül ér-

kezett. Nem esodáljuk tehát semmiképen, hogy a MTK. kiverte őket a Kupából.

A BTC. — Kriketterek nemzetközi mérkőzése 1200 főnyi közönség előtt folyt le, amelyben a BTC. 2:1 arányu szép győzelmet aratott, amit főként *Rákóczy* és *Simon* játékaik köszönhet. Félidő 1:0. Bíró: Schubert.

() A margitszigeti nagy regatta. A Margitsziget balpartja mentén folyt le egyetlen nagy regattánk. Régi versenytársaink: az osztrákok idén is megjelentek vízeinken, még pedig az eddigieknél jóval nagyobb sikerrel. Sajnos, éppen a program egyik főszámát, a *skiff-bajnokságot* vitték el. Versenyzőink elszámították magukat, ennek köszönhető első sorban *Ramsauer* győzelmét. A legtöbb diadalt ezuttal is, mint már évek óta, a *Pannonia* aratta. Meglepetésszerűen szépen szerepelt a *Váci SE.* négyes csapata, a bécsiek aratván két győzelmet.

A minteszerűen, minden tekintetben kifogástalanul, simán lefolyt versenyek részletes eredménye a következő:

I. Magitszigeti díj (négyes). 1. Váci S. E. (Nagy, Hornung, Bárdos, Hufnagel v. e., dr. Dobó korm.); 2. W. R. Union (Bécs); 3. W. R. Donauhört (Bécs). Indult még a Duna E. E., de feladta a versenyt. Idő: 5 percz 47 mp. Egy és fél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. II. Egyes versenye. (Bajnokok kizárva.) 1. Oppler Pál (Sirály) 6 percz 14 mp.; 2. Haekel Emil (Nemzeti); 3. Habermann (Temesvár). Egy és fél hosszal nyerve. III. Arpádföldi díj (négyes). 1. Pannonia (Eder, Hautzinger, Jesze, dr. Kirckknopf) 5 percz 12 mp.; 2. W. R. Pirat (Bécs.) IV. Duna E. E. díja (junior nyolcas). 1. Pannonia (Harsányi, Pirmann, dr. Resch, Pap, Henszelmann, Szunyogh, Viek, Kleckner) rowover 3 p. 15 mp. V. *Kettős párecczés* (junior nov cox). 1. Sirály (Kunstaeder Andor, Gerő Ottó) 5 percz 40 mp.; 2. Temesvár. Nemzeti feladta a versenyt. VI. Egyes versenye (junior). 1. dr. Fuchs Jenő (Sirály) 6 percz 7 mp.; 2. Haraszthy Lajos (Szeged); 3. Habermann (Temesvár). Három hosszal nyerve, két hosszal harmadik. VII. Pannonia E. E. díja (négyes kormányossal). 1. Pannonia (Bányai, Szabeny M., Szabeny A., ifj. Szabeny Gy., Madzar) 6 percz 17 mp. rowover. VIII. Bajnoki négyes (kormányossal). 1. Pannonia (ifj. Eder, Hautzinger, Jesze, Kirckknopf v. e., Koch korm.) 5 percz 27 mp.; 2. W. R. Pirat (Herz Walter, Gerin R., Kurzweil, Gerin v. e., Fliegel korm.). Két és negyed hosszal nyerve. IX. Allamdíj (junior négyes). 1. W. R. Union (Mayer Hans, Wessely Franz, Hill Hans, Scherbaum Anton v. e., Domaschka Karl korm.) 5 percz 27 mp.; 2. Pannonia (Viek Lajos, Szunyogh Gábor, Henszelmann Emil, Jency István v. e., Kleckner korm.). X. Bajnoki egyes. 1. Ramsauer Josef (W. R. V. Normannen Wien) 3 percz 58 pm.; 2. dr. Mészáros József (Neptun); 3. Nagl Emanuel (R. C. Lia Wien). Levitzky és Killer feladták a versenyt. Egy méterrel nyerve, negyed méterrel harmadik. XI. *Vendégek versenye* (négyes). 1. Váci S. E. (mint az I. számban) 5 percz 18.4 mp.; 2. W. R. V. Donauhört; 3. Union. Donauhört 1000 m-ig három hosszal vezet, itt a vizeknek a közönség lelkes biztatására előretör és erős küzdelem után fél méterrel győz. XII. *Senior dubló*. 1. Nemzeti (dr. Levitzky Károly, Killer Ernő) 5 percz 42 mp.; 2. Temesvár (Krayr Elek, dr. Sofró Béla). Sirály feladta. XIII. *Nyolcecczés verseny kormányossal* (senior). 1. Pannonia (Bányai, Szabeny M., ifj. Szabeny A., Szabeny J., Jesze K., Hautzinger, ifj. Eder R., dr. Kirckknopf v. e., Koch Károly korm.) rowover.

() A műegyetemi uszóverseny. A esömöri-uti pályának esti fényben ragyogó uszómédencéjében rendezett tegnapi uszóversenyek a legszebb eredményekben bővelkedtek. *Toldy* országos rekordot ért el. *Halmy*, dacára annak, hogy még nincs a legjobb formában, könnyen győzte le a németek legjobb sprinterét, *Magyarország 220 yardos* bajnokságában *Lass Torres* könnyű győzelmet aratván, csaknem megjavította az országos rekordot. A jól rendezett verseny részletes eredménye a következő:

Juniorverseny (300 m.) 1. Kornai A. (MAFC.) 4 percz 53.6 mp.; 2. Kunze I. (OTE.). — Handicap, (kétharmad m.) 1. Peterdy S. (MAFC.) 49.2 mp. (9 mp. hátrány); 2. Leipnick M. (MTK.) 5 mp. hátrány; 3. Buchfelder R. (Wiener Amateur). — Főverseny, (50 m.) 1. Halmay Zoltán (MTK.) 28 mp.; 2. Opitz (Berlin) 28.2 mp.; 3. Erdős Gy. (BAK.). — Száz m. mellúszás (államdíj). 1. Toldi Ö. (MTK.) 1 percz 21.4 mp. (országos rekord); 2. Elek J. (MTK.) 2 méterrel nyerve. — Száz m. hátúszás. 1. Ifj. Vértési Gy. (BAK.) 1 percz 23.4 mp.; 2. Pois J. (MAC.). — Műugrás 1. R. Küllner (I. WASC.) 84.5 pont; 2. K. Klügl (I. WASC.) 74.5 pont; 3. Rajágh L. (MAC.) 61 pont. — Hátúszás m. verseny. 1. Schuh F. (WAC.) 9 percz 52.2 mp. — *3x33½ m. négyes staféta*. 1. MAFC. (Donáth, Fülöp, Peterdy); 2. BAK. A győztes MAC. se a második MTK. előbbindulás miatt diszkvalifikálva. — *Magyarország 220 yardos bajnoksága*. 1. Lass-Torres Béla (MAC.) 2 percz 32.2 mp.; 2. Belezay (MAFC.). — *Külföldiek versenye*, (50 m.) 1. Opitz R. (Berlin) 32.6 mp.; 2. Buchfelder (I. WASC.). — *Mellúszás-handicap*. 1. Vári J. (TTC.) 4 mp. hátrány, 1 percz 37.3 mp.; 2. Széchy L. (MAC.) 5 mp. hátrány. — *Külföldiek versenye* (200 m.) 1. Schuh F. (WAC.) 2 percz

53.4 mp.; 2. Sturm (Amateur). — *3x33½ m. staféta*. 1. MAFC. (Peterdy, Donáth, Rimanóczy 37.4 mp.); 2. BAK.; 3. MAC. — *Kilivási match*, (100 yard.) 1. Opitz R. (Berlin) 1 percz 03 mp.; 2. Munk J. (MTK.) 1.5 méterrel. Rimanóczy feladta a versenyt. — *Vízipóló*. FTC.—Amateur 3:0. Az Amateur a II. félidő 13 perczében feladta a küzdelmet.

() A MUE. uszóversenye. A Magyar Uszó-Egyesület szombaton délután rendezte idei első uszóversenyét a millenáris pályán a következő eredményekkel:

66 méteres megnyitőverseny. 1. Nagy Endre (FTC.) 56.2 mp. — 100 méteres mellúszás *handicap*. 1. Kőszegfalvi (BAK.) 8 mp. h., 1 percz 42.4 mp. — 66½ méteres főverseny. 1. Rimanóczy (MAFC.) 45 mp. — 66½ méteres (ifj.) 1. Timár János (MUE.) 45.8 mp. — 100 méteres junior *oldalúszás*. 1. Mérey Gyula (FTC.) 1 percz 25.6 mp. — 66½ m. (seniorok) 1. Dr. Biegelbauer Árpád (MUE.) 53.2 mp. — 33½ m. (gyermekverseny). 1. Natáfalusy (BUE.) 23.2 mp. — 100 m. *handicap*. 1. Wenisch (BAK.) 8 mp. hátrány, 1 percz 32 mp. — 100 m. *hátúszás*. 1. Pois István (MAC.) 1 percz 27.4 mp. — 400 m. *főverseny*. 1. Belezay László (MAFC.) 6 percz 55.6 mp. — *Hűlgyek versenye* (33½ m.). 1. Klaussek Manózi. — 66½ m. *négyes junior hátúszás*. 1. Sebők István (FTC.) 58.6 mp. — 400 m. *junior-uszás*. 1. Eperjessy (FTC.) 6 percz 46 mp. — *Plunging*. 1. Onody (MUE.) 18.65 mp. — *Négyszer 33 kétharmad m. négyes staféta*. 1. MAC.

() Az atlétikai bajnokságok. Az idei atlétikai szezon legérdekesebb napja június harmadik vasárnapja lesz. A magyar sportközönség, amely mindig a legnagyobb érdeklődéssel kísérte atlétikáink elítjének küzdelmét, az idén is magas nivóju sportélvezetre számíthat. Eddig száztizennhat szabadtéri bajnokság folyt le már a szövetség vagy hivatalos megbízottja rendezésében. Ezek közül harminczban a Magyar Atlétikai Klub, tizenhatban a Budapesti Egyetemi Atlétikai Club színei győztek. A Magyar Uszó Egyesület tíz bajnokságban, a Budapesti (Budai) Torna Egyesület, a Magyar Testgyakorlók Köre és a Posta- és Távirada Tisztviselők Sport-Egyesülete kilenc-kilenc bajnokságban győzedelmeskedett. Öt bajnokságot nyert a Budapesti Atlétikai Klub, négy bajnokságban az Ó-Budai Torna Egyesület volt az első. Három ízben az Aradi Atlétikai Club, a Budapesti Torna Club és a Ferencvárosi Torna Club színei győztek. Bajnokságot nyert még a Műegyetemi Atlétikai és Football Club, a Selmeczi Főiskolai Atlétikai Club, a Pozsonyi Torna Egyesület, a Nyiregyházi Torna- és Vívó Egyeslet, az Újpesti Torna Egylet és a Kassai Atlétikai Club.

A június hó 19-iki bajnoki viadal nevezési zárónapja június 13-án délután 6 óra. Elkészett, valamint tét nélküli nevezések nem fogadtatnak el. Tét versenyszámokként a MASz. kötelekbe tartozó egyesületek tagjainak 5 korona, másoknak 8 korona.

() A Pozsonyi TE. jubileumi versenye. Harmincz éves fennállását ünnepelte meg a vidék legtevékenyebb és legtöbb sikert aratott sportegylete, a *Pozsonyi Torna Egyesület*. Fényes keretben folyt le ez az ünnepély, a legprecízebb rendezésben. Legszebb eredménnyel *Szathmáry* (MAC.) szerepelt, kivüle még *Kóczán* (FTC.), *Luntzer* (PTE.), *Mudin* (MAC.) és br. *Wardener* (MTK.) értek el kiváló eredményeket.

Nyilttér.

Érvényben közöltéskort nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Most jelent meg!

HEMOPATIA

A vérgyógyítás és eredményei.

Érdekes, tanulságos népszerű orvosi könyv.

Ára fűzve 1 K., diszkötésben 1 K. 60 fill.

Kapható minden könyvkereskedésben és a szerzőnél: dr. Kovács Izso orvos. Budapest, V., Váci-kört 18. sz.

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, bélessel 45, Frank, v. Ferencz József-ölt. egész selyem-bélessel 55 frt.

legnagyobb angol kelméből, szakis mérték szerint, első-rangú kivitelben. ZÉLINGER SAMU angol készpénzrendszerű ural szabótermében IV. ker., Belváros, Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 46-59.

KÖZGAZDASÁG.

Villamossági tröszt? Egy idő óta a villamossági ipar körében egész Közép-Európában nagy mozgolódás észlelhető. Igen jelentékeny vállalatok fuzionálnak és terjeszkednek, nyilván abból a célból, hogy a Közép-Európában, különösen pedig Ausztriában a küszöbön levő nagy közmunkákért annál sikeresebben szállhassanak sikra. Ezek a mozgalmak erősen hasonlítanak ahhoz, mint ahogy itt egy nagy villamossági tröszt készülne. Az a hír járja ugyanis, hogy Bécsben az Egyesült villamossági r.-t. fuzionál a Brown, Boveri et Co. részvénytársasággal, amely szinte világhírű vállalatnak a svájci Baden a székhelye. Tényleg azonban szó sem lehet fuzióról, hanem Osztrák Brown-Boveri-művek cég alatt Bécsben új részvénytársaság alakul 4 és fél millió korona részvénytökével. Ebből 2 millió koronát az osztrák Egyesült villamossági részvénytársaság vesz át, 2 és fél millió pedig a Brown, Boveri et Co. r.-t. az alsó-osztriai leszámitoló-társasággal együtt. Ez az új osztrák részvénytársaság átveszi az Egyesült villamossági r.-t. bécsi gyártelepét, amelyet kibővíti, ha lehet, ha pedig szükséges lesz, akkor új gyártelepet épít. Az Egyesült villamossági r.-t. pedig finanszírozó vállalatá alakul át. Eddig is fő részvényese volt az újpesti Egyesült izzólámpa- és villamossági részvénytársaságnak és a budapesti Egyesült villamossági és gépgyár részvénytársaságnak. E részvénybirtokához járul most majd az Osztrák Brown Boveri-művek 2 millió koronányi részvénye, úgy hogy ezek a részvények teljesen abszorbeálják az 5 millió koronányi részvénytökéjét és a további finanszírozásai számára kötvényeket fog kibocsátani, mielőtt ehhez az osztrák kormány engedélyét kérészközlte. A villamossági iparban szinte mindennaposak ezek az átalakulások és minden nagyobb villamossági vállalat egész patkánykirálya a különböző villamos vállalatoknak, amelyek egész hátrólátatot képeznek. A nagy német villamossági társaságok majd mindegyikének van ily ágazata Ausztriában is, míg a Brown, Boveri et Co. svájci vállalat, mely egyike a legnagyobbaknak a téren, nem volt Ausztriában képviselve. Pedig itt most óriási tervekkel foglalkoznak a villamosság körül. Különösen az alpesi vidék vasutjait akarják villamos üzemre átalakítani, ugyancsak az alpesi vidék óriási vízerejét készülnék értékesíteni és még számos nagy villamossági átalakulást terveznek. Ez mind tág tért nyit a villamossági vállalatok tevékenységének. Az Egyesült villamossági r.-t. csakis villamos gépek gyártására van berendezve, de vasutaknak villamos üzemre való átalakítására, nagy turbinák és motorok gyártására nincs felszerelve. Az új osztrák társaság mindezzel fog foglalkozni, de a főcélja mégis az lesz, hogy ennek a révén a Brown, Boveri et Co. r.-t. Ausztriában is megveti a lábát és részt fog venni abban a nagy versenyben, amely itt a villamos erők alkalmazása körül készülöben van. Majdnem kétségtelenné mondható, hogy rövidesen Magyarországra is átnyúl majd ez a tevékenység, minthogy az Egyesült villamossági részvénytársaság nagy mértékben van Magyarországon érdekelve és a tranzakciónál a Pesti magyar kereskedelmi banknak is kiváló része van és az Osztrák Brown-Boveri-művek igazgatóságában is megfelelően képviselve lesz.

Munkásbiztosítási elvi határozat. Felmerült konkrét tényből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a munkásbiztosító hivatal, hogy az alkalmazottak munkába lépésének a pénztárnál való be nem jelentése esetén, a munkást az elkövető munkaadó az illető alkalmazottnak betegségéből kifolyólag a pénztár részéről kiszolgáltattott összes segélyek által okozott költségeket megteríteni tartozik.

A jó termés és az Első Magyar Gazdasági Gépgyár. Minden jel arra mutat, hogy az idén jó termésünk lesz. Csak természetesen tehát, hogy gazdáink ezt a kedvező évet fölhasználják arra, hogy a már évek óta nélkülözött beruházásaikat most végre is hajtsák. Ezért aztán gazdasági gépgyárainknak az idén kiváló üzletük lesz. A múlt években fölhalmozódott árukészleteiket már

mind értékesítették és bőven el vannak látva rendelésekkel is. Így az *Első Magyar Gazdasági Gépgyár* összes raktárkészletét elhelyezte már, sőt annyi megrendelése van már egész évre, hogy elég tenni sem tud neki. E kitünő üzletmenet hatása alatt a tőzsdén az utóbbi napokban nagy érdeklődés volt az Első Magyar Gazdasági Gépgyár részvényei iránt, amelyek 30 koronával 400 koronára emelkedtek arra a hírre, hogy a gyár az idei évről nagyobb osztalékot fog fizetni.

Stetina államtitkár a csipkekiállításán. Stetina József kereskedelemügyi államtitkár Szűry János miniszteri tanácsos kíséretében tegnap délelőtt meglátogatta az Oszágos Iparegyesületben rendezett csipkekiállítást. Az egyesület háziipari szakosztálya nevében Gelléri Mór igazgató fogadta az államtitkárt, aki a kiállítás rendezőinek, Szécsóné-Nagy Etelka és Nagy Ida urhölgyeknek vezetésével apróra megtekintette a kiállított szebbnél-szebb holmikat. A kiállítás e hó 15-én záródik. Díjtalanul megtekinthető délelőtt 9—1 és délután 3—6 óra közt.

A Hitelbank és a Lipótvárosi Takarékpénztár Az utóbbi időben a Budapesti Lipótvárosi Takarékpénztár tökékelésével kapcsolatosan állandóan emlegetik, hogy a takarékpénztár a Magyar Általános Hitelbank támogatásával emeli fel hat millió koronáról tíz millió koronára alapitóját és hogy így a Hitelbank bizonyos befolyást fog gyakorolni a takarékpénztár további vezetésénél. A Hitelbank részerei felkérték annak megállapítására, hogy a Hitelbanknak semmi köze sem lesz a Lipótvárosi Takarékpénztár tökékelésénél s hogy nem is szándékozik beavatkozni a takarékpénztár ügyeibe.

Egy iparvállalat vesztesége. A Hellinger János és társa részvénytársaság, mely csak alig három esztendő előtt alakult, még mindig veszteséggel dolgozik. A múlt évi veszteség 58.586 korona volt, az előző évi 12.297 koronával szemben. A részvénytöke 600.000 korona.

A Kerámiai gyár félmillió üzlete. A Magyar Kerámiai Gyár Részvénytársaságot Pozsony város megbízta fútezáinak burkolásával. Az üzlet 500.000 koronát meghaladja.

Tőzsdepalota Temesvárott. Már megirtuk, hogy Temesvárott tőzsdét állítanak fel. A tőzsdepalotát Baumhorn Lipót budapesti műépítész építi; költségeire 600.000 korona van előirányozva.

A termésjelentés hatása a tőzsdére. A szombat délután közzétett hivatalos termésbejelentés — melyhez hasonló jót Magyarországon még megközelítőleg sem publikáltak — a tőzsde mai jzleti forgalmára alig gyakorolt hatást. A buza ára, eltekintve a kezdetben beállott futólagos 15 fillérről áreséstől, szombathoz képest végeredményben teljesen változatlan maradt, noha a rendkívül kedvezően hangzó és egy rekordtermést jelző bejelentés inkább az árak csökkenését lehetett volna várni. Ehelyett a határidős piacon, különösen októberi buzára csupa vevő jelentkezett. A hivatalos tudósításokkal teljesen ellentétben a hozban érdekelt körök mindenféle eddig még ellenőrizhetlen hírekkel halmozták el a tőzsdét és különösen Zenta vidéke látta a vetések hirtelen rosszabbodását. A hiszékeny spekuláció erre hamarosan nagy fedezéseket eszközölt, ami által az eleinte hanyatlásnak indult buzaár gyorsan emelkedve, behozhatta az egész napi veszteségét. Rozsban élénk volt a forgalom. Kezdetben 6 korona 90-ig csökkent, zárulátnál 7 koronáig javult, úgy hogy szombathoz képest az egész árvesztesség 8 fillér. Zab és tengeri alig változott.

A vetések állása a külföldön. A földművelésügyi miniszterhez a következő jelentések érkeztek: A varsói cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a korán bekövetkezett tavaszi időjárás a külső gazdasági munkálatok befejezésére rendkívül kedvező volt. Az őszi is jól haladnak, emellegva a terméskilátások általában kielégítőek és jók. A moszkvai cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy az őszi vetések nagyon jól fejlődnek, különösen Vjatha, Dyer és Szmolenszk kormányzóságokban. Kevésbé jók a vetések Nisnij-Novgorod, Riesen és Ufa kormányzóságokban. A tavaszi vetések kivétel nélkül jól gyarapodnak. Az odesszai cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a mezőgazdasági állapot kielégítő. A szentpétervári cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy az időjárás a birodalom nagyobb részében kedvező lévén, vetések jól fejlődnek és nagy átlagban közép és jó középtermést ígérnek.

Szerbia. A belgrádi cs. és kir. konzul jelenti, hogy az időjárás az utóbbi lefojt hetekben sokat javított az április és májusi kedvezőtlen időjárás okozta hiányokon, amelyek különösen a tul sok osó következtében állottak be. A megmaradt őszi és tavaszi vetések szépen gyarapodnak és kielégítő termést is ígérnek. Ahol a kalászos vetések tönkrementek és a talajt újból felszántották, ott a tengeri-vetés nyert kiterjedésben. A gyümölcsfák termését a nagymértékben fellépett hernyók részben tönkretették.

Bulgária és Kelet-Rumélia. A vidini cs. és kir. konzul jelenti, hogy a növényzet rendkívül jól fejlődik, különösen szépen áll a gabona és kápsáféle.

Amerikai Egyesült-Államok. A newyorki cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a vetések fejlődése általában megfelelő; úgy az őszi, mint a tavasziak is kielégítően állanak. A takarmányfélékből a terméskilátások jók. A san-franciscoi cs. és kir. konzul jelentése szerint a vetések kielégítőek, fejlődésük megfelelő.

A német birodalomban az őszi vetések az utolsó idő alatt keveset fejlődtek. A buza a kedvezőtlen idő hatásának jobban ellentállt, a rozsvetések azonban az éjjeli fagyok és hűvös, szeles időjárás következtében sok helyen megritkultak. Birodalmi átlagban az őszi buza állása 2.3 (áprilisban 2.2), az őszi tönköly 2.2 (2.1), az őszi rozs pedig 2.6 (2.4) számmal jelölhető. A tavaszi kalászosok vetése április közepén a kedvezőtlen időjárás következtében nem volt befejezhető. A korán elvetett tavaszi kalászosok állása általában kielégítőnek mondható, habár fejlődésükben visszamaradtak és részben sárgás színt mutatnak. Birodalmi átlagban tavaszi rozs és árpa 2.4, tavaszi buza és zab 2.5 számmal jelölhető.

A „Franklin” részvények emelkedése. Még a nemzetközi értékek körül észlelhető élénkség közepette is magára tudja irányítani a tőzsde figyelmét a Franklin-Társulat, magyar irodalmi és könyvnyomdai müintézet r.-t.-ra, amelynek részvényei az élénk kereslet következtében ma 20 kor.-val 608 koronára emelkedtek.

A tömegáruk vasúti szállításának szabályozása. A vasúti forgalomtorlódások elkerülése céljából a m. kir. államvasutak igazgatósága azzal a megkereséssel fordult a budapesti kereskedelmi- és iparkamarához, hogy az érdekelt cégeknek hasson oda, hogy a szállítási időhöz nem kötött tömegáruk, (épület- és tűzifa, szén, só, érc, kő stb.) zömét még a nyár folyamán, mindenesetre azonban az erősebb őszi gabonaforgalom bekövetkezése előtt, folyó évi szeptember havát megelőzőleg szállítsák rendeltetési helyükre. A kamara az államvasutak e megkeresését az érdekelt ipari és kereskedelmi körök figyelmébe ajánlja.

Nagy közmunkák Temesvárott. Ismeretes, hogy Temesvár városa 10 millió korona kölcsönt vett föl. E kölcsönből a város nagy közmunkákat végeztet. A város tanácsa ugyanis legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a tízmillió nyolczszázezer koronás kölcsönből öt milliót esatornázásra, három milliót vízvezetékre, kilencszázezer koronát vízerőműre, másfél millió koronát városbővítésre, kétszázezer koronát a piarista főgimnázium építésére és fél milliót városrendezésre fog fordítani.

Az Egyesült Téglá és Czementgyár Részvénytársaság igazgatóságának tegnap tartott ülése elhatározta, hogy e hó 24-ére közgyűlést hív egybe, melynek javasolni fogja, hogy 3.400.000 K névértékű 4.5 százalékos elsőbbségi kötvényt bocsássanak ki. E kötvények ellenértékét, valamint a legutóbbi részvénykibocsátás által beszerzett tőkét arra fogják fordítani, hogy a társaság forgalomban levő 6 százalékos kötvényei bevonassanak, továbbá arra, hogy a társaság lábatlani portlandcement-gyára legmodernebb berendezésű újabb gyár létesítésével az eddigi termelés közel kétszeresének előállítására bővítessék ki, ami mellett mind a gyártmányának legelsőrangú minősége, mind a lényegesen gazdaságosabb előállítására fog biztosítani. A kötvényeket a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezetésével álló konzorcium fogja átvenni, melyben a bécsi Kais. kön. priv. Oesterreichische Landerbank nagy kvótával részesedik.

Márványmenyasszony-vendéglő

I., Márvány-utca 6. szám.

Remek árnyékos kerti helyiség, az összes előkelőségek találkozó helye. Naponta délelőtt és este rákpörkölt, pörkölt csirke, májusi bowlé. Esténként Berki Miska népszerű cigányprimás zenekara hangversenyez. — Szeparé. Reggel 3 óráig nyitva. — B. partfogásért eszedz

Soros Gyula.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
BAKTERIUM MENTES természetes ásványvíz
 ÜDÍT-GYÓGYÍT. Kapható mindenütt.
 Budapesti Főraktár: Eötvös-utca 44. Telefon 86-35.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, június 13.

A készáruipiaczon lanyha volt ma az irányzat. Csekély kínálatjal szemben, a malnok nagyon tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és rossz árakat ígértek. Mivel másrészt az eladók sem erőltették a dolgot, korlátolt maradt a forgalom, amelynek folyamán mindössze alig 4000 q buza kelt el, a szombatiaknál tíz fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 11.70 korona volt 79 kilós tiszavideki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.85 korona 74.5 kilós tolnai buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs 15 fillérrel, a tengeri 10 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Forgalomba került: 1200 q rozs 7.25 kgronás áron, 800 q zab 7.05-7.40 koronás áron és 400 q tengeri 5.40-5.42.5 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet rendkívül viharosan indult meg és természetesen roppant lanyha volt az irányzat. A kulcs már jóval a megnyitás előtt igen nagy tömegben csoportosult és izgalmatlan várta a kezdést jelző cseppet. Abban a pillanatban, amint az elhangzott, rögtön pár száz torok egyszerre és roppant sürgősen kinalta a kötéseket. Hogy milyen árfolyamokon, azt csak a tőzsdészségben álló volt képtes megérteni, az egy-két lépésnyire tovább állók a nagy hangzavarban semmit sem értek. A titkárságnak is nehéz dolga volt a kezdő-kurzusokat megállapítani. A forgalom folyamán mindvégig lázas izgalmosság uralkodott. Igen nagyarányú üzlet mellett kezdetben még tovább csökkentek a kezdő kurzusok, később azonban nagyobb arányú fedezési vásárlásokra tulsulyra jutott a kereslet, mire aztán meglehetősen emelkedtek a jegyzések. Az októberi buza 10 fillérrel a tegnapi zárlaton átul, 9.26 koronán indult, gyorsan 9.19-ig még tovább csökkent, aztán 9.36-ig emelkedett és zárlatkor 931 koronán maradt. A szombati zárlatához viszonyítva, végered-

ményképpen ma az októberi buza 2 fillérrel, az októberi rozs 5 fillérrel, a júliusi tengeri 3 fillérrel, az új tengeri 8 fillérrel csökkent, az októberi zab ellenben 6 fillérrel javult.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a követőké volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavideki	75	—	79	23.15-23.25
"	76	—	80	24.40-24.50
"	77	23.75-24.25	81	—
"	78	24.15-24.35	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.05-22.95
"	76	22.45-25.35	80	23.05-22.95
"	77	24.20-24.15	81	—
"	78	24.45-23.95	82	—
Festvidéki	75	—	79	24.25-23.40
"	76	—	80	24.15-24.15
"	77	24.20-24.45	81	—
"	78	24.05-23.80	82	—
Bánsági	75	—	79	23.65-22.10
"	76	—	80	—
"	77	24.05-23.90	81	—
"	78	24.35-24.50	82	—
Bácskai	75	—	79	22.85-23. —
"	76	24.05-23.90	80	—
"	77	23.80-23.25	81	—
"	78	23.20-24.35	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	15.25-16.25
középmínőségű új	—	—	—	15.25-14.90
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	11.70-12.40
II-rendű	—	—	—	11.40-11.60
Zab I-rendű	—	—	—	14.20-14.60
II-rendű	—	—	—	13.40-13.80
Tengeri belföldi új	—	—	—	10.80-11.10

Eladott:
 Buza: Tiszavideki: 200 q 79 k 23.20 K, 100 q 78.8 k 23.20 K felső, 200 q 78 k 23.30 K, 500 q 78 k 22.80 K felső.
 Festvidéki: 100 q 79.5 k 23.40 K.
 Bácskai: 350 q 74.5 k, 350 q 76.5 k 22.20 K.
 Felsőmagyarországi: 130 q 77 k 22.30 K, 100 q 76 k 22.10 K, 100 q 76 k 22.70 K.
 Fejérmegyei: 270 q 76.5 k 22.30 K, 100 q 76 k 22.10 K.
 Marosi: 100 q 76 k, 100 q 76.5 k 100 q 77 k 22.50 K.
 Aradi: 500 q 75 k 22 K.
 Tolnai: 750 q 74.8 k 21.70 K.
 Raktári: 120 q 76 k 22.10 K.
 Rozs: 750 q 14.50 K kpf par, 10 q 14.50 K kpf par, 300 q 14.50 K kpf par.
 Zab: 100 q 14.40 K kpf, 100 q 14.40 K kpf, 100 q 14.80 K kpf.
 Tengeri: 100 q 10.80 K kpf par, 200 q 10.80 K ab Budapest, 110 q 10.85 K ab Budapest.

A határidőpiacon kötötték:
 Délelőtt:
 Előforduló kötések (50 kg-kint) 1910-ra:
 Buza októberre 9.26-9.19-9.36-9.24-...
 Rozs októberre 7.0-6.91-7.02-...
 Zab októberre 7.16-7.24-7.15-7.30-7.23-...
 Tengeri júliusra 5.39-5.40-5.33-5.40-5.39-...
 Tengeri augusztusra 5.52-5.51-5.54-...
 Új tengeri májusra 5.72-5.71-5.73-5.68-5.69-...

7 óra 30 percetk, zárulnak:

Buza októberre	9.34-9.35
Rozs októberre	7.02-7.03
Zab októberre	7.27-7.28
Tengeri júliusra	5.39-5.40
Tengeri májusra 1911-re	5.69-5.70
Repeze augusztusra	12. — 12.10

Budapesti gabonaforgalom.
 1910. június 10-től 1910. június 12-ig.

	Érkezett	Elszállított
	méter mázsa	
Buza	6556	—
Rozs	1176	—
Arpa	405	—
Zab	3418	8238
Tengeri	18746	12774
Liszt	202	22995
Korpa	—	1321

Értéktőzsde.

Ma meglát lanyha napja volt a tőzsdének. Egyrészt a nyári szezon, másrészt a krónai események hatása alatt alig volt érdeklődés az értékek iránt. Inkább a kínálat volt tulsúlyban és ennek folytán csökkentek is némiképp a nemzetközi értékek, míg a helyi értékek legtöbbször a kedvező termés kilátásaira való tekintettel élénken voltak keresve és emelkedő irányt követtek. Így aztán, míg az Osztrák hitel a szombati zárlatához viszonyítva fél koronával, a Magyar hitel pedig 2 koronával gyengült, addig a Schlickgyár a mai üzlet folyamán 3 koronával, a Magyar Villamosági 4 koronával, a Gazdasági gépgyár 15 koronával, a Násiozi tanügyiár 5 koronával emelkedett. A forgalom a nemzetközi értékek piacán egészen jelentéktelen maradt, míg a helyi értékek piacán igen élénk volt. Kötötték: Hazai bank 302-303.50-302.50 koronán, Lipótvárosi takarékpénztár 209.50 koronán, Schlickgyár 495-500 koronán, Ganzgyár 3450-3505 koronán, Magyar Villamosági 433-437 koronán, Danubius 449-449.50 koronán, Kerámiai 296-300 koronán, Athenaeum 307-308 koronán, Gazdasági gépgyár 380-395 koronán, BUE vasút 300 koronán, Aszfalt 211-209 koronán, Agrárbank 487-487.50 koronán, Salgó 644 koronán, Téglá- és cement elsőbbségi 321 koronán.

Az előforduló előfordult kötések:
 Osztrák hitel 673.25-672.50-671.25, Magyar hitel 847-846.25-845, Adlamvasút 733, Jelzálogbank 488-488.50, Városi villamosvasút 380-380.25, Közüti 713.50-714.50-713 K.
 A déli tőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 672.50-671.75, Magyar hitel 846.50-845, Leszámitolóbank 561-562.50, Jelzálog 488.50-487.75, Közüti 713 Városi villamos vasút 379-378 K.
 Utóteszté délután 4 órakor:
 Osztrák hitel 668.75, Magyar hitel 842, Adlamvasút 731.50, Jelzálog 487, Rimamurányi 690, Leszámitoló 563, Közüti 712.25, Városi 378.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam		
	PéNZ	ÁRU	PéNZ	ÁRU	PéNZ	ÁRU	PéNZ	ÁRU
Államadósság								
Magyar aranyjárdék	4%	118.50	114	—	—	—	—	—
Koronajárdék	4%	92.50	89.50	—	—	—	—	—
Magy. kir. állampénzt. jegy	4%	100	100	—	—	—	—	—
Államadóss. Vaskapu céltár	3%	77	77	—	—	—	—	—
1890. évi nyereségykölcsön	—	235	231	—	—	—	—	—
H-Schwabn. r. k. k. k. k.	4%	99	100	—	—	—	—	—
Magyar föltéherment. kötv.	4%	98	94	—	—	—	—	—
H. v. Szilv. k. k. k.	4%	94	95	—	—	—	—	—
Tiszai-és szegedi nyer. kötv.	4%	109	108	—	—	—	—	—
Egyesített járad. papírban	4%	98	98.50	—	—	—	—	—
ezüstben	4%	98	98.50	—	—	—	—	—
Osztrák aranyjárdék	4%	118.50	117.80	—	—	—	—	—
koronajárdék	4%	92.50	91.50	—	—	—	—	—
államadóss.	4%	92.50	91.50	—	—	—	—	—
1894. 200 K. n. é.	4%	172	176	—	—	—	—	—
1894. 100 K. n. é.	4%	326	332	—	—	—	—	—
Benei sz. f. v. köcs. adómen.	4%	90.20	91	—	—	—	—	—
Temesbégav. szab. köcs.	4%	95.80	96.80	—	—	—	—	—
Záloglevelek, elsőbbségek.								
Egyes. budapesti f. v. takp.	4%	98.75	98.75	—	—	—	—	—
Hazai-bank r. t. kamat kötv.	4%	92.50	92.50	—	—	—	—	—
Hiszt. r. t. r. s. földhitelint.	5%	101.75	102.75	—	—	—	—	—
50% e. 5%	—	101.75	102.75	—	—	—	—	—
50% e. 4%	—	97.75	98.75	—	—	—	—	—
M. agr. és járad. azölkötv.	4%	94	95	—	—	—	—	—
jár. v. h. z.	4%	98.75	99.75	—	—	—	—	—
záloglevél	4%	98.75	99.75	—	—	—	—	—
M. ált. takp. r. t.	4%	92.50	93.50	—	—	—	—	—
Magyar földhitelintézet	4%	98.25	99.25	—	—	—	—	—
sz. talajj.	4%	91.90	92.90	—	—	—	—	—
Magy. helyi ár. vas. kötv. 50% órra	—	93	93	—	—	—	—	—
Magyar jelzáloghitelbank	4%	98.75	99.75	—	—	—	—	—
f. v. jelzáloghit.	4%	92.50	93.50	—	—	—	—	—
nyer. kötv.	4%	92	93	—	—	—	—	—
konv. nyk. 100 K	—	132	134	—	—	—	—	—
nyer. kötv. 100 K	—	108	109	—	—	—	—	—
Magyar orsz. központi takp.	4%	99	100	—	—	—	—	—
köz. kv.	4%	98.75	99.75	—	—	—	—	—
köz. kv.	4%	98	99	—	—	—	—	—
Pesti hazai takp. köz. kv.	4%	98.75	99.75	—	—	—	—	—
záloglev.	4%	99.25	98.25	—	—	—	—	—
100 K. n. é. nyer. k.	—	109	110	—	—	—	—	—
Záloglevelek, elsőbbségek.								
Pesti magy. keresk. bank	4%	98.50	100.50	—	—	—	—	—
Pesti m. keresk. b. közs. kv.	4%	92.75	93.75	—	—	—	—	—
Adria tengerhajózási r. t.	4%	99.50	100.50	—	—	—	—	—
Budapesti közuti vasút-társ.	4%	96.25	97.25	—	—	—	—	—
Budapest vill. vasút r. t.	4%	91	92	—	—	—	—	—
Budapest-pesti vasút	4%	99.50	99.50	—	—	—	—	—
Kassa-óderbergi vasút	4%	94	95	—	—	—	—	—
1891. ár. 4%	—	108	109	—	—	—	—	—
1891. ár. 4%	—	94	95	—	—	—	—	—
M. t. folyam. és tengerh. r. t.	4%	108	109	—	—	—	—	—
Bankok.								
Angol-osztrák bank	—	811	812	—	—	—	—	—
Budapesti bank részv. társ.	—	845	846	—	—	—	—	—
Első magyar iparbank	—	410	415	—	—	—	—	—
Erdélyi-részi takarékp. záloglev. r. t.	—	100000	101000	—	—	—	—	—
Hazai bank részvénytársaság	—	380	383	—	—	—	—	—
Hermes m. ált. váltóüzlet r. t.	—	380	383	—	—	—	—	—
Horvát-szlavon orsz. j. k. k.	—	231	234	—	—	—	—	—
Magyar agrár- és járadék. r. t.	—	435	437	—	—	—	—	—
Magyar ált. hitelbank	—	345	348	—	—	—	—	—
Magyar jelzáloghitelbank	—	451	457	—	—	—	—	—
Magyar bank és kereskedelmi r. t.	—	742	748	—	—	—	—	—
Magy. kir. szab. osztályos r. t.	—	1710	172	—	—	—	—	—
Magyar leszámitoló és pénzv. bank	—	189	190	—	—	—	—	—
Magyar takarékp. közp. j. k. k.	—	296	297	—	—	—	—	—
Osztrák hitelintézet	—	671	672	—	—	—	—	—
Osztrák-magyar bank	—	1820	1830	—	—	—	—	—
Pesti magyar kereskedelmi bank	—	383	384	—	—	—	—	—
Unionbank	—	691	692	—	—	—	—	—
Takarékpénztárak.								
Bélvárosi takarékpénztár	—	85	86	—	—	—	—	—
Budapesti-lipótvárosi tkp.	—	529	540	—	—	—	—	—
Budapesti-lipótvárosi tkp. r. t.	—	209	210	—	—	—	—	—
Budapesti tkp. és orsz. zálogk. r. t.	—	443	453	—	—	—	—	—
Egyesített budapesti f. v. tkp. r. t.	—	2410	2420	—	—	—	—	—
Közbányi takarékpénztár r. t.	—	245	255	—	—	—	—	—
Magyar általános takarékpénztár	—	643	653	—	—	—	—	—
Magyar orsz. közp. takarékpénztár	—	1734	1744	—	—	—	—	—
Pesti hazai első tkp.-egyesület	—	1975	1985	—	—	—	—	—
Biztosító társaságok.								
Pesti biztosító társaság	—	720	730	—	—	—		

Bécsi gabonafőzsda.

Bécs, június 13. (Saját tudósítónktól.) Az amerikai kedvező termésbecslés következtében a piac irányzata lanya, de a tartózkodás miatt csak egészen jelentéktelen kitételek fordultak elő. Buza 5—10 fillérrel olcsóbb lett és orosz buza bécsi raktáron 78 kg. 8.45 K köttetett. Roze és tengeri 10 fillért vesztett árából, zab ellenben szilárdan tartott.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.25—12.50, bánáti 11.75—12.10, mosoni és győri 10.55—11.15, tótfelvidéki és délvasuti 10.55—11.15, marchfeldi 10.10—10.40, orosz 11.25—11.75.

Roze: tótfelvidéki 7.85—8, csepeli 7.80—8, pestmezei 7.90—8.05, délvasuti 7.75—8.05, különféle magyar 7.75—8, osztrák 7.75—8.10.

Árpa: tótfelvidéki 6.40—6.65, takarmány 5.90—6.30, Magyar tengeri 5.70—5.95, Cinqnantin 7.90—8.40, Magyar zab 7.95—8.15, válogatott 8.15—8.50, osztrák 7.40—7.65.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 13. Lanya newyorki jelentésekre és a krítai bizonytalan helyzet miatt a piac tartózkodóan viselkedett, az árfolyamok azonban meglehetősen tartottak, hitelrészvények szilárdak. Korlátok közt Dunagőzhajózási értékek gyengültek, galliciai Kárpátpetroleum értékei tartottak. A déli tőzsde csendes forgalommal nyílt meg, az irányzat kedvtelen volt. Később a vezetőértékek csekély kitételek mellett alig változtak.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 672, Magyar hitel 846.50, Államvasutak 752.75, Déli vasut 118, Alpisi 724.25, Rimamurányi 388.50, Skoda 386.50, Török sorsjegy 259.50 K.

Egy óra 30 perckor: Osztrák hitel 671.75, Magyar hitel 846.50, Anglo 312, Union 600.50, Laenderbank 500, Bankverein 543.50, Államvasut 752.50, Déli vasut 118, Alpisi 723.50, Májusi járadék 94.20, Osztrák aranyjádék 117.10, Osztrák koronajádék 94.20, Magyar aranyjádék 113.25, Magyar koronajádék 92.30, Török sorsjegyek 258.50, Márka 117.55 K.

Érték. június 13. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos aranyjádék 113.10, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 156.50, Magyar hitelbank részvény 843.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 502.—, Rimamurányi 687.50, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 487.—, Magyar koronajádék 92.30, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 92.60, Magy. nyeresim-kölcs. sorsjegy 226.75, Kassa-Oderbergi

Vasutészv. —, Magyar jelzálogbank 486.—, Magy. kereskedelmi bank 88.87 Az irányzat üzletellen.

Érték. június 13. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papírjádék 94.20, 4 százalékos osztrák aranyjádék 116.35, 1860-as sorsjegy 170.85, Osztrák hitel-sorsjegy 537.—, Angol-osztrák bankrészvény 310.50, Bécsi Bankverein 542.70, Osztrák magyar bank 18,12, Déli vasut 117.90, Dunagőzhajózási társ. 1156 —, Dohány-részv. 383.—, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.57, Osztr. Lloyd 579.—, 4.2 száz ezüst jár. 94.20—98.10, Osztr. koronajádék 94.20, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 669.75, Union-Bank 601.25, Osztrák Landerbank —, Osztrák-magyar államvasut 751.50, Elbevölgyi vasut —, Alpisi részvény 722.90, 20 irankos 19.10, Londoni váltóár 240.85, Lipótkohó 525.—, Török sorsjegy 257.75.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 13. (Értéktőzsde.) Állandóan barátságos irányzat mellett a spekuláció a forgalom megnyitásokor újabb realizációkat teljesített, amelyek a legtöbb értékneben újabb eséseket vontak maguk után. Erősebben csökkentek egyes bányavértékek és villamosági részvények, utóbbiak közül Siemens és Halske; gőzhajós részvények is nyomottak voltak, osztrák értékek kissé lemorzsolódtak. Bankok közül a Dresdener Bank és a Schaffhausener Bankverein, különösen az előbbieket szilárdak voltak. A járadékpiacra különösen török sorsjegyek szenvedtek realizációk következményei alatt. A további folyamatban vonatott forgalom mellett csak szorványosan voltak kisebb esőkkenések följegyezhetők. Engedő zárlat után a tőzsde magartatása nyugodtabb lett. Kanada, valamint Phönix részvények csekély emelkedést értek el, utóbbiak azért, mert visszavásárolták őket 13 százalékos osztalék reményében. A készpénzpiac ipari értékei túlnyomó részt gyöngébbek voltak. Napi pénz 2½%, magánkamatláb 3¼%.

Berlin, június 13. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyzetetik: 4.2 százalékos papírjádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 99.30, osztrák hiteltőzsde 210.90, Déli vasut 23.90, orosz bankjegyek 216.70, 4 százalékos új orosz kölcsön 90.90, Disconto Commandit 187.—, Dinamittruzst 186.90, Harponi 194.90, Unifikált török járadék 94.40, 4.2 százalékos ezüst jár. 94.20, 4 százalékos magyar aranyjádék 94.90, Magyar koronajádék 92.50, Osztrák-magyar államvasut 161.20, Bécsi váltóár 550.25, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 270.70, Gelsenkircheni 208.60, Laurakohó 174.90.

Frankfurt, június 13. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjádék 97.95, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.25, Magy. ar.-jár. 95.15, Osztr. hitelint. részv. 210.50, Osztrák-magyar államvasut 161.40, Eszaki nyugati vasut —, Buxteh-radi vasut —, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bankverein 137.45, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.30, 4.2 százalékos osztrák járadék 94.90, Osztrák koronajádék 94.40, Magyar koronajádék 92.40, Osztrák-magyar bank 130.—, Déli vasut részvény 24.—, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.83, Párisi váltóár 811.16, Union bankrészv. —, Alpisi részv. —.

Hamburg, június 13. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 97.70, 1860. sorsjegy 174.—, Déli vasut 23.70, 4 százalékos aranyjádék 99.70, Osztrák hitelrészvény 210.60, Osztrák-magyar államvasut 161.—, Olasz járadék 104.70, 4 százalékos Magyar aranyjádék 94.90

London, június 13. Angol consol 82.9/.

Paris, június 13. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 95.52, Osztr. aranyjádék 100.10, Magyar aranyjádék 94.90, 5 százalékos bojár kötvény 1896. évről 516.—, 3¼ százalékos Olasz járadék 105.70, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 264.—, 5 százalékos marokkói járadék 422.—, 4 százalékos 1890. román kölcs., —, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 94.75, 5 százalékos orosz járadék 104.05, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.55, 4 százalékos spanyol jár. 86.50, 4 százalékos unifikált török jár. 94.47, Török sorsjegy 224.—, Török dolányrészvény 414.—, Osztrák földhitelintézet 1246, Osztr. Landerbank 531.—, Magyar jelzálogbank 521.—, Banque de Paris 1830, Banque Ottomane 724.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut 695.—, Hartman gépgyár 603.—, Rio Tinto 1712, Sucrerie d'Egypte 73.—, Tula 349, Urkányi kőszén 180, Chartered 43.75, De Beers 438.—, East Rand 134.50, Jagersfontein 218.—, Trans. Land Comp. 73.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.81, Váltó német piacokra (rövid) 128.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/32, Csekk Londonra 252.65, Magánkamatláb 3¼%.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó RészvénytársaságIgazgató: **ERDŐS ARMAND.**

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu. Főraktár Budapestben: ÉDESKUTY L.-nél.

LIRA HERCZEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

13

— Nem mondhatom el, — mormogta az — úgy csensett, mint az ő hangja, mikor énekelt. Már régen elvesztettem; elhagyott. Egy reggelen szemembe nevetett, megcsókolt a számat, megölelt fehér karjaival s éjjelre már csak hamu volt a tüzhelyen, mély csönd a szobában és sötétség mindenütt, sötétség, mely elhomályosít minden világosságot, mindaddig, míg újra megtalálom.

— Nem vette észre, hogy olyanhoz beszél, akit először lát.

— Ujra meg akarja találni? Talán az, akit szeret, még nem halott.

— Halott? Nem, nem halott. A holtak csöndesen, hidegen pihennek, de én érzem az ő forró csókjait, itt van mellettem, csak hogy gyönyörű természet elvitte messzire.

— Ha még nem halt meg, úgy remélhet. — szólott Tricotrin.

— Remélni? Igen, még remélek? Hát élnék máskülönben. De az évek telnek és végre is elfáradok. Kora ifjúságomban vesztettem el, s ime már öreg vagyok. Folyton uton vagyok, hol messze, hol közel, hol keleten, hol nyugaton, mindenütt őt keresem, őt keresem a városban, és az erdőben, a palotákban és a kórházakban, az utczák nyüzsgő tömege között és az elhagyott mezőkön. Sajnos, a föld olyan nagy, és halálra fáradhatok, de céloamat sohasem fogom elérni. A ház is csak őt várja, minden úgy van még, ahogy ő itt hagyta.

Fejé mellére csüggesztette s látszott arczán, hogy a pillanatra fellobogott láng lelohadt s a végtelen türelem újra erőt vett rajta.

A hajó másik oldalán egy hang lön hallható, amely őt hívta. Gépiesen engedelmesskedett, megint a régi matróz volt, és ment, hogy a hajókötelet megerősítse.

— Megint egy nő, — mormogta Tricotrin. — Mindig a régi nóta. Ugyanaz az ütés, mely Estmere biboringét furta keresztül, most átlukkaszsza a matróz durva vászoningét is. Ez ellen nincs védelem, hiába, itt a páncél, a hatalom és pénz, s hiába a szegénység az ő vélt becsületességével.

— Ki ez a matróz, Girros? — kérdezte Tricotrin a hajó tulajdonosához közeledve.

— A szegély Brunóról beszél? — felelt Girros. — Ő a legjobb matrózaim egyike, nagyon szorgalmas ember, egész gondolkodása a munkáé; délről származik ő is, nagyon jól ismertem; mivel szegény, adtam neki foglalkozást. Egykor nagyon csinos legény volt, míg felesége tönkretette.

— A felesége?

— Igen, a felesége. Még alig volt a lány tizenöt éves s ő huszonkettő. Ő egy kényes ember s egy pór asszonytól származott, nagyon szép volt, arany haja, mosolygó ajkai megbabonázták ezt a hatalmas embert, aki félig oroszán, félig bárány volt. Szelid természetének egész bensőségével kérte meg a kezét. Legjobban akkor örült, ha házikóját, melyet minden elképzelhetővel felszített, nem kellett elhagynia. Neje is gyöngédséggel viselkedett iránta, mindig előzékenységet, gondosságot tanusított, úgy, hogy senkisé számíthatott arra, hogy ilyen meggondolatlan lépésre határozza el magát. Egy napon férje elbucszott tőle, mert halászni indultunk s csak huszonnégy óra múlva térhetünk vissza. Én láttam, — az asszony mosolygott, szerelmesen simult hozzája és sokáig intezett a távozó hajó után. Éjjel térünk vissza a tengerről gazdag szákmánnyal, de ekkor már a fény, mely arczán ablakaiban mindig pislákol, ha férjét várta, — kialudt. Mint egy örült, úgy rohant le a

fel a parton Brunó, felszakította a ház ajtaját: Madelon nem volt ott. Istenem, sohasem fogom elfelejteni azt a megkövült arcot. Mi később megtudtuk a valót, hogy hová lett Madelon, de neki sohasem mondtuk el, mert tudtuk, hogy megölte volna ez a felfedezés. Madelon megunt a tengerparti csendes egyhangúságot s anyjától örökölt hóbortját követve színésztővé lett. Brunó ezt sohasem tudta meg. Most is azt hiszi, hogy elveszett, — elrabolták tőle. Most is szereti s folytonosan keresi.

— És él még az asszony?

— Igen, Goriolis néven.

— Goriolis! Az ünnepelt művész nő egy matróz felesége?

— Igen, de a férj. mitsem sejt. Mialatt délen kereste, megfedkezett arról, hogy a bűnös asszonyt megtalálhatná Párisban. Oh, bár csak sohase találma meg, s ne tudná meg a valót.

Tricotrin nem kérdezősködött tovább. Ő ismerte a színésznőt jól. Gyönyörű, szivtelen, kaczer, lélek nélküli teremtés volt.

A történet némi támpontot nyújtott neki. Ő, ki számtalanszor látta ennek a nőnek fenhéjazó viselkedését a szinpadon, teljes mértékben fej tudta fogni a megcsalt férj martíromságát.

— Oh, az én lelenzem, — gondolta, — talán azt is azért menttettem meg, hogy majd egyszer összetörjön egy oly szívet, mint ez? Napfelkeltekor a bárka a falu közelébe ért, ez volt Tricotrin célja. Elbucszott Girrostól és a szerencsétlen matróztól s átevezett a partra.

A matróz fáradt, elhagyatott, nehézkés, óriási teste, mely nem akart elpusztulni s gondteli hámloka, melyre nézve a halál kegyelem lett volna, fájdalmas ellentétben állottak Tricotrin szeméi előtt azzal a gyermekkel, akit vörösem pompázó illatos virágok között hagyott.

(Folyt. köv.)

Üzleti tudósítások

Budapesti juhvásár.

Június 13. Felhajtott 1006 juh. Árjegyzékek: Elsőrendű ürü 62-66 fillérig, kivételesen 68-72 fillérig...

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbárányok igazgatóságától.) Június 13. Előző napi eladati maradvány 1069 drb sertés...

Kőbányai sertéspiac.

Június 13. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) 146-148 fillér.

Bécsi vágómarhavásár.

Június 13. A st. marxi központi vásárosnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 3254 darab magyar, 1109 drb galicziai, 976 drb németországi.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap jobbra csak a hegyes vidékeken volt zivataros és részben igen tetemes eső, néhol jéggel.

Prognóza a következő huszonnégy órára:

Jobbra felhős idő várható lényegtelen hőváltozással és főleg az ország nyugati részén esővel, vagy zivattal.

Table with columns: Állomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists weather data for various stations like Budapest, Pécs, Győr, etc.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJON MÁTYÁS

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 12. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter Kiszely Lehel Miklós tanársegédet az állatorvosi körbontozási tanszék mellé folytatónak, további két év tartamára, a X. fizetési osztályba tanársegéddé, továbbá kísérletügyi személyzet egyesített tiszti létszámában dr. Fodor Jenő Kálmán ideiglenes minőségű fizetéstelen segédvegyészt, Szeberényi Pál ideiglenes minőségű fizetéstelen segédvegyészt, Heklies Iván ideiglenes minőségű fizetéstelen asszisztent, Garai Jenő ideiglenes minőségű fizetéstelen segédvegyészt, dr. Szeles Béla ideiglenes minőségű fizetéstelen segédvegyészt és Szilágyi Kornél ideiglenes minőségű fizetéstelen asszisztent ezen állásaikban véglegesítette és Grenzer Béla okleveles vegyész mérnököt ideiglenes minőségű fizetéstelen segédvegyészzé;

a kereskedelmiügyi miniszter Kincses Gergely, Jákó Vince és Rónyai Ferenc igazolványos altiszteket, a vezetőse alatt álló minisztériumhoz, hivatalszolgáiká nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Szócsik György józsefházi lakos Mátyásra, Wexler Izidor Imre budapesti lakos Barsira, kiskoru Nyeznik Gyula és László bajai lakosok Möröre, Pratscher Károly és kiskoru Pletter István szolnoki lakosok Pásztorra, kiskoru Ungar Ervin budapesti lakos Hamvasra, Spánitz János budapesti lakos saját, valamint Ernő nevű kiskoru gyermeke Spányira, Tauber Frigyes miskolci lakos Bánra, Rechnitzer Jenő budapesti lakos család névének Révészre kért átválttatását megengedte.

VIZALLÁS.

Table with columns: Név, Jun. 13. Jan. 11., Jun. 13. Jan. 11. Lists names and scores for a swimming competition.

SZINNHÁZAK.

Kedd, 1910. június hó 14-én.

Table with columns: VIGSZÍNHÁZ, KIRÁLY SZÍNHÁZ. Lists theater performances and cast members.

Advertisement for Heilcai Premier és The Champion bicycles, featuring an image of a bicycle and text describing its features and availability.

ROYAL ORFÉUM advertisement for a variety show featuring Fritz Grünbaum and Carl Nagelmüller.

Alkalmi vételt butorok, szőnyegek, csillárok advertisement for furniture and home decor.

OLBRICH -féle utazási cikkek advertisement for travel goods.

Washington amerikai advertisement for American-style furniture and home goods.

KERTÉSZ PÁL advertisement for a nursery and garden services.

Tapéta advertisement for wallpaper products by Thomas Armin.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1910. június 14-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Mukányi.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

Személyek:
Mukányi Horváth
Olga K. Hegyesi
Piroska D. Ligeti J.
Margit Váradi A.
Darnay Hajdu
Ella Vízvári M.
Feredi Garamszeghy
Zapolya Ignác Gabányi
Kozás Manó Rozsahegyi
Várkonyi Endre Náday
Ciprian Bartos
Káro dr. Rajnai
Kokas dr. Kovács
Ozveggy Vargháné Nagy Ibolya
Rózabérki Szóke
Csukáné K. Demjén
Vasúti pénztáros Faludi

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZINKÓR)

Pillangó kisasszony. (MADAME BUTTERFLY)

Tragikus dalmű 3 felvonásban (3 részben). Szövegét Long János L. és Belasco David nyomán írta Illica L. és Giacosa G. Fordította Várady Sándor. Zenéjét szerzte Puccini Giacomo.

Kezdeté 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A koncert.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Bahr Hermann. Ford. Hajó Sándor

Személyek:
Heink Gusztáv Göth S.
A felesége Góhné
Jurs dr. Rátkai
A felesége Nagy Teréz.
Gerndt Éva R. Gombaszegi F.
Mayer Zelma Zala Karola
Miss Garden Loránt Ilma
Mell Fanny Fábán C.
Werhnerkisasszony Mészáros G.
Pollinger Körmendy
Pollinger Örléy Flóra

Kezdeté 8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

A svihákok.
Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Ziehrer C. M. Magyarosították: Föld Aurél és Mészáros A.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Gépszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

Razzia a levegőben.

Carmon
A szórakozott Lehmann ur
Nemes boszu.
Virágzó gyümölcsfák.
A vörös lovas.
Almaszüret.
Boszorkánykonyha.
Az első előadás hétköznapiakon. Az első előadás vasár és ünnepesté 8 órákor, vasár és ünnepesté napokon d. u. 8 órákor kezdődik

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kintüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE
Áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**
Féjsz fogak meggyógyítása | Széjpadiásmélték műfogak, Tartós fogtömések, | aranyhídak, koronák. Fogbázisok (altatásban is.) | Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek fejnapi alatt megkapják műfogalkát.

Royal Cabaret
Erzsébet-körut 31. szám.

Minden éjjel pont 12 órákor Nagy kabaré előadás.

Eugène de Tréplín, La Melanitta, Lony Lachner, E. de Marcy, Lucie Gascard, Lizzie Pover, Sisters Lillian, Dornella, Lona Chester, Charlotte d'or, Váradi Adél, stb. stb.

Belépődij éjjeli 1 óráig 1 korona.
Egy órától hajnalig cigányzene és táncmulatság **belépődij nélkül.**

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket a szokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Siófok-Fürdő a Balaton mellett.

Legkellémesebb és legkényelmesebb tartózkodási és kirándulási hely. — Kedvező vasúti összeköttetés, olcsó meneti jegyekkel.

Kitűnő vendéglő és kávéház házi kezelésben.

Szobaárak június hó 30-ig napi 5-8 koronáért egy személy és napi 5-8 koronáig két személy után. Minden szoba villanyvilágítással bir. Pensioszeru ellátás felmőtoknak napi 9 koronáért. **Kitűnő erősítő gyermekellátás** uszonakkal naponta 6 koronáért. A gyermekek számára külön játszóhelyek a Balaton partján. Levél- és sürgőnyezim: **Fürdőigazgatóság Siófok.** Telefon 1. sz.

„A. B. C.”

Fehérnemű kölcsönző vállalat szállít hivatalok, üzletek, gyárak részére **higiénikusan tisztított törülközőt, padlóruhát, portörölőt stb. csekély kölcsöndijért,** házhoz szállítva, hotenként esőrelve. — A mosással járó kollektivitás megcsünik.
Eötvös-utca 30. sz.
Telefon 46-86.

Tokaji Bortermelői Társasága r.-t.

TOKAJ.

Telefonszám: Tokaj 5. Telefonszám: Tokaj 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a felségcs

tokaji szamorodni és aszu-boroknak.
Próbarendelésre alkalmas csoportok;

1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló bor; 1 palack 0.7 lit. 1901. évi zamatos szamorodni bor; 1 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu, 1 palack 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu **K 11.55**

Ladában:
20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji szamorodni bor **K 33.—**
12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos aszu bor **K 37.20**
20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1904. évi szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi 4 puttonos aszu bor **K 47.50**

Hordóban:
60 liter 1908. évi tokaji aszali bor — 54.— korona.
60 : 1907. : : pecegye bor — 56.— korona.
60 : 1904. : : szamorodni bor 81.— korona.
60 : 1901. : : szamorodni bor 123.— korona.

A csomagolásért, hordóért és ladáért semmit sem számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásig bérmentve kiadunk minden pondélist. Részletes árjegyzékkel szivesen szolgálunk.
Vizonteladók kedvezményben részesülnek.

Nálam BUTOR

mizdon hitelképes, tisztességesea gondolkodó egyén

szükségletét a következő fizetési feltételekkel szerozheti be: 100 koronáig havi részlet 6 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 600 koronáig 25 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.
SÁNDOR IGNÁCZ
butorkereskedő, V. Bank-utca 7. (volt Sétátér-utca), Bazilika templom közelében, Váci-körut mellett. — Butoralbmot 1 korona, belyog ellenében küldök.
Telefon 104-94.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS (Beregmege)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hirtatos bántalmánál igen jó hatású még akkor is ha **vérzések** esete forog fenn
Megrendelhető: **Édeskuty L.-nál** Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácson.

5000 drb Flanell takaró!
135/190 cm. nagyságban Jaquart Flanell takaró 1 frt 90 kr.-ért kapható
Szőnyeg-udvar
Budapest, Király-utca 32. (az udvarban)
Alapították 1895.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T. BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20. **Minden villanyvilági-tásra berendezett lakásban és helyiségben tartható** **Házi mozgó-fénykép előadás** **Egy előadás díja K 50** A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon utján is
Telefon 64-20.

Heti műsor:

1910. június hó	Nemzeti Színház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház
15 Szerda	Wallenstein halála	Ámor, a pénzügynök	Csákó és kalap	Luxemburg grófja	Duda kisasszony	Csökkirály
16 Csütörtök	Wallenstein halála	Ámor, a pénzügynök	A kuruzsló	Az elvált asszony	Duda kisasszony	Bőregér
17 Péntek	—	Diákélet	Hivatalnok urak	Luxemburg grófja	A pesti zsidó	II. Rákóczi Ferenoz fogsága.
18 Szombat	—	Ámor, a pénzügynök	Rozma in néni	Luxemburg grófja	A Smokk-család Svihákok	Lammermori Lucia
19 Vasárnap	{d.u. este	—	A tavasz	Csákó és kalap	János vitéz	Hajduk hadnagya Színházi kép telenségek

GOETHE: TORQUATO TASSO.
Szinmű és felvonásban.
Fordította **CSENGERI JÁNOS,** Ára 2 korona.
Kiadta a **FRANKLIN-TÁRSULAT** Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedésében (Wodianer F. és fia r.-t.), Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Vörös a keze

nagyon sok nőnek és férfinak.

Miért?

Mert mindent használt és próbált csak elfelejtkezett mosdani

DIANA

szappannal

holott be van bizonyítva, hogy a Diana-szappan tartalmazza a legfinomabb lanolint, epét és mézet. Ez a három szer együtt a legelső bőr-ápoló, bőrfinomító, bőrfehéritő, bőrszépítő, bőrlágyító. Ma már úgy elterjedt a Diana-szappan használata, hogy akinek vörös, érdes keze, vörös, érdes arca van, tudják rögtön, hogy Diana-szappannal nem mosakszik.

Berlinben, Párisban, Londonban, Hamburgban, Frankfurtban, szóval a nagy városokban ma már kevés vörös arcú, vörös kezű és vörös orru embereket lehet látni, mert a nagyvárosiak ismerik a Diana-szappan fenomenális hatását. Az utolsó években kezdik a vidéki hölgyek és urak is rendelni a Diana-szappant és Diana-crémet.

Tisztelturam! Ezelőtt három hónappal fivérem Budapesten volt és hozottgyógyszárókat egy Diana-crémet, egy Diana-szappant és egy Diana-pudert. Mintán az itteni gyógyszertárakban nem kapható, kérem forduló postával küldeni az itt mellékelt 20 rubelért egy Diana-szappant és egy Diana-pudert, rózsaszínűt küldeni. A hatás mindenkit megfogott, mert szeplője és pattanása mindnyájunknak elmúlt. A pudere különösen kitűnő. Pontos szállítást kér igaz tisztelettel.

Pétervár, 1909. február 15.

Paulian Dubova mérnök neje

Tisztelt gyógyszerész ur! Szíveskedjék 5 dollár értékűnek megfelelő Diana-szappant és Diana-pudert fehérét azonnal szállítani. Ugy tessék küldeni, hogy a portó is az 5 dollárba foglaltassék. Egy szomszédnének hozta magával és nem győzzük eléggé csodálni, hogy az a nő mennyire megszépült. Kezei is oly fehérek lettek, pedig mindig vörös volt. Várom a küldeményt minél előbb.

Cleveland, Amerika.

Teljes tisztelettel

András Szabó.

A Diana-puder teljesen ártalmatlan, az arczon gyönyörűen és egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan, nagyon kellemes és gyenge illattal bír, éppen ezért nemcsak hölgyek, hanem urak is használják.

Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50

Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.

Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyszertárakban, áregyriákban és parfümeriákban. A ki nem tudja saját helyiségeben beszerezni, az rendelje meg a központból:

Erényi Béla gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5. sz.

(A legkisebb megrendelés is fordulópostával utóvétellel eszközölhető.)

Weisz Áruház

IV., Váci-utca 24. sz.
összes félemeleti helyiségeiben

a nyári occasio és maradványvásár

minden cikkben

potom árakon

folyamatban van.

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Egy-egy kötet ára kötve 60 fillér.

LEGÚJABB KÖTETEK:

Szám.	Kötet	Korona.
278.	LÖRINCZY GYÖRGY: Mikszáth Kálmán élete	—60
279-281.	HAVAS ISTVÁN: Új szavalókönyv	1.80
282-284.	SEBŐK ZSIGMOND: Maczkó ur vendégei. Kép.	1.80
285.	HERMAN OTTÓNE: Két kicsi tót. Képekkel	—60
286.	HERMAN OTTÓNE: Kicsibaj Képekkel	—30
287-289.	MÓRA FERENCZ: Rab ember fia. Képekkel	1.80
290.	SEBŐK ZSIGMOND: Hogyan ne beszéljenek a gyerekek	—60
291-293.	JÓKAI MÓR: A rózsák szigete. Elb. Képekkel	1.80
294.	HAVAS ISTVÁN: A tarkói idegen. Elb. Képekkel	—60
295.	BRUNOVSKY REZSŐ: A találos mesék kincsesháza. Második gyűjtemény	—60
296.	BRUNOVSKY REZSŐ: Valogatott magyar közmondások	—60
297-298.	GYÖKÖSSY ENDRE: Ki szereti a népet. Elb. Kép.	—120
299-300.	GYÖKÖSSY ENDRE: Hazavándorlók. Elb. Kép.	1.20
301.	DINGHA BÉLA: Csiribiri herceg	—60
302.	EGRI GYÖRGY: Igaz is, nem is. 8. gyűjtemény	—60

Teljes jegyzéket valamint mintakötetet kívánatra ingyen küld a kiadóhatal: SINGER és WOLFNER könyvkereskedése, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 10. szám.

Vadászfegyverek Pisztolyok

! Kényelmes havi lefizetésre !

Kivánatra kimerítő fegyverárjegyzék ingyen.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa R.-T.

Budapest, IV., Károly-körút 10. szám.

Flóbertek

Látcsövek

FÜVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCHÉZÜSTBŐL

DISZTÁRIÁK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELŐNYÖSEBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉRSZERTÉLEPÉN

BUDAPEST, III. Erzsébet-körút 29. sz.

VIÉDEKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLO GONDOT FORDÍTOK
ÁRUKÉZELÉS 2000*RAJZOLÁS GERMENYVE KÜLDETIK.

Alsó-Tátrafüred

GYÓGYFÜRDŐ

900 méternyre a tenger színe feletti magasságban, a Magas Tátra gyönyörű fenyvesei közepén fekszik.

Évad megnyitása június 1-én.

Gyógyeszközök: Lápfürdője, kapcsolatban a havasi zensbad hatását a legtöbb női bajnál.

Mint klimatikus gyógyhely versenyezhet már 900 méter magasságánál fogva bármely más elsőrangú hasonló teleppel.

Vizgyógyintézet, külön a nők és külön a férfiak részére, a vizkezelés összes proceduráira, pontosan szabályozható zuhanyokkal, villamos hőfürdővel gőzszekrény stb. kifogástalanul van berendezve.

A szónsavas fürdők dr. Wagner-féle készítményekkel lesznek előállítva. **A fenyőfürdők** készítésére csakis a törpefenyő friss hajtásai lesznek felhasználva.

A belégzési gyógymód (inhalatio) használatára két kamara lett berendezve, melyeknek levegőjét porlasztott sóoldattal és fenyőkivonattal telítik.

Massage és villanyozás fürdőorvosilag alkalmaztatik.

Fürdőorvos **Dr. PAPP SAMU** megyei tb. főorvos.

Gyógyjavallatok: Különösen mindennemű idült női bántalmak, vérszegénység és sápkór, izom- és izületi csúsz, bél- és gyomor bajok és mint utógógymód más, különösen hévízfürdők után.

240 legnagyobb kényelemmel és villamos világítással berendezett szoba és kitűnő vendéglő.

A vendégek tetszésük szerint ételhezhetnek vagy teljes penzióban. Nemzeti zenekar, kávéház, gyógyterem bel- és külföldi lapokkal gazdagon felszerelt könyvtár, croquet, lawn-tennis és kuglizó-pályák stb. Hegyi kalauzok, hátszlóvak, berkocsik mindig kaphatók. Tömeges kirándulóknak rendkívüli árendemény.

Vasuti állomás: **POPRÁD-FELKA**, onnan villamos vasut vezet a fürdőbe.

M. kir. posta-, távirde- és távbeszélőhivatal Interurban Alsó-Tátrafüred. Tulajdonos a Késmárki Bank Részvény-Társulat.

Tudakozódást vagy lakásmegrendelést az alulírt fürdőigazgatósághoz kérünk címezni.

Horti Valér fürdőigazgató

ALSÓ-TÁTRAFÜRED, Szepesm.

Hirdetések felvételnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

A művészet hatása

a legdrágább nyomtatványon sem lesz figyelembe véve, ha annak illusztrációi nem a leg-tökéletesebb, legművészebb, modern, feltűnő és elegáns módon vonják magukra az olvasó figyelmét. Elsőrangú grafikai erők, legújabb eljárások és gépekkel felszerelt műintézetünk kielégíti úgy a legszerényebb, mint akár a legkényesebb ízlést is. Bármilyen kis vagy nagy munkára volna szükség, mindig rendelkezésre állunk.

Magyar Sokszorosító Műipar RT ez előtt Divald Károly Grafikai Műhely, Budapest, VIII-ik kerület, Kisfaludy-utca 9. szám.

Ne kínozd az állatot!

Állattulajdonosok, vadászok, községi bírák, csendőrök és rendőröknek fontos tudnivaló.

ÁLLATVÉDŐK TÖRVÉNYKÖNYVE

Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye.

Az Országos Állatvédő Egyesület megbízásából írta

K. NAGY SÁNDOR.

Negyedik bővített kiadás.

Ára 2 kor.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál, Budapest, VI. Andrassy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Falusi otthonban

könyvny mellékjövédelmet ad a fa-faragás házi ipara.

Most jelent meg:

A FA-FARAGÁS mint házi művészet.

Utmutatás kezdők és haladók számára.

Ismerető

KARDOS ÁRPÁD.

Második bővített kiadás.

A szövegbe nyomott számos ábrával.

Ára 1 kor. 20 fill.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál, Budapest, VI. Andrassy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Reveny vagy idült bujakór - bántalmak

úgy görvölykór, borbajok, rheuma, (Izzag, fekdívek stb) a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigybetegségek, rheumatizmus, a szék, gőgö gyenyedések, a grátok, onostosis, tehotétlenség és mindenféle szerzett vagy örökös bántalmak esetében, a legmeghatározottabb és minden gyógykezeléssel dacoló betegségek biztoss és gyökéres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kollekes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 26 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 62 darab tartalommal 11. — kor. Miuta és prospectus rendelkezésre áll.

Raktár: **Török József** gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 23. szám.

Biztos siker: NŐK FIGYELMEBE! Biztos siker: Antiseptikus és hygienikus „Juno övezet” megakadályozza a hó gyermekáldást. Számos orvos által ajánlva. Használati utasítás mellékelve. **Ára 2 korona.** Postai megrendelések díjtartás mellett egy kötetnek. Kapható az egyedüli készítőnél, **BRAUN ERNŐ** „szent Háromság” gyógyszerésztárban Temesvár, Józsefváros 7.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:

Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész évre 10.— kor Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

Nemi betegségek

alapos, gyors és gyökéres gyógyítására férfiaknál és nőknél a foglalkozás zavarása nélkül legjobban ajánljuk beavatolt szakorvos és nagy gyakorlaton alapuló gyógymódjánál fogva

Dr. GARAI Budapest, Andrassy-ut 24.

GYÓGYIT: húgyszervi, hólyag-, nemi és bőrbetegségeket, alatti sebeket és bujakórt (syphilis), az onfertőzés utókezelés-megnyit, magömlést, elgyengült férfierőt (impotentia) mindenféle női bajokat, fehérlőlyast stb. Főmódszere gyógyítás feltűnés nélkül levétlenítés. Titoktartás biztosítva. Rendel d. e. 10-től d. n. 4-ig, este 7-8.

BERLINI VICTORIA

Általános biztosító részvénytársaság. Alapított 1853.

Biztosítási állomány 1908. december 31-én: K. 1,893.687.084.—
Összes vagyon 1908. december 31-én: — K. 612.008.331.—
Bevétel az 1908. évben: — K. 175.701.467.—
Nyereség az 1908. évben: — K. 35.639.619.—

Külföldi előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.

Paraj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek eltelével pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.

Világ kötvény: A biztosított minden külön pótlékozás nélkül kezdettől fogva tartozkodhat és utazhat az egész földön.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenre.

Legmagasabb költségek- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.

Megszűnt biztosítások érvénybe helyezettek 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.

Háború biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényével.

Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a biztosítottaknak szavatoltatik. Az 1908. üzletévre 33,044.868 korona utaltatik át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878. óta az összes díjbevetések 3%-val emelkedő osztalék fizetetik ki.

Példa: 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyének csupán 664 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. — Ügyes képviselőket alkalmazunk.

Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, V., Széchenyi-utca 1. szám.

Steyr

önműködő zsebpisztoly, lehajlítható és visszaugró csővel

kaliber 6.35 — — — korona 45.—
„ 7.65 — — — „ 50.—

A Steyr osztrák fegyvergyár társaság precíziós készítménye.

E hirdetés rovatab minden szö egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. -rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatab minden szö egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. -rel fizetendő.

Pénzszekrények,
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Eötvös-utca 6-C.

Ropogós cseresznyét
nagy szemű, egrest befozásra, étkezésre postakosaraként 3 koronáért tölőt, kalarabét, ugorkát, káposztát, vajbabet, cukorborsót és újborgonyát 5 kg-ként 2 kor. 40 fillért, ismételődnak előnyár-ajánlatot küld előnyöskivitel Csontrádról.

Kézimunka

hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-ú. 46. szám.

Képes

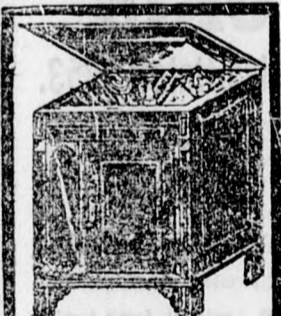
levelezőlapokat a legnobb kivitelben bármilyen kép után készít 500 drb 15 kor. és feljebb, 1000 drb 20 kor. és feljebb. Magyar Sokszorosító Műipar r.-t. Budapest. 28660

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagymező-ú. E. 46.

A gyakorló

gyorsírók Társasága gyors írási (Gabelberger-Markovits rendszerű) és gépirást magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratasi díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TARSA, Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28644

Magy. kir. szabadalm. **Jégszekrények** (nagy jégtakarítással) minden nagyságban. Fűrdőkádak szabadalmazott rútszással kaphatók **WIESEL ADOLFNAŁ** Váci-körút 47/a. (Podmaniczky-utca szok.) Telefon 91-20.

CSIZ-FÜRDŐ,

A kontinens legerősebb jód-brom gyógyfürdője, nagy radioaktivitással. Meglehető gyógyeredmények a mirigyek megbetegedései, vérhajok és mindazon alkati betegségeké, hol a jó mint specifikum jó alkalmazásába. Ivo, fürdő, lazasszó hidegvizkurák, szénasavas fürdők. Megnyitás május 1-én. Kényelmes előrendű berendezés, szanatórium, gyógyasztár, zongora, lawn-tenisz, tombolák, kirándulások. Vasútiállomás, posta, távírda helyben. Hivatalos orvos Kallós Jenő dr. Allamhivatalnok, katonatiszt-tek elő-utódnak 20% kedvezményben részesülnek. Prospektussal szolgál a fűrdőigazgatóság. Csizi gyógyvizis otthon használatra kitűnően bevált, megrendelhető a fűrdőigazgatóságnál és Eösküty L. főeljárásvezető Budapestben.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czukorka. 60 fillérért mindonüüt kapható.

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varró gépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba be-raktározza

Tauber

VI., ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-33.

Zálogcédulát,

Brilliantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és ékszerkeket veszek. Ait Wien porcellánt, régi bronz, osontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek. Kertész ékszerész és replé-ségerkeskedő Király-ú. 85. - Telefon 95-48. - Meghívásra jövök.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítéssel, összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénrtárs, Nagymező-utca E. 46. sz.

A gyermekáldást

2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyeg ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247. Lindenstrasse 51. 28634

6 első díjjal kitüntetve!

Kállai Lajos

mótorgyára BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. sz. Telles jótállás kitűnő cséplésérr!

A gazdalkozásnak leg-lobban ajánlatosak a valódi Kállai Lajos-féle villamos benzín-locomobil, cséplő-készle-tek kettős tlazító szerkezettel

Egyedül létező újdonság! Ezen motorok mindenkor üzembn láthatók VI. ker., Gyár-utca 28. szám. **Gépész nélküli könyvnyen kezelhetők. Gőzgépek cserébe vétetnek.**

Külföldi gazdasági géposztály Árjegyzék ingyen.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol bór garnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegeket, csillárok. - Telefon 82-13. 28589

„Varjak.”

Benes Károlyné

VI. kerület, Teréz-körút 26. szám alatt levő első-rangu angol és francia női divattermével kapcsolatos szabászati- és varrodatanintézetében a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2-6-ig eszközölhetők.

Szabók részére

mindennemű zsinór, gomb és szabó-kollék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv.-társ, Nagymező-utca 46.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerkeket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27653

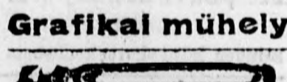
Aki külföldi

külföldi hasonlókat kíván rendelje szükségletét a Magyar Sokszorosító Műipar R.-T.-nál

— Telefon 58-84. —

Kisfaludy-utca 9.

Grafikai műhely

Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kortól feljebb. Elváltatok mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., Wesselényi-ú. 81/E. Telefon 115-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Repülő-versenyre

feljövő vidékiek

okvetlen látogassanak el Szent László Intézetéhez IV., Veres Pálné-utca 27. (iroda az udvarban) hogy személyesen meggyőződést szerezzenek a hirdett rendszer előnyös voltáról. Mi lemezvásárlás ellenében, minden kötelezettség és aláírás nélkül azonnal teljesen ingyen adunk öt csoport beszélőgépet. Feltétlenül látogasson el hozzánk!

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80. Alapított 1880-ban.

VÁLÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis

P. Bergueran Fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Részletes képes Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Parlament

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiá tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-követítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küldi a Gabelberger szaklakola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! - Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezetekről s más hirdetésünkről utánzó újabb tanfolyamokról független. Telefon 64-64 Beiratások egész napon át.

„Gresham“

beli édes médit kéri vis-a-vis-ja, hogy közölje, ismerkedés lehetséges-e? Bejegyzését főböltással jelezze. 5937

Pályázati hirdetés.

A basahidi izr. főkhittközségnél üresedésben levő metszői és előimadkozói állásra ezennel pályázat hirdetettik. Bizonyítványokkal felszerelt kérvények alulírottán június hó 28-ig benyújtandók. Állás azonnal elfoglalandó. Javadalmazás: évi 700 kor. és 100 kor. lakbér. Magyar és német nyelv tudása megkívántatik. Pályázó legyen Schochet és Bodek. Basahidon, 1910. június hó 5-én. Scheinberger Adolf elnök.

Fényképfelvételek

bármely czélra legszakszerűbben, legművészi-esebb kivitelben készít a

Magy. Sokszorosító Műipar Részv.-Társ.

Kisfaludy-utca 9. sz. Telefon 58-84. Telefon 58-84.

Grafikai műhely.

30 koronaert

készülnek saját műhelyemben mór-tek után romok szabásban, finom kivitelben divatos férfifütyök vagy felfűtők finom szövetekből. László Sándor férőszabómeister Budapest, Erzsébet-körút 1. sz. 1. em. Vécikre posztóminták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28592

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerkeket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Tankönyveket és Segédkönyveket

vegyen Magyarország legrégebb és legnagyobb tankönyvkereskedésében

LAMPEL R.

könyvkereskedése (Wodianer P. és Fiai) részvénytársaságánál Budapest, VI., Andrássy-ut 21. Itt kapható

az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban s a szaksiskolákban használtban levő minden tankönyv és segédkönyv a legújabb kiadásban.

Postai megrendelések a beérkezés napján azonnal elintéztetnek.

A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek jegyzékét kívánatra készséggel megküldjük.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer P. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

+ Soványság +

Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. - Hölgyek remek kelet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kíttüntetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Dávids Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 158-80.

GUMMIES HALHOLYAGOK

STERYL

NEUMAYER LIPIOT

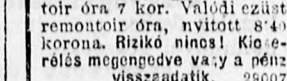
BUDAPEST, V. KERÜLET, V. KERÜLET, AUGUSZTUS-UTCA 12.

Kérje

ingyen és bérmentve dushn illusztrált főárjegyzékemet, 3000 ábrával, órákról, arany és ezüst tárgyakról stb.

HANNS KONRAD

os. és kir. udv. szállító Brnx, No. 2351 (Csehszország) Valódi svájci nikkell és bór-gony-remontóirak, szabad. Roskopf-rendszer 6 K, 3 drb. 14 kor. Bejegyzett „Sas-Roskopf” nikkell bór-gony-remontóirak, szabad. Valódi ezüst remontóirak, nyitott 844 korona. Rizikó nincs! Kicserélés megengedve vagy a pénz visszazadatik. 28607

Sztraka

menthol fogszipron erős bacillusölő hatásánál fogva a szájiuroget szagtalanítja, fertőző betegségekelt megelőv és fogainkat hófehérré varázsolja. Ára gyógyszerárakban egy kor, 3 drbot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol/L. 28892

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas ácsolatok, kertkerítések, teramillapok, keblhelmi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór

épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nador-ú. 72-74. Flók-üzlet Visegrádi-ú. 27.

Légszusz és villamos csillárok

legelőnyösebben szerezhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzár- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Deasewly-ú. 9-11.

Kárptos nyergesek

részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv.-társ. Nagymező-utca E. 46.

Automatikus tömegfogó.

patkányok részére 4 K. egereket 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egret fog fellegelet nélkül, időjárás nem befolyásolja, magától működik „Eclipse” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszli fogható egy éjjel drbja 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Széküldés utánév mellett. **J. SCHÖLLEE, Wien, III R. Krieglbergasse 6. Számot alismerő- és közönség-level.**

BUTOR

készpénzért vagy részleteire minden kamat nélkül legolcsóbban. - Óriási választék politturos butorokban

Nagy Imrénél

Budapest, VI. Váci-körút 9. Budapest, Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

Asztalosok

új jövődalmi forrását lelró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegelet” szerkesztőségo Budapest, Nagymező-utca E. 46.